

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga društva

Izdaje
hrvatsko-slavonsko
šumarsko društvo.

Uređuje
ANTE KERN.

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1909.

Naklada hrv.-slav. šumarskoga društva.

„SILVA“

hljeb za divljač

je praksom dokazana najbolja hrana za zecove, srne i crnu divljač, u obliku „cakesa“, — pospešuje razvoj jakih kostiju i vanredno jakog i velikog rogovića.

50 kg. loco tvornice K 12.— kod veće količine stavljamo specialne ponude

Lovački psi kao i psi svih ostalih vrstih hrane se najbolje sa **Fattingerovim Patent-mesnim kolačem za pse.**

50 kg. loco tvornice K 23, 5 kg. po K 3-20 prosto od poštarine.

Najjednostavniji uzgoj gnjetela (fasana) te najbolji uspjesi sa **Fattingerovom mesnatom hranom za gnjetele.**

Vrst I. je za mlade, a vrst II. je za starije gnjetele. 50 kg. K 24.— loco tvornice. 5 kg. K 3-30 prosto od poštarine. Opširne cjenike šalje

H. Polsterer

vlastnik i suutemeljitelj **Fattingerove tvornice Patent-kolača za pse i perad u WIENER-NEUSTADTU.**

Preko 300 prvih nagrada. Utemeljeno g. 1893.

Imitacije treba u vlastitom interesu uvijek najenergičnije odbiti.

Broj 47.193 /1909.

Oglas.

Na pojedinim lovistima kr. državnih šumarskih ureda u Oršovi, Bustyabázi, Totsóváru i na Sušaku, kao i kod kr. drž. nadšumarskog ureda u Liptóujvaru, te kod kr. drž. šumarskih ravnateljstva u Máramarosszigetu, Lugošu i u Zagrebu izdati će se doznačnice na lov u ovoj lovnoj sezoni za postrijeljanje opredjelenih jelena, divokoza, srnjaka, medjeda i divljih svinja u istom redu, u kojem budu toodnosne ustmene, ili pismene prijave podnešene i to: na jelene i srnjake do 15. rujna, na divokoze, divlje svinje i medjede pako do 15. listopada t. g.

Doznačnice izdati će se za po predstojnicima nadležnih šumskih oblasti unapred opredjeljene lovištne dane i predjel uz uplatu propisanih pristojba.

Poblizi uvjeti mogu se kod gornjih ureda, kao i kod kr. ugar. ministarstva za poljodjelstvo u odsjeku broj VII/3 uviditi.

U Budimpešti, u mjesecu lipnju 1909.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo.

ŠUMARSKI LIST

Pretplata za nečlanove K 12 na godinu. — Članovi šumar. društva dobivaju list bezplatno. — Članarina iznaša za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda K 10 i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K 2 i 1 K pristupnine i za »Šum. list« K 4 u ime preplate. — »Lugarski viestnik« dobivaju članovi lugari badava. Pojedini broj »Šum. lista« stoji 1 K. Članarinu i pretplatu na list prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina za oglase: za 1 stranicu 16 K; za $\frac{1}{2}$ stranice 9 K; za $\frac{1}{3}$ stranice 7 K $\frac{1}{4}$ stranice 6 K. — Kod višekratnog uvrštenja primjereni popust.

Naučna osnova kr. šumarske akademije u Zagrebu.

(Svršetak).

Dušični sastavni dieľovi bilina. Važnost i postanak njihov Vezan i slobodan dušik. Primanje dušika po bilju. Asimilacija. slobodnoga dušika (Hellriegel). Najvažniji dušični spojevi i njihove fiziološke i biološke funkcije (proteini, enzimi, amidi alkoladi).

Mineralni sastavni dieľovi bilja. Važnost njihova i fiziološke njihove funkcije (sumpor, fosfor, kalij, kalcij, magnezij, željezo.) Liebigov zakon o minimu.

Načini primanja biljnih hraniva po bilju.

Gjubrenje. Absolutna i relativna djubra. Zeleno djubrenje. Stajsko djubre. Kemijske promjene kod dozrijevanja djubreta. Nitrifikacija, denitrifikacija. Relativna (umjetna ili trgovinska) djubra (kalijeve soli, čilenska salitra, superfosfati, tomasova drozga, sadra, vapo).

II. Kod vježbi se u ovome semestru poduzimlju iztraživanja (reakcije) na škrob, celulozu, slador, masti i kiseline. Zatim se opredieljuju dušične tvari u bilju i zemlji. (Kjeldahl). Istražuje se dušik u čilenskoj salitri, fosforna kiselina u fosfornim djubrima, kalcij u zemlji i t. d.

Š u m s k o - k e m i j s k a t e h n o l o g i j a.

Ljetni semestar 3 sata predavanje, 4 sata vježbe.

I. Važnost i historijski razvoj izrade drva i drvnih otpada pomoću kemijskih procesa. Kemijski sastav drva. Promjene drva usljed djelovanja vlage i vazduha. Izgarna toplina drva. Djelovanje viših temperatura na drvo. Suha destilacija drva i produkti ove destilacije. Rasvjetni plin. Ugljen. Fizikalna i kemijska svojstva, specifična težina, sposobnost absorpcije, vrste ugljena, upotreba i razni načini dobivanja. Katran, čada. Dobivanje drvne žeste, acetona. Octena kiselina, njeno dobivanje i upotreba. Fabrikacija oksalne kiseline i etilnoga alkohola. Fabrikacija celuloze. Kemijsko izrađivanje kore drveća. Priprema i dobivanje smole i steričnih ulja. Svrha i načini impregniranja drva. Priprema kalijškoga karbonata.

II. Kod vježbi se istražuju tvari, koje su sa kemijsko-tehološkoga gledišta za šumare važne, kao produkti suhe destilacije, metilni, etilni alkohol, aceton, oksalna, octena kiselina, treslovina i t. d.

E k s p e r i m e n t a l n a f i z i k a.

(Nauka o toplini izuzev mehaničku teoriju o toplini i nauka o optici).

Zimski semestar 3 sata predavanja.

T o p l i n a i mjerenje topline. Množina topline. Toplomjer od žive. Uzdušni toplomjer. Toplomjer za određivanje maksimuma i minimuma. Tri načina rasprostiranja topline. Davyjeva lampa. Širenje topline u čvrstim, tekućim i plinovitim tjelesima. Kalorimetri. Specifična toplina. Kapaciteta topline. Određivanje specifične topline. Izvori topline. Mehanički ekvivalent topline. Temeljni pojmovi termokemije. O sposobnostima za razvijanje topline gorivih tvari. O rastezanju čvrstih i kapljevitih tjelesa uslijed topline. Linearno rastezanje. Prostorno rastezanje. Dilatometar. Specifična težina vode kod različite temperature. Rastapanje i smrzavanje. Ohlađivanje ispod ledišta

(Überkühlung). Djelovanje tlaka. Toplina, kod koje se tjelesa tale. Zasićene i presićene rastopine. Kriohidrati. Smjese za ohlađivanje. Taljenje smjesâ. Pojavi topline kod plinovitih tjelesa. Koeficijenti rastezanja, koji se odnose na stalni tlak i na stalni volumen.

Radnja, koja se obavi tečajem grijanja plinovitih tjelesa. Specifična toplina, koja se odnosi na stalni tlak i na stalni volumen. Absolutna ničtica. Razlika između plinova i pare. O isparivanju tekućina i pretvaranju plinova u tekućine (kapljevine). Kritična temperatura topline. Van der Waals i Clausiusova formula. Napetost pare. Smjese pare i plinova. Ishlapljivanje. Psihrometar. Higrometar. Vrijenje. Pregrijavanje. Vrelište. Upliv tlaka. Toplina kod isparivanja i njezino mjerenje. Plinovi kao kapljevine.

Optika. O rasprostranjivanju zraka. (Das Strahlen). Fotometrija. Odrazivanje. Zakoni ravnoga zrcala i njihova uporaba. Sferno zrcalo. Lomljenje svjetlosti. Aparat za pokazivanje lomljenja. Totalna refleksija. Leće. Sferni otklon. Optičke sprave. Rastavljanje svjetlosti. Jednostavna i sastavljena svjetlost. Komplementarne boje. Frauenhoferove crte. Spektrometar. Ahromatizam. Interferencija. Fresnelovo zrcalo. Duljina vala zrake svjetlosti i broj titraja. — Boje tankih pločica. Newtonovi koluti. Huygheusov princip. Difrakcija. Spektroskopija. Spektar emisije uzdušnina. Nevidljivi termijski i kemijski spektar. O obrnutom spektru. Spektar sunca, planeta i zvijezda nekretnica. Doppierov princip. Absorpcija svjetlosti. Radimetar. Kalorescencija. Fosforescencija. Fluorescenciju. Dvostruko lomljenje i polarizacija. Dvostruko lomljenje islandskoga dvolomca. Valovi svjetlosti kod jedno- i dvoosnih ledaca. S odrazom polarizovana svjetlost Nikolova prizma. Turmalinske kliješte. — Cirkularno i eliptično polarizovana svjetlost.

Praktična elektrotehnika.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

1. Temeljni zakoni i temeljne jedinice. Napetost, jakost

struje, otpor: Ohmov zakon. Jedinice za mjerenje elektricitete. Kirchhofovi zakoni. Specifični otpor i vodljivost (struje). Radnja elektricitete. Yonkov zakov. Mjerenje i instrumenti za mjerenje struje. 2. Istosmjerni strojevi i motori. Temeljni zakoni elektromagnetizma. Indukcija. Faradayev zakon. Armaturni otpor i t. d. Indukcija i regulacija elektromotora. Strojevi serizs shunt i compaund. Paralelno skapćanje, — 3. Pojam Rukovanje i skapćanje akumulatora. Skapćanje stanica (Zelenverschluss). — 4. Strojevi s izmjeničnom strujom. Temeljni zakoni. Rukovanje i računanje transformatora. Kondenzatori. Strojevi sa više faza, sa tri faze. — 5. Rasvjeta sa žarnicama i kružnim svjetilkama (Bogenlampe). — 6. Uređivanje električnih centrala (proizvađenje elektriciteta) s osobitim obzirom na potrebe u šumarstvu (male električne željeznice, pilane itd.)

K l i m a t o l o g i j a.

Zimski semestar 3 sata predavanja.

Bavi se fizikom atmosfere uopće, a poglavito sa stanovišta uzgoja bilja i promatra upliv atmosfere na stojbinu; sa toga stanovišta predaje se: 1. Izžarivanje sunca i atmosfere, mjerenje ove topline. Temperatura. Toplomjeri, njihovo ispitivanje; postavljanje i uporaba dnevne i godišnje promjene u temperaturi. Razdioba topline na površini zemaljskoj; izoterme. Promjena topline s obzirom na geografsku širinu i visinu. Toplina i bilinstvo. 2. Vлага uzduha. Sprave, njihova uporaba i pojavi isparivanja. 3. Tlak zraka. Sprave i njihova uporaba. Promjena tlaka, pojavi gibanja u atmosferi, vjetrovi, smjer vjetra i sila, njihovo ustanovljivanje; cikloni; anticikloni, bura, (vihar). — 4. Oblaci. Vrste oblaka, magla. — 5. Oborine. Sprave za mjerenje oborina, njihova uporaba. Oborine i bilinstvo. 6. Praktična metereologija. Ustrojstvo meteorološke službe. Prognoza vremena. 7. Znamenovanje atmosfere s obzirom na životinjstvo i bilinstvo, kao i posredovanje, što ga atmosfera vrši kod prenošenja energije sa sunca na zemlju.

Higijena.

Zimski semestar 2 sata predavanja.

Zrak. Ozon. Antozon. Djelovanje zraka, ozona, antozona na naše zdravlje. Onečišćenje prostog zraka. Djelovanje onečišćenoga zraka na životinjski i bilinski organizam. Zračni tlak: smanjen, povećan. Kolebanje zračnoga tlaka. Djelovanje zračnoga tlaka na naše zdravlje. Suhi, vlažni zrak. Djelovanje vode i pare u zraku na naše zdravlje. Toplota zraka: niska, visoka. Tjelesa toplota. Djelovanje ekscesivne toplote zraka na naše zdravlje. Djelovanje naprasne promjene toplote zraka na naše zdravlje. Odijelo. Škodljivosti, što mogu odijelom nastati. Kvarenje zraka u zatvorenim prostorijama. Djelovanje pokvarenoga sobnog zraka na naše zdravlje. Veličina prostora (sobe). Ventilacija (zračenje) naravna, umjetna. Veličina ventilacije. Grijanje posebično (lokalno), zajedničko (centralno). Grijala. Škodljivosti, koje mogu grijala prouzrokovati. **Svijetlo:** naravno, umjetno. Štetnosti, što mogu prekomjerno jakim ili slabim svijetlom po naše zdravlje (oko) nastati. **Tlo.** Rastvorba u tlu. Čisto, nečisto tlo. **Zrak tla.** Djelovanje na naše zdravlje. Voda (vlažnost) tla. Djelovanje na naše zdravlje. Voda: oborinska, podzemna (izvorska, zdenčana). Potreba vode: površne (potočne, riječne, jezerske, morske), podzemne (izvorske, zdenčane). Škodljivosti, što mogu vodom nastati. Opskrba vodom: oborinskom podzemnom, površnom. Filtracija vode: centralna, lokalna. Kupelji: vodene, parne, zračne. Izmetine: čovječje, životinske. Škodljivosti, što mogu izmetinama nastati po naše zdravlje. Zahodi. Mokrišta (pisoari). Kanali. Smeće. **Hranidba.** Hranila: anorganska, organska. Upotreba hranila u tijelu. Količina hrane na dan. Vegetarizam. Životinjska hranila. Ušćuvine. Škodljivosti, što imaju istima po naše zdravlje nastati. Bilinska hranila. Žučini. Uživala: alkalidna, alkoholska. Škodljivosti što mogu nastati uživalima. **Kužne bolesti.** Okužba, kužila. Endemije. Epidemije. Pandemije. Mjere proti širenju kužnih bolesti. Imunisanje: aktivno, pasivno. Zaštitno cijepljenje. Bakterioterapija.

Seroterapija. P r v a p o m o ć kod ozljeda, krvarenja, trovanja, obješenja, utopljenja.

C. Gospodarski predmeti.

O p ć e n o g o s p o d a r s t v o .

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Poljodjelsstvo ; proizvađanje bilina ; svojstvo i poznavanje razne vrste tla ; defriširanje ; dreniranje ; kolimacija ; obrađivanje tla ; kod mijenjanja iz jedne vrste gospodarenja u drugo, izravnanje, (planiranje), popravak ; gnojenje ; razne vrste gnoja i njihovo djelovanje ; rukovanje gnoja, korist, gospodarsko oruđe i sprave ; pravila kod obrađivanja tla ; opće i specijalno proizvađanje bilina ; livadarstvo ; njegovanje livada ; gnojenje, načini natapanja i vrijeme za natapanje ; priređivanje novih livada, košenje i plod. — Živinogojstvo ; marvogojstvo ; zimska krma i njeno prigrtaavljanje ; konjogojstvo ; ovčarstvo ; gojenje svinja, gojenje peradi, njega konja i konjske staje ; tjeranje na pašu, poznavanje starosti konja. Pčelarstvo. Pašnjjačko gospodarstvo. Uzdržavanje pašnjaka ; uređenje i uporaba ; priređivanje novih pašnjaka. Uzdržavanje, uređenje i uporaba alpskih pašnjaka.

V o ć a r s t v o i v i n o g r a d a r s t v o .

Ljetni semestar 2 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Opis, odgoj, davanje oblika, umnožavanje i oplemenjivanje voćaka i vinove loze.

Melioracija tla, kultura livada i pašnjaka.

Zimski semestar 2 sata predavanja.

Melioracija tla : Kultura pjeskulja i kamenitoga tla. kultura vrištine (Heideboden), šumskih krčevina. Odvodnjivanje otvorenim grabama i drenažom, uređenje odtoka (Vorflut). Kultura tresetišta. Natapanje i rominjanje. Kultura livada i pašnjaka : Glavno livadno bilje. Orađivanje livada i pašnjaka, gnojenje, pomlađivanje. Pretvorba livada i pašnjaka.

u oranice i opet uatrag u livade i pašnjake. Iskorišćivanje gorskih livada i pašnjaka, paše u šumi — s osobitim obzirom na kraško gorje.

R i b o g o j s t v o.

Ljetni semestar 2 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Ekokomska i šumarska važnost ribogojstva, ribnjaci, poznavanje raznih vrsta riba i kratki opis zakonom zaštićenih riba. Uzroci padanju količine riba. Neprijatelji ribâ među životinjama i bilinama. Metode, kako se diže pala količina riba. Pomagala kod umjetnoga ribogojstva. Umjetno ribogojstvo. Slobodno gojenje ribâ, gojenje u ribnjacima, gojenje pastrvâ, umjetno hranjenje. Gojenje šaranâ u ribnjacima, razne potrepštine u ribnjacima za šarane, uređenje ribnjakâ, hranjenje šaranâ, prihvati ribnjaka za šarane. Gojenje smuđeva. Gojenje rakova.

D. Tehnički predmeti.

Opće graditeljstvo I. i II.

Zimski semestar 4 sata predavanja, 4 sata vježbe. Ljetni semestar 4 sata predavanja, 5 sati vježbe.

I. O građevnom materijalu. Poznavanje svojstava i ispitivanje prirodnoga građevnog kamenja. Umjetno kamenje u zgradarstvu. Proizvajanje, sušenje i palenje opeka. Omjeri, kakvoća i ispitivanje opeke. Vrste opekâ. Nepaljeno umjetno kamenje. Građevno drvo: Razdioba, izbor, pilenje, rukovanje, isušivanje, trajnost, bolesti i način, kako se čini trajnijim (izluženjem, impregniranjem i ličenjem). Oblici, tesanje, razni načini piljenja i čvrstoća građevnoga drva. Željezo u zgradarstvu. Lijeivano željezo, kovano željezo i proizvajanje ocjeli, njihova svojstva, načini proizvodnje, istraživanje uporabe, trajnost, oblici, koji najčešće pridolaze, očuvanje protiv hrđe i čvrstoća. Bakar i njegove slitine, cink, cin i olovo. — Vezivni materijal. U praksi rabljene vrste vapna, kamenje, koje služi za proizvajanje vapna. Bijelo, mršavo i hidrauličko vapno.

uporaba roman i portland-cementa, ispitivanje, držanje i čuvanje. Žbuka od običnoga, mršavog hidrauličkog morta i cementna žbuka; beton i njegovo proizvađanje, omjeri miješanja, uporaba i otvrdnuće. Glinena i sadrena žbuka, asfalt i razna ljepila. — Sporedni i pomoćni materijal. Staklo. Vodeno staklo, boje, ličila, žica, čavli i t. d. — Jednostavne građevne instrukcije. Zid od kamena, opeke, kamena lomljenjaka, klesanoga kamena; mješovito zide, obložno zide, njihova izradba i vezovi. Zid od čerpića, lijevani zid i naboj, njihova izvedba i potrebni materijal. — Jednostavne konstrukcije od drva. Vezovi drva: Jednostavne, nazubljene, vezane, pojačane, savinute i rešetkaste grede; visilje i uporje. Stupovlje iz drva. Jednostavne konstrukcije od željeza: željezni vezovi, lijevani, klepani i rešetkasti željezni nosioci. Stupovi od lijevanoga i kovanog željeza. Proračunavanje čvrstoće i nosivosti građevnih konstrukcija, način opterećenja, dopustivo opterećenje i statika jednostavnih građevnih konstrukcija. Kombinirane građ. konstrukcije: Temelji građevina; njihova nosivost; vrste temelja; ispitivanje tla, iskolčivanje temelja. Temelji u pećini, na tvrdom, mekom, stlačivom i lošem tlu; ležeća rešetka; naboj od betona i pijeska; učvršćivanje pilotama, ogatom i zidanim bunarima; stojeće rešetke, željezni stupovi. Zabijanje i vađenje stupova. — Zidovi od kamena. Zidovi u zgradarstvu; ustanovljivanje debljine zida računom i praktično. — Oblik i dimenzije potpornih zidova Pojačanje zida, upornjaci i vezanje zidova (željeznim sponama itd.). Sredstva protiv prodiranja podzemne vlage i oborinske vode u zidove. Osušivanje vlažnih zidova. Otvori za prozore i vrata u zidovima. Konstrukcija doprozornika i dovratnika. Izmjena zidova, zagladba režaka, žbukanje, krećenje, ličenje i urešivanje. Konstrukcija skela. Zidovi od drva. Stijene od platima (Bohlen) i zide na kanate (Riegelmauer. Fackwand); čuvanje protiv vlage. — Svodovi. Oblici svodnih lukova i njihova konstrukcija, vrste svodova. Debljina i stabilitet svodova i upornjaka. Obličje za zidanje lukova i lazila svodova. Obični bačvasti svodovi,

pruski, kapasti, nakrsni, zvjezdani, samostanski, koritasti, zrcalni, kubasti i češki svodovi. Konstrukcija, slaganje, izrađivanje i razgrađivanje lazila. — Stropne konstrukcije. Stropovi jednostavni, obloženi, slijepi od prokola i sa platnicama. Potporne konstrukcije stropova, njihovo namještenje i dimenzije. Stropovi od željeznih traverza, valovitoga lima, cement — betona, Monierove konstrukcije iz sadrenih dasaka. Stukatiranje i žbukanja svoda. — Krovne konstrukcije. Oblici i konstrukcije krovova. Sedlasti, vezni, (Kelbalken) na vjenčanicu (Rahmholz), visilje, jednostrešnji (Pulldach), kao pila (Sägedach), šator, toranj i krov bez niza greda. — Dimenzije krovnih greda. Željezom vezane krovne konstrukcije od drva i čisto željezne konstrukcije krova. Izvađanje osnove za krov. Pokrov od slame, trske daske, crijepa, škrljaveca, katranisane ljepenke drvnoga cementa i lima. Prozori na krovu. Žlijebovi. — Uresne konstrukcije. Vijenci, stupovi i razni redovi stupova. Podnožje (Sockel), pojasi oko prozora i vrata i glavni vijenci. — Zabati zidani i zabat od drva. Izlaganje zabata, njegovo žbukanje i izradba. — Stube. Načela kod izradbe stubâ, izračunavanje stubâ. Konstrukcija, risanje i mjere drvenih, kamenih i željeznih stuba i naslona.

II. Konstrukcija prozora, vrata i podova. Dovratnici za vežna i unutaraja vrata; vrata od dasaka i staklena vrata; prozori koji se ne mogu otvoriti, sa krilima, za smicanje u šinjama (Schiebefenster), jednostavni i dvostruki, prozorni kapci i žaluzije. Okivanje prozora i vrata. Podovi i taraci. — Uredba za grijanje i zračenje. Grijanje kaminima, pećima, toplim zrakom, vodom i parom. Grijanje cijevima. Zračenje pomoću prirodne i umjetne razlike u toplini i mehaničko zračenje. Dimnjaci i ležišta. Zahodi i odvodni kanali. Otvoreni, zatvoreni i zahodi bez vonja; uporaba vode u zahodima; zahodske jame (Senkgrube) i odvodni kanali. — Ograde od kamena, drva i željeza. — Kuće za stanovanje. Prostorije za obitavanje, kuhinja, praonica, štednjak, komora za sušenje (dimljenje, Rauchkammer), smočnica, podrum, kupaonica, pred-

vorje (pedsoblje), hodnici i dvorišta. Nužna površina za ove prostorije i tlocrtna slika. — Radnički stanovi; načini gradnje i njihove vrste, za jednu, dvije i četiri obitelji; jednostavni i dvostruki redovi kuća, radničke kasarne, kuće za prespavanje (noćišta). Činovnički stanovi. — Nuzgredne zgrade uz kuće za stanovanje. Staja za marvn i konje, svinjci, kokošinjci, đubrenjaci, kolnice, šupe, ledenice i pivnice za led. — Osnivanje zgrada. Tlo za gradnju i situacija, građevni program osnove zgrada, njihova izvedba i dimenzije. Konstrukcija tlocrta, prosjeka i pročelja. Troškovnik. Izkaz radne sile, cjenici, analiza cijena, iskaz troškova, sastavak reduciranoga i općeg troškovnika. detaljiranje i izračunavanje. Tehnički spis. — Izvedba gradnje. Građevna dozvola; gradnja u vlastitoj režiji, poduzeće. Izdavanje gradnje (graditelji). Natjecanje. Opći i posebni uslovi građevnoga ugovora. Građevni ugovori. Vodstvo i nadzor kod gradnje. Građevne prijave i obračuni. Račun troškova, inventar, nadziranje i preuzimanje. — Uzdržavanje, prerađivanje i procjena zgrada. Popravak zidova, svodova stropova, pokrova itd, izvedba i uvjeti preinake na zgradama. Procjena zgrada i osiguranje protiv požara. — Kod risanja bave se slušači u početku izvedbom pojedinih detalja, a kašnje izrađuju manje kuće za stanovanje.

Tehnička i građevna mehanika.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

I. Tehnička mehanika 1. Statika i dinamika. Zadaće tehničke mehanike. Temeljni stavci statike. Djelovanje sile u ravnini. Slaganje i rastavljanje sila. Par sila. Statički momenti. Težište i ravnotežje. Statički zakoni jednostavnih strojeva (poluga, kolotur, kolo na vretenu, kosina, klin). Dinamički zakoni, gibanje točke i tjelesa. Jednolično i pospješeno gibanje. Gibanje u krugu (vrtnja). Brzina toga gibanja (obodna, kutna). Statičko i dinamičko mjerenje sila. Živa sila i radnja. Moment ustrajnosti. Tlak vode na dno i na stijene. Oticanje vode u kanalima i cijevima. Trenje. Zakoni trenja u klizanju i koturanju, kut trenja. Računanje trenja. — 2. Gra-

fička statika. Temeljni stavci i zadaće grafičke statike. Slagajnje rastavljanje sila. Trokut i poligon sila. Užetni poligon. Grafostatičko određivanje statički momenta i određivanje težišta. Određivanje pritiska (reakcije) greda na poduporke. Ustrajni momenti. 3. Nauka o čvrstoći i elasticitetu. Temeljni pojmovi o čvrstoći i elasticitetu. Vrste i koeficijenti čvrstoće i elasticeta. Granice elasticiteta. Hook-eov zakon. Dopustiva natega i modul sigurnosti. Čvrstoća u rastezanju i zgniječenju (apsolutna). Užeta i lanci. Čvrstoća stupova na prijelom. Formule od Eulera, Raukina itd. Računanje stupova. Čvrstoća u vrtnji (Torsion). Računanje debljine osovina. Čvrstoća u smicanju (Schubfestigkvit). Čvrstoća u pregibanju (relativna). Račun momenata tereta i momenta nutarnjega otpora. Pojačanje grede (višestruke grede, smoždene i zazubljene grede). Sedla i uporke. Visilja i uporja, jednostavna i višestruka. Grafostatičko rješavanje statičkih zadaća o čvrstoći. Grafostatičko određivanje debljine grede i sistema greda kod opterećenja razne vrste. Temeljni stavci rešetkastih nosilaca.

II. Građevna mehanika. 1. Tlak zemlje. Naravni nagib tla. Veličina i smjer tlaka zemlje, njezino određivanje računom i grafički. — 2. Nosivost i čvrstoća zidova kod centričnoga i ekscentričnog tlaka, kod normalnoga i kosog pritiska. — 3. Stabilitet zidova. Moment stabiliteta. Grafičko ispitivanje konstrukcijom upornice (Drucklinie). Stabilitet podupornih i obložnih zidova. Stabilitet zidova, koji su podvrženi tlaku zemlje i tlaku vode. — 4. Stabilitet svodova. Konstruktivne sastojine iz cilindričkoga svoda. Određivanje dimenzija toga svoda i njegovi upornjaka. Ispitivanje stabiliteta svoda grafostatičkom konstrukcijom upornice (Drucklinie).

Kod vježbi rješavaju slušači zadaće iz statike, čvrstoće i stabiliteta i to grafostatički i računom s osobitim obzirom na potrebe u zgradarstvu, kod mostogradnja i kod vodogradnja.

V o d o i m o s t o g r a d n j e I. i II.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe,
Ljetni semestar 2 sata predavanja, 2 sata vježbe.

I. V o d o g r a d n j e. Zadaće vodnoga graditeljstva i njegov odnošaj spram šumarstva. — Cirkulacija vode u prirodi. Vлага uzduha. Oborine, njihovo opažanje i mjerenje u vodograđevne svrhe. Ishlaljivanje vode. Podzemna voda i izvori. Stojeće nadzemne vode i tekuće vode. Korito voda tekućica. Uzdužni i poprečni profil vodotoka. Oborinsko područje. Zakoni oticanja vode u potocima. Srednja brzina. Sprave za mjerenje brzine vode. Količina vode u potocima i njezino određivanje direktnom izmjerom i određivanje iste iz oborinskog područja. Vodostaji i sprave za njihovo mjerenje. Vodomjeri (Segel). Intenzitet padanja i dizanja vodostaja. Režim vodotoka. Vodomjerni razmak. Upliv ekonomskih i kulturnih prilika u oborinskom području na režim vodotoka. Upliv devastacije šuma na stanje vodotoka. Oblučje u potocima, njegov postanak i množina te upliv na stanje korita. — Hidrografičke izmjere. Sastav hidrografičkih mapa. Izmjera uzdužnoga i poprečnoga profila potoka. Vodovodi, otvoreni zemljani kanali. Proračunavanje srepnje brzine. Formule od Eitelweina, Darcy-Bazina i Ganguillet-Kattera. Proračunavanje poprečnoga profila kanala. Dvostruki profil. Trasiranje zemljanih kanala. Načela u pogledu pravca i uzdužnoga profila. Izmjera i predočivanje uzdužnoga i poprečnih prosjeka. Računanje kubature zemljoradnja. Proračun troškova. Izvedenje (kopanje i nasipavanje) kanala. Učvršćivanje i gušćenje kanala. Zatvoreni zidani kanali (hidraulički vodovodi), njihov oblik, proračunavanje brzine vode i poprečnoga profila. Trasiranje kanala. Izvedenje kanala od kamena i betona. Mali kanali od cijevi od kamenštine i betona.

Vodovodi od željeznih cijevi, u kojima otiče voda pod hidrostatičkim tlakom. Proračunavanje brzine vode po Weissbachu. Promjer cijevi. Izvedenje vodovoda od cijevi i njihova uporaba u vodoopskrbne svrhe. — Gradnja spremnica ili rezervoara za sabiranje vode. Vrste i svrha rezervoara. Tlak vode. Gradnja zidanih rezervoara. Istraživanje gradilišta. Oblik pregrada i grafostatičko ispitivanje njihova stabiliteta. Izvedenje pregrada. Pregrade rezervoara od zemljanih nasipa. Umjetni rezervoari

zidani od željeza i betona. — Građevine za opskrbu vodom. Sistemi tih građevina i načela izvedbe. — Regulacija potoka i rijeka. Svrha i načela kod regulacije potoka. Opis regulatornih radnja u svrhu izvedjenja pravilnoga toka, pravilnoga uzdužnog prosjeka i normalnog profila. Obaloutvrde. Obloga busenom. Pleteri i nasadi. Tarac i kamenomet. Obalni zidovi. Gradnje od fašina i tonjača. Prekopi kod regulacije. Posmjerne gradnje (Parallelwerke). Pera (Buhnen). Sistem visećih fašina od Wolfa. — Obrana protiv poplava. Uzroci i posljedice poplava. Zatezna sredstva protiv poplave. Retenzivni rezervoari. Obrambeni nasipi, njihova gradnja i uzdržavanje. — Melioracija tla (kulturna tehnika). Postanak močvarnoga tla. Osušivanje močvarnoga tla otvorenim kanalima i drenažom. Kolmacija. Metode natapanja zemljišta i njihovo izvedenje.

Gradnja gatova i brana predaje se u posebnom kolegiju.

II. Mostogradnje. Svrha i vrste mostova. Predradnje kod osnivanja mostova u pogledu gradilišta, visine i širine otvora, te smjera (gradienta) mosta. Širina mosta. Opterećenje mosta. Vlastita težina i mobilan teret. Materijal za gradnju mostova. Sastojine mosta. Donja gradnja mostova. Zidani upornjaci i krila. Materijal za upornjake. Grafostatičko ispitivanje stabilитета i određivanje debljine upornjaka. Izvedenje temelja u suhom. Ispitivanje temelja. Izvedenje temelja u mekom tlu. Učvršćivanje sa slojem betona, sa pilotama i rešetkama (Rost) i pomoću ograda. Izvedenje upornih zidova, krila i pilova izvan temelja. Upornjaci, krila i stuporedi (Toche), iz drva. Neprekidno i nasadjeno stupovlje. — Gornja gradnja. Materijal nosioca. Drveni mostovi. Jednostavne grede. Pojačane konstrukcije (visilje, uporje, armirani nosioci, nosioci iz gredja spojenih sa klinovima i vijcima od željeza.) Statički račun drvenih nosilaca. Jednostavni željezni nosioci (od valjanih i zaklepanih nosilaca). Statički račun željeznih jednostavnih nosilaca. — Svodjeni mostovi. Materijal za svod. Određivanje debljine upornjaka i svoda. Grafo-statičko ispitivanje čvrstoće i stabiliteta svodjenih mostova. Izvedenje svodjenih mostova. Betonski mostovi. Mostovi od betona i mostovi od armiranoga betona (Uonier-Henebique i t. d.) —

Kolnik mosta kod drvenih, željeznih i svodjenih mostova za ceste i željeznice. Naslon mosta. Uzdržavanje mosta.

Kod vježbi izradjuju slušači po jedau projekt kanala i više projekata mostova sa potrebitim nacrtima i troškovnikom.

Gradnja cesta i željeznica.

Ljetni semestar, 3 sata predavanja, 4 sata vježbe.

Općila u narodnom gospodarstvu uopće, a šumarstvu napose. Vrste općila na vodi i kopnu. Historijski razvitak cesta, željeznica. Razdioba cesta i željeznica.

I. Gradnja cesta. Zakoni trenja u klizanju i koturanju s obzirom na gradnju cesta. Trenje osovina. Kola i tegleća sila. Gradnja teretnih kola. Otpor kola kod vožnje na cesti, ako je vodoravna. Otpor kola kod vožnje, ako se ova uspinje ili pada. Tegleća snaga animaličkih motora.

Trasiranje cesta. Ekonomsko trasiranje. Tehničko trasiranje. generalno i detaljno u naravi i na planu providjenom sa slojnicama. Smjer (alignement) ceste. Pad i uspon ceste. Maksimalni uspon ceste. Minimalni polumjer zavoja. Uzdušni prosjek ceste, generalni detaljni. Normalni profil ceste, njegov oblik i širina kolnika. — Šumske ceste i putovi, njihova svrha i njihovo trasiranje. Tehnička provedba trasiranje ceste u naravi. Tehničke predradnje kod osnivanja cesta. Iskolčivanje pravca ceste u ravnini i zavojitim potezima. Izmjera uzdužnoga prosjeka i poprečnih prosjeka ceste i njihovo predočivanje na planu. Niveleta i nul-linija ceste. Računanje kubature zemljoradnja. Razdioba materijala poprečnim i uzdužnim transportom. Plošni i kubični profil. Izvadjanje zemljoradnja, otkopa i nasipa kod raznih vrsta tla. Minanje pećina. Razvožnja materijala tačkama, ručnim dvokolicama, dvokolicama s jednim konjem; razvažanje kolima i prenosivim željeznicama. Gradjevine za učvršćivanje zemljoradnja. Humuziranje poškalina. Oblaganje busenom. Pleteri i nasadi. Tarac od kamena. Učvršćivanje fašinama i kamenometom. Potporni i obložni zidovi, njihova konstrukcija i izvedba. Popuzine i njihovo učvršćivanje u otkopima i nasipima sa odvoonim jarcima, drenažom, procjednicama,

podzemnim kanalima itd. Gornja gradnja ceste za učvršćivanje kolnika. Učvršćivanje sa ugradjenim kamenom (makadamom) Utrenik ceste, njegova širina, debljina i način izvedenja temelja i posipala. Valjanje cesta. Kolobrani, propusti i mostovi i nasloni od drva, kamena i betona: Branici protiv snijega. Kilometrički stupovi. Malte, zatvori, putokazi. Drvoredi. Privremena uvršćivanja zemljanih putova prutnikom i fašinama. Taracane ceste. Uzdržavanje cesta krpanjem i pokrivanjem utrenika. Potreba materijala za uzdržavanje zemljanih putova.

II. G r a d n j a ž e l j e z n i c a. Historijski razvitak željeznica. Sustav i vrste željeznica. Industrijalne i šumske željeznice. Tegleća sila na željeznicama. Trasiranje željeznica. Trasiranje ekonomsko. Trasiranje tehničko u naravi i na planu providjenom slojnicama. Generalno i detaljno trasiranje. Pravac željeznice. Pad i uspon željeznice. Normalni profil željeznice. Iskolčenje pravca željeznice. Izmjera uzdužnoga prosjeka i poprečnih prosjeka željeznice. Predočenje uzdužnoga profila na planu. Niveleta i plan željeznice. Ivedenje donje gradnje željeznice. Zemljoradnje (otkop i nasip.) Razdioba materijala kao kod zemljoradnja za ceste. Propusti i mostovi. Ograde. Usporedni putovi. Zatvori, pregrade i brane. Gornja gradnja. Šinje. Podvlake od drva i željeza. Stelište od šljunka. Učvršćivanje šinja na podvlakama od drva. Podložne pločice. Spajanje šinja u tračnicu. Plosnasta i pregnuta spojka. Poduporke spojaka. Podloženi i slobodni sudar šinja. Uzdušno micanje tračnice. Tračnice sa željeznim podvlakama. Izvedenje gornje gradnje. Polaganje šinja, alat u tu svrhu. Tračnice u pravcu. Tračnice u zavojima. Prelazua krivulja kod zavoja. Povećanje rastečine i povišenje vanjske šinje u zavojima. — Tračnice kod prijelaza cesta. Križanje tračnica medjusobno. Jednostavno srčište, dvostruko srčište. Obrtne šinje. Mijene.

Uredjenje postaja. Tračnice u kolodvorima. Spreme za opskrbu lokomotive s vodom. Kolnice. Magazini. Okretalice. Zgrade za promet i prometno osoblje. Signali za očuvanje prometa od nezgoda. Šumske željeznice, njihova svrha i vrste. Šumske stabilne, polustabilne i prenosive željeznice. Kolodvori

ugibališta i stovarišta. Kola šumskih željeznica i njihova konstrukcija. Motori šumskih željeznica (i njihova konstrukcija). Vožnja konjima. Gravitacione željeznice.

Kratki opis lokomotiva šumskih željeznica. Proračunavanje otpora kola kod vožnje. Tegleća sila lokomotive. Troškovi gradnje i uzdržavanja šumskih željeznica. Trošak prometa. Financiranje gradnje šumskih željeznica i način njihova izvedenja. — Sastav troškovnika ceste i željeznice. — Uspinjače i puzaljke sa užetom bez kraja. Pogon sa stabilnim parnim strojem ili gravitacijom. Puzaljke sa zavorima. Žicare. Njihova svrha i vrste konstrukcija. Materijal i debljina čeličnog užeta, koje nosi kolica (Tragseil); njegovo skapčanje, vezanje, napinjanje, smjer i poduporke užeta. Materijal i debljina užeta, koje vuče (Zugseil). Gradnja stupišta za žicare. Kola i sprave za prikapčanje na uža. Uredjenje postaja. Trasiranje žicara.

Tehnički propisi i zakoni za gradnju cesta i željeznica. Kod vježbi sastavljaju slušači jednu osnovu za cestu ili željeznicu trasiranu na mapi sa slojnicama, i to: sjenu, situaciju, uzdužni prosjek, račun kubature s kubičnim profilom (Massenprofil) i s troškovnikom donje i gornje gradnje.

B u j i č a r s t v o.

Ljetni semestar 2 sata predavanja, 2 sata vježbi.

Značaj bujica. Postanak i razvijanje bujica. Perimeter bujice. Vrste bujica i njihov opis. Svrha uređivanja bujica. Stvaranje grušina u bujicama. Odnos izmedju bujica i poplava, te regulacija vodotoka. Sredstva za uređivanje bujica. — Tehničke gradjevine za ugradbu bujica. Taracane kunete Obaloutvrde. Uzdužne gradjevine. Poprečne pregrade. Razmak. svrha i osnivanje zidanih pregrada. Oblik zidanih pregrada u poprečnom profilu i tlocrtu. Materijal za izvedenje pregrade. Podstaplje pregrada. Pregrade od suhozida. Pregrade od drva (stupova, pletera i fašina). Manje gradjevine za učvršćivanje vododerina. Učvršćivanje naslaga u bujičnom koritu izmedju pregrada sa suhozidom, s pleterom, fašinama i nasadama. —

Gradjevine za učvršćivanje tla u bujičkom području. Horizontalne terase. Obložni zidovi, ograde, podzidi, pleteri, naprave za odvodnju. Učvršćivanje popuzina, škarpiranje pokosina, drenajem i procjednicima. Učvršćivanje lavina — Izvedenje gradjevine za ugradjivanje bujica, predradnje i sastav osnove. — Ošumljivanje gologa bujičnog područja. Svrha ošumljivanja. Zagajivanje. Zabrane. Priredjivanje tla. Biljke za ošumljivanje. Metode. ošumljivanja. Uzdržavanje kultura. Zakoni i propisi glede uređivanja bujica i glede mjera opreznosti za stvaranje novih bujica.

Kod vježbi izradjuju slušači jednu osnovu za ugradjenje bujice s potrebitim nacrtima upotrebljenih gradjevina.

Š u m s k o s t r o j a r s t v o.

U ljetnom semestru IV. godine 2 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Svrha i raspored strojeva za proizvađanje sile i za izvršivanje radnje. (Kraft,- Arbaitungsmachine). — Prenošenje sile iz motora na radni stroj.

I. Jednostavna sastojina strojeva i mehanizmi za njihovo gibanje i vrtnju. Transmisije za prenošenje vrtnje kotača; ležaji blazinke, čepovi, osovine, skapćanje osovine, kotači pogonjeni sa remenom, užetom i lancem, zupčasti kotači. Sprave za pretvaranje progresivnoga gibanja u vrtnju i obratno: ručka, ekscentar, balansir.

II. Motori: 1) rasporedbe motora animaličkih, i motora koji izrabljuju prirodne sile (toplinu, paru, živu silu vode, elektricitet). Pojam rada i korisnoga efekta motora. Mjerenje rada sa dinametrom. Prony-jev zapor. 2) Vitla sa animaličkim pogonom. Tegleća sila vlaga. 3. Parni strojevi. Temeljni zakoni topline, razvijanje pare, Mariottov i Gay-Lucasov zakon, specifična toplina, jedinica za mjerenje topline, mehanički ekvivalent topline. Temeljna načela za konstrukciju i djelovanje parnih strojeva od Watta. Raspored parnih sttojeva. Strojevi na veliki tlak, strojevi sa ekspanzijom. Regulatori. Putila (Steuerungen) jednostavnija bez utjecaja regulatora i preciznija sa utjecajem regulatora. Zamašnjak, njegova svrha i veličina.

Kondenzator. Ekonomija parnoga stroja, potrošak pare i goriva, radnja parnoga stroja i njezino mjerenje. 4. Parni kotao. Rasporedba i konstrukcija parnih kotlova u glavnim crtama. Ogrjevna površina, rešetka (Rost), dimjak). Prostor za vodu i paru. Armatura parnoga kotla za kazivanje vodostaja napona. Reguliranje tlaka. Kotlovni kamen i uredbe za čišćenje parnoga kotla. Voda za parni kotao, sprave za napajanje kotla vodom, čišćenje vode. Lokomobil. 5. Vodeni motori. Mjerenje žive sile vode vodotoka i vodopada. Vrste i efekt vodenih motora. Temeljna načela konstrukcije vodenih kola i turbina. 6. Eksplozivni motori, njihove vrste i način djelovanja. 7. Električni strojevi: dinamostrujevi, akumulatori, elektromotori i sprave za prenošenje sile pomoću električne struje tumače se u posebnom kolegiju.

III. Strojevi za obrađivanje drva. Vrste i rasporedba za obrađivanje drva. Pile, njihove vrste i konstrukcije. Jarmača (Gatter) sa više vertikalnih pila za rezanje trupala. Konstrukcija jarmače, njezin pogon, sprave za privlačenje trupala i odpremu izrađenog materijala. Cirkuralna pila. Pila bez kraja (Bandsäge). Brušenje pile, mjerenje i proračunavanje sile potrebite za pogon pilana. Strojevi za struganje, vrtanje i uto-rivanje drva. Odstranjivanje pilotina i njihova uporaba.

IV. Strojevi za transport. Gradnja kola za terete, gradnja kola za šumske željeznice. Sprave za dizanje, tovarenje i stovarenje tereta kod transporta. Poluge, koloturnici, kosine, uža na valjku, vijak zapori, paranci mehanički i električni sa elektromotorima.

Kod vježbi rišu se jednostavni dijelovi strojeva proračunava se efekt i radnja motora i radnih strojeva i pregledaju se izvedene industrijalne uredbe.

Šumska otpremna sredstva.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Ljetni semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Svrha otpremnih sredstava u šumarstvu i njihove vrste.

1. Šumski putovi. Vrste šumskih cesta i putova Odnosaj

šumski putova prema javnim cestama. Mreža šumskih putova i njihov odnošaj prema šumsko-gospodárstvenoj rasporedbi. — Trasiranje šumskih putova i cesta. Tehnička načela trase raznih vrsta putova u pogledu smjera, pada i uspona i normalnoga profila. — Gradnja šumskih cesta i putova. Gradnja sporednih gradnju šumskih putova — 2. Šumske željeznice. Vrste šumskih željeznica. Stabilne, polustabilne i prenosive šumske željeznice i njihov odnošaj prema javnim željeznicama. Željeznice s drvenim i mješovitim tračnicama. Pogon šumskih željeznica animalitičkim motorima lokomotivom parnom i električnom. Gravitacione željeznice. Uspinjače i spuzaljke sa zaporima (Bremsberg). — 3. Žicare; njihove vrste, gradnja i uporaba. — 4. Građevine i sprave za splavarstvo i brodarstvo. Brane i gatovi i ostale uredbe za splavarstvo. — Financiranje uredaba za otpremu u šumarstvu i sastav troškovnika i računa rentabiliteta ovih građevina. — Uspoređivanje uporabe cesta, željeznica, uspinjača i žicara, te otpreme s vodom. —

E. Pravo i državolovni predmeti.

Narodno gospodarstvo i financijalna znanost I. i II.

Zimski semestar 4 sata predavanja.

Ljetni semestar 2 sata predavanja.

Narodno gospodarstvo. Temeljni pojmovi. Potrebe čovjeka, dobra, vrijednost, imetak. o gospodarstvu, o temeljnim oblicima gospodarenja, o znamenovanju i koristi narodnoga gospodarstva. — Književni razvoj narodnoga gospodarstva. Produkcija (proizvodnja) i konzum (potrošak). Glavni faktori proizvodnje, poglavito priroda, rad i glavica. Dioba rada, sabiranje radnih sila. Sloboda rada. Poduzetnik. Poduzetnička dobit. Poduzeća pojedinaca i cijelih društava. Dionička društvena poduzeća. Udruge. Karteli. Trustovi. Dioba dobara. Promet. Kod prometa uvijek pridolazeći glavni gospodarstveni faktori (oblici); cijena, kredit, novac. Nauka o rentama. Štedljivost, škrtost, luksus i rasipnost i njihova karakteristika.

Gospodarstvene krize. Kolonizacija. Kolonijalna politika. Praprodukcija: ratarstvo, stočarstvo, rudarstvo, šumarstvo, vinogradarstvo, vočarstvo, lov i ribolov. — Obrt i njegove vrste. Obrtne ustanove. Ustanove, koje su kadre promicati obrt. Trgovina. Oblici trgovine. Trgovačke ustanove, prometna sredstva: vašar, burza, zajednička skladišta i novac. Ustanove koje promiču trgovinu. Prometni poslovi: državne ceste, promet po vodi, željeznice, pošte i brzojav. — Bankovni poslovi. Bankovni promet. Hipotekarne banke. Osiguravajući poslovi.

Financijska znanost. Uvod, načela finacijske znanosti. Državni proračun (budget). Državni izdaci. Državni prihodi: D'ominijski. Regali. Konpenzacije i vrednote. Porezi: I. Izravni porezi. 1. Zemljarina. 2. Kućarina. 3. porez na prihod (Einkommensteuer). 4. Porezi, koje plaćaju poduzetnici i društva, koja su dužna javno račun polagati. 5. Rudarski porez. 6. porez na glavnice i rente, 7. Opći prihodarski namet (Nachtragseinkommensteuer). 8. Porez od dobiti. 9. Porez nakon otpreme uporabom željeznica i parobroda; 10. Porez na oružje i za lov. 11. Vojnooprosna taksa. 12. Porez za njegu bolesnika. — II. Potrošarski porez: 1. Porez na žestu, pivo, slador i kamenoulje. 2. Porez na potrošak vina, mesa, sladora i pive. — O dugu ugarske države: Odnosaj ug. države prema dugu, koji je nastajao prije nagode od 1867 pod imenom austrijskoga državnoga duga. Znamenovanje duga, što ga je ug. država u iznosu od 80 milijuna prigodom osnutka kod austro-ugarske banke učinila. — Isključivo na ug. državu padajući dug, a) ug. konsolidirani dug. b) ug. viseći državni dug.

Upravno i privatno pravo I. i II.

Zimski semestar 2 sata predavanja.

Ljetni semestru 4 sata predavanja.

I. Upravno pravo. Državne funkcije. Pojam državne uprave. Glavna područja državne uprave. Državna uprava i samouprava.

Organizacija državne uprave. — a) Autonomna uprava. Ustrojstvo hrv. slav. dalm. zemaljske vlade (zak.

čl. II. 1869 hrv. sab.) Ustroj županija (zakoni od 5. veljače 1886 hrv. sab. o ustroju županija i uređenja uprave u županijama i kotarima, o upravnim odborima u županijama, o karnoznoj odgovornosti županijskih i kotarskih urednika i službenika). Rukovanje javnih poreza (zak. čl. XXIV. 1886. zaj. sab.). Ustrojstvo financijske uprave (zak. čl. XXVIII. 1889 zaj. sab.). Gradske općine (zakon od 21 lipnja 1895. hrv. sab.). Seoske općine (zak. čl. XVI. 1870 hrv. sab.) Druga samouprava tijela. Pojedini upravni poslovi. 1. veterinarski (zakon od 27. kolovoza 1888 hrv. sab.), 2. zdravstveni, 3. služinski, 4. izvlašbeni, 5. vodopravni odnosi. 6. pravo kućnih zadruga, 7. komasacija zemljišta. 8. Zemljišne zajednice Komasačiona i razgodbena povjerenstva. Općinska uprava napose. Vrste općina. Ustrojstvo općina. Postanak, promjena i prestanak općina. Naravni i preneseni djelokrug. Organi općine. Kompetencija općine. Pravo nadzora nad općinama. Glavni poslovi naravnoga i prenesenog djelokruga: 1. Kućanstvo općine, uprava općinskom imovinom, općinski proračun i porezni sustav, 2. općini predani državni porezni poslovi, 3. sirotinjska povjerenstva u gradovima, 4. mjesni sudovi, 5. vojnički poslovi, 6. pučko školstvo, 7. mjesno i državno redarstvo, 8. počasno redarstvo, 9. maltarinski poslovi glede cesta, mostova i taraca, 10. sajamski red. B. Zajednička. Austro-ugarska uprava (zak. čl. XII. 1867 ug. sab. i zak. čl. I. 1868. hrv. sab.) Zajedničko ministarstvo (zak. čl. III. 1848 ug. sab.) Teritorijalni organi zajedničke vlade u Hrvatskoj i Slavoniji: a) ministarstvo poljodjelstva. Ustroj državne šumske uprave, b) ministarstvo trgovine. Pošta, brzojav, telefon. Trgovačko-obrtničke komore, c) ministarstvo financija, d) ministarstvo za zemaljsku obranu. Upravno sudište i njegova kompetencija (zak. čl. XXVI. 1896 i LX. 1907 zaj. sab.) C. Ugarska. Municipija: Županije i samoupravni gradovi (zak. čl. XXI. 1886 ug. sab.) Municipalni odbor. Upravni odbor i njegov djelokrug (zak. čl. VI. 1876 ug. sab.) Budimpešta zak. čl. XXXVI. 1872. ug. sab. Rijeka zak. čl. IV. 1907., IX. 1901. zajednički sabor). Miskolez (zak. čl. LI. 1907 ug. sab.). Općine

(zak. čl. XXII. 1886 ug. sab.) Male općine. Velike općine. Gradovi s uređenim magistratom. Kućanstvo županija i općina (zak. čl. XV. 1893, XXI. 1886 i XXII. 1886. ug. sab.).

II. Privatno pravo. Javno i privatno pravo. O. a. građanski zakonik od 29. studenoga 1852. Ugarsko-hrvatsko privatno pravo. Pojam zakona. Početak snage zakona. Proglašivanje zakona (zakon od 29. studenoga 1873. hrv. sab. i zak. čl. XII. 1870. zaj. sab.) Trajanje zakona. Izvori ugarsko-hrvatskoga privatnog prava. O osobi. Fizička i juristička osoba. Pravni poslovi. Pojam i vrste. Potrepštine pravnih poslova. Nevaljanost pravnih poslova. Zabranjena djela (civilni delikt). Stjecanje prava. Vršenje prava. Prestanak prava i pravnih odnosa. — O imovini. Pojam stvari. Plodovi, prirast, pripadnost. Vrste imovinskih prava. O pravu vlastništva. Suvlaštvo. Ograničenja prava vlastništva (građevni redovi, požarni red, cestovno redarstvo, zakon o vodi, šumski zakon, zakon o lovu, zakon o ribolovu, rudarski zakon od 23. svibnja 1854., zakon o uređenju bujica od 22. listopada 1895 hrv. sab). Izvazba (autonomne norme i zak. čl. XLI. 1881 zaj. sab.) Šumsko vlasništvo. Šumski prekršaj. Šumska zabrana. Zaštita šuma. Obiteljska povjebina. Pravo kućnih zadruga (zakoni od 9. svibnja 1889. i 30. travnja 1902. hrv. sab.) Zemljišne zajednice. Stjecanje vlastništva. Gruntovnica i njena uredba. Upisi u gruntovnicu. Prestanak prava vlastništva. O založnom pravu. O služnostima. Pojam i vrste. Stjecanje i prestanak. Realni tereti. Glavni pojmovi urbarskoga reda. Otkup zemljišta. O ugovorima. Sklapanje i oblik ugovora. Osiguranje ugovora. O pravu naknađenja štete i zadovoljenja. Povrede tjelesne, nepravedna nastojanja na slobodu i uvrede u poštenju (§. 1339 o. g. z.). Naknadne štete za povrede tijela (§§. 1325 i d. o. g. z.) u slobodi osobnoj (§. 1329 o. g. z.), u poštenju (§. 1330 o. g. z.) i imovini (§. 1331 o. g. z.) Šteta prouzročena od živinčeta. Šumski zakon §§. 63 i 64. Zakon od 14. siječnja 1873. o poljskom redarstvu. Prekršaji zakona o vodnom pravu. Šumsko-redarstveni prekršaji. Šumska šteta i šumska krađa. Nadležnost u šumsko-redarskim

stvarima. Lovska šteta i šteta sa divljači po zakonu od 27. travnja 1892 hrv. sab. o lovu. Odgovornost željeznica za smrt ili tjelesnu ozlijeđu putnika.

Trgovačko i mjembeno pravo.

Ljetni semestar 3 sata predavanja.

I. Trgovačko pravo. Uvod i pojam trgovačkog prava. Pojam trgovca i trgovačkog posla. Nastup trgovine. Dužnosti i prava trgovaca. Trgovački registri. Trgovačke knjige i njihova dokazana moć. Prokurista, punomoćnici i pomoćnici trgovački. Trgovačka društva. Javno komanditno i dioničarsko društvo, zadruge, prigodna trgovačka društva. Sklapanje i ispunjenje trgovačkih posala uopće; sredstva i osiguranja poimence založno i pridržno pravo.

II. Mjembeno pravo. Uvod. Pojam mjenice. Pojam i osnutak mjembenoga posla; osobe koje kod toga posla sudjeluju. Vrste i potrebštine mjenice; nebitni dodatci na mjenici. Mjembena sposobnost. Naledja. Posredovanje počasni prihvati, počasna isplata). Mjembeno jamstvo. Prodiljka (Allonge). Isplata. Zavrata. Prosvjed. Mjembeno-pravni propust. Zastara. Mjenice lažne, krivotvorene i izgubljene (usmrćenje). Eskomptiranje mjenica. Mjembena tužba, platežni nalog i prigovori.

Najbitnije iz stečajnoga zakona (pojam stečaja, kada se otvara i kojim se redom podmiruju vjerovnici stečajnine; povjerenik i upravitelj stečaja.)

Najbitnije o zaštitnim biljegama i povlasticama na izume.

Šumski zakoni i praktična uprava.

Ljetni semestar 4 sata predavanja.

I. Šumski zakon od 3. prosinca 1852. — O gospodarenju šumskom, pošumljenje (starih čistina) šume, šume opterećene služnostima; branjevine, doznaka drva, izvoznice, zabrane (Bannwald), — O iznešenju šumskih proizvoda. — O šumskim požarima i štetama od kukaca. — O šumarima i lugarima. —

O prekršajima protiv sigurnosti šumskoga vlastništva. — O postupku radi šumskoga prekršaja: (prijava, rasprava, osuda pravni lijekovi). — O nadležnosti oblasti u šumskim stvarima. — O naknađivanju šumskoga kvara. — Zakon od 26. ožujka 1894, kojim se uređuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama stojećim pod osobitim nadzorom (Ustanove glede gospodarenja i uprave u gradskim, trgovišnim, upravnim, mjesnim, plemićkim šumama, u šumama stojećim u javnoj upravi, u zaštitnim i zabranama, u šumama zaklada, redova, manastira, beneficija, nadarbina, korporacija, dioničkih društava, povjerbina i u onim opterećenim šumskim služnostima). — Zakon od 22. listopada 1895. o uređenju bujica (vododerina). — Propisi o krajiškim imovnim općinama (zakon od 8 lipnja 1871. od 15 lipnja 1873. i od 11. srpnja 1881). — Zakonski članak XXXI. od 1879. šumski zakon ugarski. — Zakonski članak XIX. od 1898. O državnom rukovanju golih krajeva, te općinskim i nekim drugim šumama; te o rukovanju urbarskih i u nedjeljivom stanju nalazećih se šuma.

II. Zakon od 27. travnja 1893. o lovu za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju. Zakonski članak XX. 1883 lovski zakon ugarski. — Zakon od 6. travnja 1906. o ribarstvu u slatkim vodama u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji. — Ugarski propisi o ribolovu. — Zakon od 14. siječnja 1873. o poljskom redarstvu. — Zakonski članak VII. od godine 1894. o poljskom gospodarstvu. — Znkonski članak XXX. od god. 1889. odnoseći se na zajmove kod melioracija zemljišta i naredba ministra financija i poljodjelstva od god. 1891. broj 38.596 glede provedbe ovoga zakonskoga članka

III. Urbarski propisi. Postanak regulacija i razvitak urbara. Ustanovljivanje i izručivanje urbarske naknade. Urbarska imovina, kmetovi te njihova uporaba šume i paše. Remanencijalna zemljišta, pustoši, gornjo-činžena zemljišta itd. Segregacija urbarska.

IV. Gruntovni red od 15/12. 1855. sa odnosnim propisima glede sastava novih gruntovnih uložaka. — Zakonski

članak XXX.: 1886. o gruntovnim ulošcima i okružnica ministra pravosuđa g. 1888. broj 3834.

Državno računoslavlje.

Zimski semestar 2 sata predavanja.

1. Literatura. Sustavi državnoga računovodstva. Nauka o državnom računovodstvu. Gospodarsko računovodstvo. 2. Počela političke ekonomije. O gospodarstvu, nauka o dobrima i o robi. Imovina i to: privatna, javna, državna, društvena, aktivna, pasivna, pokretna i nepokretna. Vrela i uporaba imovine. Razdioba imovine i vrela imovine. Uporaba imovine. Proizvodnja, rad, glavica, prirod. Dobra slobodna i ekonomska. Novac, nauka o razvitku novca i novčanoga sustava: kovanje novca i opća pravila zato. Valuta razvoj iste i tumačenje raznih vrsta valute u raznim državama. Austro-ugarska banka i njezin privilegij. Nauka o kreditu, o vrednostnim papirima, razvitak toga i današnje stanje, tumačenje raznih vrsta državnih zadužnica. Burza i burzovni cijenik, nominalna vrijednost, burzovna vrijednost itd. Gospodarenje u pogledu efekta. Tumačenje raznih vrsta državnih zajmova. Koristonosna prava. 3. Država i državna vlast. Opće ustanove. Vlada, državni organi, državni ustav. Prava i dužnosti državnih organa. Državna potreba. Izvori državnih dohodaka, (državna dobra, poduzeća, porezi, monopoli, pristojbe, takse, biljegovina, razne vrednote u markama itd. regalna prava). Ustrojstvo uprave i gospodarstva državnoga. Sabor državni. 4. Računoslovlje. Nauka o računoslavlju, opće ustanove. Nauka o vođenju računa, podloga računa. Sistemi. Vođenje gospodarstva i računa u gospodarstvu. Kontrola gospodarenja. (Škontracije.) Vremenoslavno i sustavno zaračunavanje. predlaganje računa. Obračunavanje i uzimanje u račun kod gospodarstvene kontrole. Raznovrsnost računovodstva prema gospodarstvu. 5. Računovodstvo u državnom gospodarstvu. Vođenje državnog gospodarstva. Prethodeći stupnjevi računovodstva. Računovodstvo sadašnjosti. Kontrola državnoga gospodarstva. Predlaganje računa, ispitivanje računa

prigodom kontrole državnoga gospodarstva. Popis imovine državne i njegova uredba. Ustanovljenje veličina stvarne imovine, sustav mjera, procjena imovinskih dijelova, vrste procjene. Prirast i otpad. 6. Proračun. Gospodarski proračun, direktiva, temelj i trajanje proračuna, sadržaj, način ili sustav, nutarnje uređenje istoga i vanjska rasporedba, izvjesno i neizvjesno gospodarenje, redoviti i izvanredni primici i izdaci, pokriće, sastavljači proračuna. Proračun kod vlade, kod sabora i način rasprave u saboru, te nakon prihvata po saboru i previšnjega odobrenja. Zakon o proračunu. Zakoni o kreditu. Ostali proračuni, koji zanimaju državu. 7. Upravno računanje. Upravna pomoćna služba, pojam računanja. Sadržaj upravnoga računanja i postupak. Zaračunavanje po kameralnom slogu. Pristojba i podmirba. Osnivanje dnevnika i glavnih knjiga. Stvarni dnevnik, propisi za vođenje dnevnika i računa, glavni dnevnik, pomoćni dnevnik. Provedba i kada se događa, kompenzacija, novacija, cesija, asignacija. 8. Sustavno zaračunavanje. Propisi o tome. Glavne knjige, osnivanje razdioba, vrste. Likvidacionalne knjige, osnivanje, uređenje, svrha. Razdioba po lisnicama. Prometna glavna knjiga. Knjiga zaklada. Knjiga deposita. Vjeresijsko poslovanje. Glavnična knjiga. 9. Naredba. Pojam doznake i naredbe, bitne sadržine naredbe doznačene, oblik iste, trajanje krepости doznake, oblasti, koje imaju pravo doznake. 10. Ubilježba (propisivanje). Razumjevanje i razdioba propisivanja. Knjigovodstveno propisivanje. 11. Kontiranje. Temelj za kontiranje, pomoćna sredstva (škontra). Zaključak glavnih knjiga. Zaostaci i tražbine. Zastara. Otpisivanje pristojba i privedba istih. 12. Doznačni i obustavni izkazi. Knjiga o stanju stalnih pristojba. Obračunska knjiga i njezino uređenje. Rokovnik. Knjiga predujmova. 13. Blagajnička likvidacija. Razumijevanje blagajničke likvidacije. Ovršenje likvidacije. Knjige i njihovo vođenje. Platežni spisi. Postupak kod likvidacije. 14. Efektuiranje. Dijelovi efektuiranja ili izvršbe i likvidacija kod blagajna. Primanje, ispitivanje, isplata, čuvanje vrednota u novcu i efektima. 15. Dnevno unašanje. Blag. dnevnik, Listo-dnevnik

i njihov zaključak. Oprema i predlaganje blag. računa. Vlastita kontrola blagajne. Računovodstvo materialija, upravni i proizvodni iskazi, kupovne i prodajne bilješke, potrošni dnevnici, pomoćni ili poddnevnici. Glavni dnevnik. Invetarni dnevnici i temeljna knjiga nekretnina. 16. Istraživanje gospodarskoga uspjeha. Ispravnost računa i priloga. Ispitivanje računa i priloga. Predispitivanje. Inkontriranje, pojam i postupak kod toga. Računarska izvansudbena parnica. 17. Škontracija. Propisi i postupak kod skontracije blagajna i skladišta robe. Vrste škontracija. Način sastavka likvidacije i novčanika. Iskazi efekta i materijala. Škontralni zapisnik i izvješće. 18. Razne ustanove u pogledu ekspedicije, pečačenja novčanih listova. avisa, preuzimanje novčanih listova, manjkave pošiljke. Vinkuliranje i devinkuliranje obveznica. Opreznost kod isplata nepoznatim osobama. Conto Corrente. Agnosciranje isplata. Obračunavanje primitaka i izdataka na tuđi račun. Izvadak dužnosti. Certifikat propisivanja. 19. Državni zaključni računi. Sastavak i saborsko raspravljanje. 20. Dvostruko knjigovodstvo. Upoznanje i temeljni pojmovi dvostrukoga knjigovodstva. Razdioba dvostrukoga knjigovodstva. Sustavi. Dijelovi: Prima nota, blagajnička knjiga, glavna knjiga, zbirni dnevnik, knjiga zaliha, conto corrente, pomoćne knjige. Uspoređenje jednostavnoga i dvostrukog knjigovodstva. 21. Državni ustav i autonomija kraljevina Hrvatske i Slavonije: a) nagodba od godine 1868; b) financijska nagodba; c) tangenta; d) obračun sa kraljevinom Ugarskom; e) zajedničke oblasti i uredi, njihovo ustrojstvo: ministar predsjednik, ministarstvo financija, trgovine, poljodjelstva, zemaljske obrane. Istima podređeni uredi i oblasti. Zajednički troškovi ovih ministarstava. Razni naslovi proračuna ovih ministarstava. 22. Autonomni proračun kraljevina Hrvatske i Slavonije. Razdioba. Postupak pred saborom. Zakon o proračunu. Zaključni račun, predložanje, saborska rasprava. 23. Organizacija unutarnje uprave kraljevina Hrvatske i Slavonije. 24. Zakoni ob uređenju beriva zemaljskih urednika i službenika. 25. Zakon ob umirovljenju i opskrbi zemaljskih urednika i

službenika, udova i sirota. 26. Povjerenstvene, selidbene i zamjenične pristojbe. 27. Ustrojstvo računarskoga ureda kr. zemaljske vlade i kr. zemaljske blagajne.

F. Šumsko-stručni predmeti.

U z g o j š u m a I. i II.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Ljetni semestar 3 sata predavanja, 4 sata vježbe.

I. Uvod. Pojam i opseg nauke. Literatura, Metode uzgoja sastojina. Prirodno i ručno pomlađivanje sastojina. Posebno razmatranje sastojinskoga materijala. Odnosaj stobine prema vrsti drva i obratno. Međusobni odnos pojedinih vrsta drveća. Čiste sastojine. Mješovite sastojine. Šume listače. Čamovešume. Izmjena vrsta drva. Vrste uzgoja. Visoka šuma. Srednja šuma. Sitna šuma. Neke posebne vrste uzgoja. Međusobni odnos sječe i uzgoja šuma. Posebni uzgoj. Pitomljenje tla. Pržina. Pjeskulja, močvare, treset itd. Priredba kulturnoga šumskog tla uopće.

II. Ručno pomlađivanje i uzgoj sastojina. Sjetva i sadnja. Dobava i priprema sjemeni. Uvjeti klijanja i dobrote sjemeni. Ispitanje klijavosti. Upoznanje uporabe raznovrsnih klijala. Spremanje sjemeni i trajnost. Priredba klijališta. Razni strojevi i pomagala. Vrste sjetve. Doba sjetve sjemeni. Pokrivanje usjeva, njega i zaštita. Razni sijaći strojevi i ini kulturni alat.

Sadnja. Dobava presadnica biljki. Biljevišta i rasadnjaci kao i stalni šumski vrtovi. Njihovo osnivanje, uređenje i obrađivanje. Uzgoj biljki. Uzgoj presadnica sa i bez hljeba. Starost i jakost presadnica, Razni načini sadnje i presađivanja. Kopanje jama. Priredba tla. Spremanje sadnica. Redovna i neredovna sadnja. Prednosti i mane i troškovi. Posebni načini sadnje na krasu i živome pjesku, na močvarnom tlu i tresetištima. Sadnja s obzirom na vrst drveća i vrst šumskoga uzgoja. Sadnja i uzgoj ključeca, korenjaka, reznika i valnika. Uzgoj živčnjaka i kolosjeka. Uzgoj stabala za brst i listar.

III. Prirodno pomlađivanje šuma i sastojina. Važnost sje-
menjaka za pomlađenje sastojine. Razne vrste prirodnoga po-
mlađivanja. Pomlađivanje čistom, oplodnom i prebornom sječom.
Razne metode pri tom i obzirom na vrst uzgoja i vrst sasto-
jine. Prirodno pomlađivanje sastojina iz panjeva i žilja. Uzgoj
sitnih i srednjih šuma. Istodobnih i raznodobnih. Pretvorba
vrste šumâ i promjena uzgoja.

IV. Uzgoj i njega sastojina. Svrha i načini uzgoja. Čiš-
ćenje i njega kultura. Privređivanje i prevršivanje branjevina.
Progaljivanje i čišćenje srednjodobnih čistih i mješoviti sasto-
jina. Pospješivanje prirasta u visinu, čistoće debla i prirasta u
debljinu. Prirast svjetla. Uzgoj lijesa. Čišćenje i klaštrenje
debla. — Prozračivanje starih sastojina. Njega i čuvanje stoj-
bine i šumskoga tla.

V. Uzgoj šumskih nuzužitaka. Plodovi, trava i krmivo
bilje. Uzgoj hrastovih šuma guljača. Vrbljaka za košaraštvo.
Poljsko gospodarstvo u šumi i po sječinama — trajno i pro-
lazno. Uzgoj plemenite i korisne divljači, raka i riba.

Č u v a n j e š u m a.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Uvod. Pojam. Opseg. Razdioba nauke.

I. Navale na vlasništvo šumoposjednika te lakoumno ili
zlobno oštećivanje šuma i šumskih proizvoda po čovjeku. Obrana.
Osjeguranje šumskih međa. Posao omeđašivanja. Uzdržavanje
međa. Čuvanje šumskih proizvoda. Nedoovoljeno prisvajanje
šumskih užitaka. Oštećivanje šuma. Obrana. Obrana od šumskih
požara. Postanak šum požara. Vrste požara. Vrijeme i mjesto
požara. Posljedice. Protusredstva. Gašenje.

II. Pogibli koje šumama prijete po organskoj prirodi.
Oštećivanje po životinjama. Šumama štetne životinje.
Sisari. Domaće životinje. Paša u šumi. Veličina kvara ovisi.
Sredstva obrane. Šteta kod žiropaše. Lovu podpadajuća divljač.
Obranbena sredstva. Mnogi glodavci. Miševi, vjeverica, puh.
Štetne ptice. Štetni zareznici. Način života šumskih zareznika.

Rasprostranjenost i plodenje. Korisni zareznici. Sredstva obrane. veličina i prosuđivanje kvara. Razdioba šumam štetnih zareznika. Na četinjastom drveću. Obrana i tamanjenje. Zareznici na lisnatom drveću. Inaki šumam štetni zareznici. Tamanjenje šumam štetnih zareznika. Kako valja postupati sa oštećenim sastojinama.

III. Štete od rastlinstva. Šumsko korovlje i njegova pogibao. Sredstva obrane. Biljke nametnice. Štete od gribova i obrambena sredstva i tamanjenje.

IV. Štete od bezustrojne naravi ili elementarne nepogode. Pozeba ili mraz. Rascjepine i raskoline. Rak. Šteta od žege i suncožara. Posušenje. Upala. Obrambena sredstva. Štete od vjetrova. Obrana. Štete od bure. Štete od kiše pljus-kavice. Obrana. Tuča i grad. Snijeg. Inje i poledica.

V. Šumam štetni vanredni prirodni pojavi. Močvare. Povodanj. Odronjivanje i puzanje tla. Predusretna i obrambena sredstva. Obrana šuma od usova.

VI. Zaštita šuma protiv nekih bolesti. Crvena trulež. Bijela trulež. Osipavanje. i t. d.

VII. Oštećivanje šuma dimom.

Uporaba šuma i šumska industrija I. i II.

Zimski semestar 4 sata predavanja, 4 sata vježbe.

Ljetni semestar 2 sata predavanja, 2 sata vježbe.

I. Uvod. Svojstva, dobava, izrada i uporaba glavnoga šumskog užitka drva. Svojstva drva. Anatomsko svojstva drva, sastav i tekstura drva. Raspoznavanje drva po vrsti. Fizikalna i ljudžbena svojstva drva. Mehaničko-tehnička svojstva drva. Mane i pogreške drva.

II. Sječa i izrada drva u šumi. Radne sile. Drvarsko oruđe i alat. Vrijeme sječe. Izradba drva na surovo. Sortiranje razvrstbina. Otprema drva sa sječine. Sortiranje po mjeri i trgovačkim zahtjevima.

III. Izvoz drva. Izvoz po kopnu. Ceste i šumski putovi. Takalice i klizi. Šumske željeznice. Izvoz po vodi. Tocilenje.

Plavljenje drva. Uporabivost i vrijednost raznih metoda izvoza šumskoga.

IV. Izradba drva u šumi u šumsko trgovačke svrhe. Šumske pilane i drvorezaonice, njihovo uređenje i svrha. Ručni alat za izrađivanje drva u šumi na surovo. Postupak sa drvom u šumi, da se očuva od gnjileži i truleži itd. Dobivanje raznih sastavina drva, destilacijom, pougljenjivanjem, i izgnranjem.

V. Uporaba drva u raznim drvotrošećim obrtima. Građevno drvo. Uporaba u velegradnji. Uporaba u zemljogradnji i rudarstvu. Uporaba drva kod mosto i vodogradnje. Uporaba kod gradnje strojeva. U brodogradnji. U stolarstvu. U rezbarstvu. U kolarstvu. U bačvarstvu. Ostala cjepka građa (vesla, šimla i t. d.) Uporaba drva u tokarstvu i kiparstvu. U košaraštvu. U gospodarstvu. Uporaba drvnih otpadaka. Proizvodnja gorivoga drva. Uporaba živoga bilja.

VI. Svojstva, način dobave, unovčenja i uporabe kore šumskoga drveća i njezinih sastavina. Anatomska svojstva kore. Ludžbena, fizikalna i tehnička svojstva kore. Treslovina. Celuloza i pluto.

VIII. Dobava, unovčenje i uporaba plodina šumskoga drveća. Dobava šumskoga sjemenja. Uređenje sjemenjara raznih sustava. Spremanje sjemenja. Kupnja i prodaja sjemenja. Uporaba sjemenja.

VIII. Dobava i uporaba lišća, grančica i korenja šumskoga drveća.

IX. Svojstva, dobava, unovčenje i uporaba smole šumskoga drveća.

X. Svojstva, dobava, unovčenje nuzproizvoda šumskih. Šumska paša. — Travarina. — Međutimno gospodarsko težanje šumskoga tla i njegova važnost. Uživanje šumske stelje. Važnost stelje za šume i drvenu proizvodnju. Veličina proizvodnje stelje. Dobava stelje. Izdatak. U koliko je užitak šumske stelje dozvoljen. Vrijednost šumske stelje po ratarstvo.

XI. Uporaba treseta. Postanak tresetišta. Predradnje uređenja. Odvodnja. Kopanje treseta i upotreba.

XII. Uporabe ostalih nuzproizvoda šumskoga tla. Sjeme šumskih trava. Trstika. Rogoz. Mahovine. Hranive gljive. Jagode i t. d.

XIII. Uporaba zemlje i kamenja.

Procjena šumâ

Ljetni semestar 5 sati predavanja, 8 sati vježbe.

Sprave koje su potrebite kod kubiciranja drva, kao što su promjerke, visinomjeri i poznavanje skrižaljka.

Poznavanje valjka i više vrsti čunova, formule za kubiciranje cijeloga i prikraćenog čuna, kubiciranje pomoću presječnih ravnina (prosjeaka), u $\frac{1}{8}$ visine, polovici ili na dnu stabla. Kubiciranje ležećih stabala i razno naslaganoga drva. Kubiciranje stojećih stabala, poglavito uporabom obličnih brojeva, približne visine, tablica za računanje kubičnoga sadržaja itd. Ustanovljivanje drvne gromade raznih sastojina putem računa, pomoću pokusnih ploha i pomoću tablica za određivanje prirasta. Osim općih metoda još i domaća metoda procjene zvana »Vinkovački način procjene«. — Ustanovljivanje drvne gromade sporednih sastojina i ustanovljivanje drva kod proređivanja. — Ustanovljivanje dobi stabala kao i cijelih sastojina i izračunavanje poprečne starosti sastojina, koje su različite dobi. — Pojam i vrsta prirasta. Analiza drva, ustanovljivanje cjelokupnoga prirasta pojedinih stabala i cijelih sastojina, kao i grafičko predočivanje prirasta prema proteklom vremenu. Pojam tablica prirasta, njihovo značenje i uporaba, način sastavljanja, sabiranje podataka, slaganje, uređivanje i izjednačivanje, uz pomno razlaganje grafičke metode.

Računanje vrijednosti i prihoda šumâ.

Zimski semestar 3 sata predavanja, 2 sata vježbe.

Kratko tumečenje potrebitoga predznanja iz narodnoga gospodarstva i kamatnoga računa s osobitim obzirom na računanje vrijednosti šumâ. Izračunavanje prihodne vrijednosti tla. — Troškovna i uporabna vrijednost tla. Izračunavanje prihodne,

troškovne i uporabne vrijednosti sastojine. Uzajamni odnos među ovim vrijednostima. Vrijednost pojedinih dijelova sastojine. Vrijednost normalne zalihe. Prihodna, troškovna i uporabna vrijednost šume. Vrijednost normalne zalihe. Uporaba računanja vrijednosti šuma kod raznih slučajeva, koji u šumarstvu pridolaze n. pr. kod mijenjanja gospodarstva, prodaje, kupnje, dijeljenja ili ujedinjenja šuma, kod otkupljivanja služnosti, iz vlasti i dr. slučajevi. — Glavni momenti kod računanja prihoda šuma. Promjena računanja prihoda šuma k pojedinim načinima gospodarenja. Ustanovljivanje gospodarenja obzirom na najpovoljniju dobit. Ustanovljivanje sječe na temelju računa o dobiti. — Šumska renta, renta tla, ustanovljivanje kamatnjaka prema raznim okolnostima.

Uredjenje šuma.

Zimski semestar 4 sata predavanja, 4 sata vježbe.

Ljetni semestar 4 sata predavanja, 4 sata vježbe.

Pojam normalne šume. Ophodnja i sječa. Njihove vrste i njihovo ustanovljivanje prema raznim stanovištima i uvjetima. Stvaranje pravilnih, dobnih stepenica (razreda) i opredjeljivanje godišnje sječine prema raznim načinima gospodarenja. Pojam perioda i dobnih razreda, njihov broj i površina, koju pojedini dobní razred pokrivati ima. Normalna drvna zaliha i normalni prirast, način izračunavanja. Izračunavanje normalnoga etata prema raznim načinima gospodarenja. — Predradnje kod uređivanja šuma. Ispitivanje granica, ustanovljivanje i iskolčivanje izmjera i mapiranje; računanje površine. Provizorno procjenjivanje. — Poslovi kod uređivanja: dijeljenje u raznovrsne jedinice, snimanje stojbijskih odnošaja, ustanovljivanje vrsta sastojina, obrasta, dobi, drvne gromade i prirasta, te prijedlozi, koje kanimo s obzirom na daljnje gospodarenje staviti. — Ispitivanje općenitih odnošaja šume; ustanovljivanje temeljnih načela gospodarenja; gospodarstveno razdijeljenje šume, gospodarstveni razredi, sjekorodi i t. d., njihovo označivanje u naravi i na mapi. — Razni načini reguliranja prihoda, sječa, dioba, plošne

metode, gromadne metode, kombinirane metode, poglavito metoda, koja se osniva na sastojinskom gospodarenju ; uredjivanje visokih i srednjih šuma ; normalna i faktična zaliha, razne metode reguliranja prihoda prema normalnom i faktičnom prirastu. Izradjivanje gospodarske osnove. Izvršivanje osnove o uredjenju šuma, evidencija, kontrola i obnavljanje. Sveukupni spisi, koji spadaju k uredjenju šuma, tabelarni iskazi i mape. — Revizija šumskoga gospodarstva, podržavanje i preinačivanje djela uredjenja.

Šumska statistika, povijest literature i uprava.

Zimski semestar 3 sata predavanja.

Kratka povijest i literatura statistike, statistički ured, statističke metode. Šumska statistika uopće, predmet šumske statistike, ovamo spadajući podaci i njihova izradba. Literarni izvori šumske statistike. Opći pregled ugarske države (Ugarska sa Hrvatskom i Slavonijom): geografski položaj, vanjski i unutarnji ustroj, klima, površina šuma prema ostaloj površini zemlje, usporedjivanje sa ostalim evropskim državama. Opisivanje gora cijele države, neravnosti, šume i naslage kamena s obzirom na razne krajeve. Odnosaji šuma ug. države u cijelosti : razprostranjenje pojedinih drvnih vrsta, pokrivenost površina, visinski odnosaji, upliv tla i kamenja, površina šuma prema raznim metodama gospodarenja ; stanje šuma u glavnim crtama, njihovo pomladjivanje i svrsi shodna promjena. Uporaba šuma i njihov prirod. Radnički odnosaji. Prometni i trgovački odnosaji. Domaći potrošak, izvoz i uvoz. Sporedna uporaba. Uredjivanje šuma.

Administracija. Zemaljska šumska zaklada. Krajiška investicionalna zaklada. Zaklada za kupovanje šuma. Strukovna naobrazba.

Povijest i literatura šumarstva: Izvori (vrela). Ovamo spadajuća najnovija književna vrela. Vrela šumarstva za stari, srednji i novi vijek. Šumsko gospodarstvo. Promjene,

koje su u površini šuma nastale. Uporaba i korist od šuma. Razvoj gospodarenja. Promjene u drvnim vrstama. Gojenje šuma. Uredjivanje šuma. Služnosti, sporedni prihod, lov. Držanje reda u šumi, šumsko redarstvo, šumski zakon. Rukovanje i administracija šuma u Ugarskoj te Hrvatskoj i Slavoniji.

Razvoj šumarskih nauka i literature: najstarija kujiževna djela, jageri kao pisci, kameralisti kao pisci. Prvi počeci šumarskih temeljnih nauka. Novije doba od 1700. do danas. Napose njemačka, mađarska i hrvatska šumarska literatura. Razvoj šumarske strukovne naobrazbe uopće, a napose u Ugarskoj i Hrvatskoj, te Austriji.

Šumska uprava: Kr. ug. ministarstvo poljodjeljstva, ustrojstvo šumarskoga glavnog odjela (I). Erarske šumarske oblasti, koje upravljaju općinskim šumama, kr. šumarska nadzorništva, šumarski odsjek (X.) kr. ug. ministarstva za bogostovlje. Uvjeti za primanje u državnu službu, o osposobljenju podčinovnika i sluga. Imenovanja, prava i dužnosti, pristojbe, promaknuća, zahvala na službi, umirovljenje itd — Hrvatsko autonomno šumarstvo: Šumarski odsjek kr. zemsljske vlade. županijski šumarski nadzornici, kr. kotarski šumari kod političke uprave; šumska uprava krajiških imovnih općina

Trgovina drvom.

Zimski semestar 2 sata predavanja.

Zadaci trgovine drvom uopće s osobitim obzirom na Hrvatsku i Slavoniju te Ugarsku. Historija trgovine drvom: stari, srednji i novi vijek.

Upliv prometala na trgovinu drvom, naročito novovijekih prometala i općila. Lokalna i svjetska tržišta. Vrste robe na prvim i potonjim tržištima. Faktori: radnja, glavnica, vjeresija, poduzetna dobit. Načini unovčivanje drva po šumskim pravama: prodaja na panju, uz naknadnu premjerbu, uz međusobno ugovorene cijene; prednosti i mane ovih načina s obzirom na trgovinu drvom. Šumsko-trgovačka materijalna i novčana procjena pojedinih sortimenata, stabala, sastojina i velikih

šumskih kompleksa. Izradba, transport i unovčenje gotove robe. Trgovačke usance. Carine. Glavne vrste robe na lokalnim i i važnijim svjetskim tržištima. Uvoz i izvoz drva u austro-ugarsko carinsko područje; uvoz i izvoz drva u Ugarsku te Hrvatsku-Slavoniju polag podataka ugar. statističkoga ureda; uvoz i izvoz drva iz Hrvatske-Slavonije polag podataka hrvatskih trgovačko-obrtničkih komora. Glavne zemlje za eksport drva iz austro-ugarskoga carinskoga područja. Kratki pregled svjetske trgovine drvom.

LOVSTVO I ORUŽARSTVO.

Ljetni semestar 3 sata predavanja.

I. Uvod i historički osvrt. Literatura.

Naravopis i lov. domaće divljači i zvjeradi. Napose k velikom lovu spadajuća plemenita divljač, zvjerad i ptice, zatim k malomu lovu spadajuća korisna divljač, zvjerad i ptice.

Opis. Razvoj rogovlja. Osjetila. Prebivalište. Parenje i rasplod. Poznavanje tragova. Neprijatelja i bolesti. Hranidba. Važnost zimske prehrane i uredjenje solišta, hranilišta i zakloništa. Korist lova. Uzgoj pojedinih vrsta divljači. Važnost obnove krvi. Zatvorena lovišta i zvjerinjaci, njihovo uredjenje, napućivanje i uzdržavanje. Razni načini lova. Zasjedanje. Debanje ili šikarenje. Vabljenje. Lov privozom i prijahanjem. Pogon. Hajke. Hajke sa plašilima. Pogon sa brekima i kopovima. Parfos-lov. Lov u kolibi sa ušarom. Zasjedanje grabežljivaca i ptica grabilica pri strvini i kod huste. Kopanjem jazbine. Hvatanje žive divljači u mreže, stupice, lovke, gvoždja, jame i t. d. Tamanjenje grabežljivaca i lovnih štetočina trovanjem sa strychninom i t. d.

Temeljne zasade racionalnoga uzgoja divljači kao i lova.

II. Lovački psi, lovačko orudje i oružje i lovačka oprema. O naravoslovlju pasa uopće. Poznavanje svih glavnih pasmina lovačkih pasa. O uzgoju lovačkih pasa. O dresuri i bolestima lovačkih pasa.

III. Poznavanje raznih sustava lovačkih pušaka, njihovih dijelova i uporabe. Svojstva i zahtjevi dobre lovačke puške.

III. Pregled predmeta i nedjeljnih sati.

Tek. broj	Predmet	Predavanje	Tek. broj	Predmet	Predavanje
		Vježba			Vježba
		Sati			Sati
I. Godište.			I. Godište.		
1	Matematika I.	4 3	1	Matematika II.	4 3
2	Deskriptivna geometrija I.	3 —	2	Deskriptivna geometrija II.	3 —
3	Konstruktivno risanje I.	— 4 3	3	Konstruktivno risanje II.	— 4
4	Tehničko risanje I.	— 4 4	4	Opća geologija	3 2
5	Mineralogija i petrografija	3 2 5	5	Kemija organska	4 5
6	Kemija anorganska	4 5 6	6	Nar. gospod. i fin. znanost II.	2 —
7	Fizika	3 —	7	Upravno i privatno pravo II.	4 —
8	Nar. gospodar. i fin. znanost I.	4 —			20 14
9	Upravno i privatno pravo I.	2 —			
		23 18			
II. Godište.			II. Godište.		
1	Geodezija I.	4 4	1	Geodezija II.	4 4
2	Zoologija I.	3 2	2	Zoologija II.	3 2
3	Botanika I.	4 6	3	Botanika II.	6 6
4	Agrikulturna kemija	2 4 4	4	Tloznanstvo	2 3
5	Klimatologija	3 —	5	Trgovačko i mjenbeno pravo	3 —
6	Tehnička i građev. mehanika	3 2	6	Procjena šuma	5 8
7	Šumsko strojarstvo	2 2			23 23
8	Državno računosiavlje	2 —			
		23 20			
III. Godište.			III. Godište.		
1	Tehničko risanje II.	— 6	1	Bolesti drvla	2 —
2	Anatomija i fiziologija drvla	2 2	2	Šumsko-kemijska tehnologija	3 4
3	Ooće graditeljstvo I.	4 4	3	Voćarstvo i vinogradarstvo	2 2
4	Vodo- i mostogradnje I.	3 2 4	4	Opće graditeljstvo II.	4 5
5	Uzgoj šuma I.	3 2 5	5	Vodo- i mostogradnje II.	2 2
6	Računanje vrijednosti šuma	3 2 6	6	Gradnja cesta i željeznica	3 4
7	Uredjenje šuma I.	4 4	7	Uzgoj šuma II.	3 4
8	Šumska statistika i uprava	3 —	8	Uredjenje šuma II.	4 4
		22 22			23 25
IV. Godište.			IV. Godište.		
1	Praktična elektrotehnika	3 2	1	Ribogojstvo	2 2
2	Javna higijena	2 —	2	Bujičarstvo	2 2
3	Općeno gospodarstvo	3 2	3	Šumska otprema sredstva II.	3 2
4	Melioracija tla, kult. livada i paš.	2 —	4	Šum. zak. i praktična uprava	4 —
5	Šumska odpremna sredstva I.	3 2 5	5	Uporaba šuma i šum. industr. II.	2 2
6	Čuvanje šuma	3 2 6	6	Lovstvo i oružarstvo	3 —
7	Uporaba šuma i šum. industr. I.	4 4	7	Šumarski posusi	— 4
8	Trgovina drvom	2 —	8	Strijeljanje	— 8
		22 12			16 20

Čuvanje i čišćenje pušaka. Baratanje s puškama. O kalibru. O nabojima. O strijeljanju. O lovačkoj opremi. Lovačke torbe. Nathrptenici. Bisage. Opreme za puške i naboje. Paloš i noževi. Jatagau. Lovački rogovi i sviralice. Lovačke krplje i rtve i t. d.

IV. Zakoni i propisi odnoseći se na lov i izvršivanje lova u Hrvatskoj i Slavoniji.

V. Propisi o lovačkoj službi napose.

Š u m a r s k i p o k u s i.

Ljetni semestar četvrtoga godišta 4 sata.

Vježbe u šumarskim pokusima, koji zasijecaju u šumsko-proizvodnu i šumsko-upravnu struku.

S t r i j e l j a n j e.

Ljetni semestar četvrtoga godišta 8 sata.

Vježbe sa sobnom puškom, sa lovačkim puškama, pucanje u nišan i na pomične ciljeve. Pucanje na zvjerad i divljač u lovu.

Obračun o novčanoj vrijednosti redovitih i vanrednih prihoda iz šuma zemljištnih zajednica.

Nakon provedenih segregacija šuma i pašnjaka između vlastele i pojedinih sela, ustrojiše se urbarske obćine; danas zvane „zemljištnje zajednice“.

Pošto su njeke dobile za sječū skroz zrele sastojine, to su ih — da na vrijednosti ne gube — većim dielom odmah unovčile, a utržak ili u celosti razdieliše medju ovlaštenike, ili diono ili u celosti pohraniše koristonosno u kr. zemaljsku blagajnu, ili dozvolom kr. zem. vlade uložīše u razne štedione, ili tomu slične zavode uz stanoviti kamatnjak.

Segregacije započese u šesdesetim i sedamdesetim godinama prošlog stoljeća, te se i danas još u njekim kotarima provadjaju, odnosno dovršavaju.

Pošto u ono doba nepostojahu još za šume gospodarstvene osnove, ili ako su gdje i bile, nije se po njima gospodarilo, to je onda jasno, da se nakon uzsliedivše prodaje šume, nije nikada znalo, koji dio prihoda odpada na redoviti, a koji na vanredni prihod.

Led, poplave, suše i druge prirodne nepogode donášahu sobom oskudicu hrane koli za ljude, toli i marvu.

U takovoj gladnoj godini obično učestaju molbe urbarskih zemljištnih zajednica, za izlučenje stanovitog diela njihovih šumskih glavnica, u svrhu individualne razdiobe medju ovlaštenike bez dužnosti povratka, ili se odriču razdiobe kamata preostale glavnice, do izcieljenja iste na sadanju visinu.

Da se u pojedinim slučajevima neprekorači dospjeli redoviti prihod, je kr. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove, izdala naredbu od 26. svibnja 1898. br. 31.735. ob upravi sa šumskim glavicama zemljištnih zajednica.

U §. 1. te naredbe navadja se, da sa redovitim prihodom šuma razpolaze glavna skupština zemljištna zajednice; dočim zaključak njen, kojim se razpolaze sa izvanrednim prihodom šume, valjan je tek onda, ako ga nakon saslušanja županij-skoga upravnoga odbora, odobri kr. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove.

U §. 2. tumači se, što se imade smatrati redovitim, a što izvanrednim godišnjim prihodom. On doslovno glasi ovako:

A) Pod redovitim godišnjim prihodom šume imade se u smislu navedenog §-a (2) razumjevat i popriečni godišnji prirast ciele, drvijem obrasle šumske površine, koji odgovara u svrhu budućeg gospodarenja izabranoj obhodnji, vrsti uzgoja i vrsti drva, te odnosnoj stojbini kod dobroga obrasta sastojine.

Taj prihod pronaći će se tako, da se za svaki razred stojbinske dobrote popriečni prirast posebice izračuni, a onda sbroji, ili da se ciela šumska površina svede na jedan razred

stojbinske dobrote, pak tako dobivena reducirana površina pomnoži se godišnjim popriečnim prirastom po jutru, koji odgovara opredieljenoj obhodnji.

Taj prirast valja pronaći ili pomoću pokusnih ploha, ili ga valja izvaditi iz obćih (Feistmantlovih), ili odobrenih lokalnih skrižaljka o priходу za dotični razred stojbinske dobrote.

B) Ako je usljed toga, što se je u šumi nalazila veća drvozališna šumska glavnica, nego je potrebita za trajnu proizvodnju gornjim načinom ustanovljenog redovitog godišnjeg prihoda, godišnji prihod šume premašio redoviti prihod, tad se imade razlika izmedju potonjeg i prvog smatrati izvanrednim godišnjim prihodom.

Ako se šumska površina trajno odtudji šumskoj kulturi, tad se s utržkom polučenim za odnosnu drvnu zalihu, imade postupati po propisih §. 28. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljištnih zajednica.

Ukazala se sjeća šume redovitim ili izvanrednim prihodom u smislu §. 27. zakona ob uredjenju zemljištnih zajednica, svakako ju valja obaviti pod nadzorom upravne oblasti.

U § 3. navadja se, da se od izvanrednih prihoda šumskih mora u šumsko — gospodarstvene svrhe zemljištne zajednice obratiti onaj dio, koji je potrebit za uspostavu prijašnjega prihoda u šumâ, i za trajno namirenje poreza, dočim

§ 4. veli, da se taj dio, odnosno ta glavnica ima ustanoviti prema troškovima, potrebnima za ponovno pošumljenje izsječenih površina i šumskih čistina, za njegu šume (čišćenje i proredjivanje), za čuvanje i upravu šume, te za pokriće poreza i inih javnih daća od izsječene površine, kao i za predvidljivo potrebne šumske investicije n. p. odvodnjivanje izvanrednom sječom izsječenih šumskih površina i t. d.

Nakon što su svi za obračun potrebni propisi navedeni, idemo dalje, — sve iz prakse.

Glavna skupština zem. zajednice zaključi izlučenje nekogjeg iznosa iz svoje šumske glavnice. Redovitim putem podnešen

je takav zaključak nadzornoj kr. kotarskoj oblasti (§ 50. z. o. z. z.), koja uzevši u obzir navedene razloge, predlaže ga županijskom upravnom odboru ili uz preporuku na uvaženje, ili predloži da se iz stanovitih razloga ne odobri. Uzmimo slučaj, da županijski upravni odbor ispitav potrebu, usvoji zaključak glavne skupštine zem. zajednice te da ga zagovorno predloži kr. zem. vladi na odbrenje.

Kr. zem. vlada u pomanjkanju gospodarstvenih osnova, vraća spise sa pozivom, da se sastavi obračun o redovitom i vanrednom prihodu. Stvar postaje interesantna. Odkuda potrebni podatci?! — Traže se od kotarske oblasti.

Kotarska oblast ima, a većim dijelom ne ima podataka. Ako ih ima, obično su manjkavi. Jedino je u svakom slučaju pouzdan izkaz o stanju šumskih glavnica, kojega podčinjene oblasti dobivaju polugodišnje od kr. zemaljske blagajne.

Te okolnosti potakle su na ovu raspravu.

Prije pako nego sa par specijalnih primjera stvar rasvijetlim, pa onda svoju reknem, smatram potrebnim obrazložiti principe samog sastavka obračuna.

Nije sasvim svejedno, da li postojeće šumske glavnice potiču od prodaje stabala iz pašnjaka, ili iz šume

Ako se radi o obračanu redovitoga prihoda, unovčenjem stabala sa drvljem obrasloga pašnjaka, tada ponajprije treba pomno iztražiti:

1. da li je taj navodni pašnjak prije segregacije bio šuma, koja je prigodom segregacije zem. zajednici, u pomanjkanju pravih pašnjaka, dana u ime pašnjačke pripadnosti, ili je!

2. i prije segregacije već bio pašnjak.

Glede jednog i drugog slučaja mjerodavno je stanje po stabilnom katastru — naime vrst kulture, kako je u tom katastru navedena.

3. Ako se radi o pašnjaku, tada treba ne temelju segregacionalne osudu iztražiti, jeli je:

a) drvena gromada na pašnjaku, u pomanjkanju dovoljne drvne gromade u šumi, dana zem. zajednici za podmirenje drvarije, ili

b) nije možda u obće uzeta u račun.

U slučaju pod 1. radi se o šumi u smislu zadnje alineje §. 3. zakona od 26. ožujka 1894., te glede obračuna o vrsti prihoda ne ima nikakove razlike od onoga za šume, te dok se zakonom inače ne odredi, ili ne dozvoli pretvorba u drugu vrst kulture, ima i nadalje šuma ostati.

U takvim slučajevima, kojih najviše ima u Gorskom kotaru i u Primorju, morali bi barem šumari konsekvantno izbjegavati skroz pogriješni naziv »pašnjak«, te rabiti uvijek naziv »šuma dana u ime pašnjačke pripadnosti«.

U slučaju pod 2./a) nije zem. zajednica nakon posjeka stabala dužna taj pašnjak ponovno pošumiti, nego ga može pretvoriti u goli pašnjak, nu pošto je onaj dio drvne glavnice, koji se je na njemu nalazio i koji je sastavni dio segregacijom dobljene drvne glavnice, posvema otudjila, to utržak predstavlja izvanredni prihod, od kojega se kamati imaju trajno upotrebljavati za uspostavu prijašnjega drvnoga prihoda — naime da se ona drvna gromada, koju preostavša šuma manje producira, može svake godine kupovanjem namaknuti.

U slučaju pod 2/b radi se o pašnjaku u smislu alineje §. 2. §. 3. zakona od 26. IV. 1894., te o drвноj gromadi koja je zemljišnoj zajednici poklonjena.

U tom slučaju ima se postupati prema propisima eventualno postojećeg, ili sastaviti se imajućega gospodarstvenoga programa, a za slučaj da taj pašnjak ne leži na apsolutnom šumskom tlu, te da je za pašu blaga potreban, pak stoga da se na njemu nalazeća se drvna gromada ima užiti, tada ne nastaje izvanredni prihod, kako je to u slučaju 2./a), nego po našem mnijenju preхват, koji dolazi na uživanje kroz onoliko godina, koliko bi odgovarala visini one obhodnje, uz koju bi se i nadalje mogla trajno podržavati sadanja drvna gromada.

Mnogi za takav slučaj zastupaju mnijenje da tu ne ima prehvata, nego da z. z. stim drvom, odnosno dobivenim utrškom može u svako doba raspolagati kao sa redovitim prihodom.

Ja to ne držim ispravnim. I ako je to poklonjena drvena gromada, ne smije se ona na jednom utrošiti, nego samo tečajem jedne obhodnje, nu pošto se ne mora nova šuma uzgojiti, odnosno ne mora se sačuvati glavnica za uspostavu prijašnjega prihoda kao u slučaju 2/a), to se drvena gromada odnosno utržak ne mora sačuvati, nego se kao prehvat može tečajem dospjevajućih godina potpunoma potrošiti.

Prelazim sada na praktične primjere, koji bi sastavljačima obračuna mogli biti kažiputom u sličnim slučajevima i koji su sastavljeni u smislu §§. 2., 3. i 4. jur navedene naredbe kr. zem. vlade.

U niže navedenim primjerima jesu postotci gradje i ogrieva, te ciene po kubičnom metru, koje sve oline znatno variraju već prema vrsti, kvaliteti i starosti drva, udaljenosti šume od prometila i t. d., uzete prema mjestnim prilikama.

1. primjer: Predpostava. Zem. zaj. N. prodala je čistom sječom na jednom sva za tehničku porabu sposobna stabla, te želi, da joj se na razdiobu doznači već dospjeli iznos. Od doba segregacije nije se ništa doznačivalo, osim možda koja izvala, ili stablo lih za ogriev sposobno. Obračun datira od godine 1902.

Zem. zaj. N. ima šume 23·42 kat. jutra. Iz te šume unovčeno je 1900. godine 485 hrastova za 9.200 K. U šumi imalo bi se u buduće voditi sitno (nizko) šumarenje sa 40 god. obhodnjom, pak bi se prema tomu sa novom sječom moglo započeti tek god. 1940.*

Segregacija obavljena je god. 1874.

Nizka šuma moći će dati redoviti prihod godišnje $23·42 \times 2 \text{ m}^3 = 46·84 \text{ m}^3$.

* Možda će u ovom iznimnom slučaju moći ovlaštenici čekati 40 godina, dok se opet bude počelo u šumi sa sječom. U praksi ali držimo, da će se u većini slučajeva stvar udesiti tako, da će se sa sječom nizke šume početi već u 20. godini, te da će se u prvoj obhodnji, umjesto 40—80 godina stare sastojine, sjeći 20—60 godina stare, i to s razloga, što će šuma već u toj starosti biti sposobna za proizvodnju ogrievnoga drva, te što će ovlaštenici tim načinom za 20 godina prije doći do ogrieva.
(Opazka uredništva).

Sjeći će se u dobi od 41—80 god., stog 30% gradje, 70% ogrieva.

$$14.05 \text{ m}^3 \text{ à } 10 \text{ K} = . . . 140.50 \text{ K}$$

$$32.79 \text{ m}^3 \text{ à } 1 \text{ K} = . . . 32.79 \text{ K}$$

Prema tomu je vrijednost 1 g. etata sitne šume 173.29 K , a vrijednost svih etata za vrijeme obhodnje od 40 g. je $173.29 \times 40 = 6931 \text{ K } 60 \text{ fil.}$

Ako uzmemo, da je vrijednost svakogodišnjega etata do sada dospjelih prihoda (naime uštednje*) od godine 1874. (doba segregacije) do godine 1900. (doba prodaje, naime kroz 26 god. bila barem isto tolika kao izračunana vrijednost etata nizke šume, to bi na tih 26 godina odpalo $173.29 \times 26 = 4493 \text{ K } 54 \text{ fil.}$

Prema tomu bi na dosadanju uštednju i na 40 godišnji preхват (za koji će svaka sjeća biti sistirana) odpadalo 11425 K. 14 fil., a to je više nego li nam iznosi utržak dobiven za hrastova stabla. S toga ne smijemo s tim iznosom računati, nego moramo za podlogu računa uzeti utržak od 9.200 K., te ovaj razdijeliti na spomenuto vrijeme od 66 godina, te obzirom na to dobijemo kao vrijednost jednogodišnjeg zbiljnog redovitog prihoda $9200 : 66 = 139 \text{ K } 39\frac{1}{2} \text{ fil.}$

Od tog dospjelo je na užitak od g. 1874.—1902. (kada je obračun sastavljen) 28. dielova sa 3903 K
dočim na preхват na redovitom užitku za g. 1902. do

1930. odpada 38 dielova sa 5297 K

Ukupno 9200 K

Iznos od 5297 K dospjevao bi na užitak u godišnjim alikvotnim djelovima po 139 K 39 fil.

* O ovakovim uštednjama može se po dosadašnjoj praksi govoriti i računati samo kod onih postojećih šumskih glavnica, koje su nastale prije mnogo godina, dočim ako se tek radi o prodaji starih zaliha, ili o utršcima nastalima nakon izdanja naputka za sastav gospodarstvenih osnova i programa (t. j. počam od g. 1903.), tada se ima zauzet stanovište zakona od 26. III. 1894. i spomenutoga naputka, prema kojemu se gospodarstvena osnova ima sastaviti prema sadanjem stanju šume. To stanovište ne poznaje prištednje, koje se redovito ne mogu nedvojbeno dokazati, ali su se isticale i uzimale u račun samo zato, da se od utrška što više može među ovlaštenike razdijeliti. (Opazka uredništva).

2. Primjer. Predpostava: Zemlj. zaj. N. posjedovala je visoku hrastovu i bukovu šumu. Iz te šume drvarila se je zem. zaj. od doba segregacije.

U šumi nalazeći se hrastovi prodani su najednom, vadjeni su dakle neurednim prebornim sjekom. Gospodarenje voditi će se i u buduće kao visoka šuma sa 80 godišnjom obhodnjom.

Stanje kao i obrast šuma bilo je prema tlu i položaju raznovrstno. Zem. zaj. zamolila je, da dobi na ruke prištednju redovitog prihoda. Kr. zem. vlada traži obračun, koji je proveden god. 1906.

Šuma zaprema površinu od 385 jut. 280□^0 .

Segregacija provedena je g. 1881.

Gospodarstvena osnova, niti unutarnje gospodarstveno razdieljenje šuma ne postoji.

Visoravan obraštena je hrastom na $\frac{3}{5}$ površine ili okruglo 230 jutara.

Od te površine otpada 10 jutara na hrastik u dobi od 30—50 godina. Obrast 0.8.

Na preostalih 220 jutara nalazi se 20 god. hrastov pomladak sa nadstojnim hrastovima od 100 do 120 godina. Obrast 1. Od preostale $\frac{2}{5}$ t. j. od 155 jut. 280□^0 odbito je na čistine i puteve 5 jut. 280□^0 . Preostala površina sa 150 jutara otpada na bukovu sastojinu, od tog 20 jutara sa obrastom 1. na šumu cjelicu, koja je zastupana sa dva dobna razreda t. j. prvi sa 100—120 god., a drugi sa 40—60 god.

Na površini od 130 jutara vodjene su sječine vadeć stariji dobni razred tako, da su na toj površini preostale bukve od 40 do 60 godina sa obrastom 0.4.

Iz tih sječina crpilo se je godišnje 770 m^3 drva.

Stojbina za bukovu visoku šumu ustanovljena je kao II. razr. po F., a za visoku hrastovu šumu kao III. razr. po F.

Iz ukupne šumske površine prodano je godine 1905. 7716 hrastovih stabala sa sadržajem od 9450 m^3 za iznos od 188.888 K. Prema čemu vrijedi 1 m^3 gradje 26 K; dočim ogrieva 1 K 35 fl.

Uz gornju pretpostavu, kako su pojedini djelovi šuma sa odnosnim površinama obrašteni, obračunao sam drvenu gromadu tako, da sam položio pokusne plohe u bukovoju sastojini i to u onom djelu, gdje su se godišnje sječine vodile t. j. na površini od 130 jutara.

Druge pokusne plohe položene su u šumi cjelici t. j. na površini od 20 jutara.

Treće položene su u mladoj hrastovoj sastojini bez pomladka na površini od 10 jutara.

Napokon četvrte pokusne plohe položene su na površini od 220 jutara, koja je obraštena sa 20 godišnjim pomladkom i umetnutim starim hrastovima.

I. Obračunanje drvene mase na površini od 130 jutara.

Po jutru drvena gromada nadjena je sa 43 m^3 , osim umetnutih hrastova, koji su unovčeni; dakle na cijeloj površini 5590 m^3 , od tog otpada na gradju 20% ili 1118 m^3 , dočim na ogriev 4472 m^3 .

II. Obračunanje drvene gromade na površini od 20 jutara t. j. u čistoj bukovoju šumi cjelici.

Po jutru pronadjena je drvena gromada sa 220 m^3 ili 4400 m^3 na cijeloj površini. Od toga otpada na gradju 25% ili 1100 m^3 , dočim na ogriev 3300 m^3 .

III. Obračunanje drvene gromade na površini od 10 jutara t. j. u hrastiku od 30—50 god. bez pomladka.

Po jutru nadjena je drvena masa, izuzev hrastove za prodaju, sa 45 m^3 , ili na cijeloj površini 450 m^3 ; od čeg otpada na gradju 47% ili 211 m^3 , dočim na ogriev 239 m^3 .

IV. Obračunanje drvene gromade na površini od 220 jutara t. j. 20 godišnji hrastov pomladak sa nadstojnima hrastovima od 100—120 godina.

Uzev u obzir, da će se izsjekom u prodaju povučениh hrastova sklop od 1. sniziti na 0.7; tad iznaša drvena masa po jutru 36 m^3 ili na cijeloj površini 7920 m^3 , koja je sva u ogriev zaračunata.

Iz navedenog rezultira, da se na cijeloj šumskoj površini osim prodanih hrastova, nalazi još 211 m^3 hrastove gradje i

8159 m³ hrastovog ogrieva, dočim na bukovu gradju odpada 2218 m³, a bukovog ogrieva 7772 m³.

Vriednost ove drvene gromade iznaša u novcu :

211 m ³ hrastove gradje à 10 K	2.110 K
2218 m ³ bukove gradje à 12 K	26.616 K
8159 m ³ hrastovog ogrijeva à 1 K 35 fil.	11.014 K
7772 m ³ bukovog ogrijeva à 4 K	31.088 K
Ukupno	70.828 K

Vrijednost prodane drvene mase 188.888 K

Ukupna vriednost 259.716 K

Zem. zaj. N. od doba segregacije 1881. do 1906. uživala je redovito 770 m³, starijeg dobnog razreda bukovine, dakle kroz 25 godina, ili 770 put 25 = 19250 m³ ili u novcu računav 25% gradje: 4812 m³ gradje à 12 K 57.744 K
te 14.438 m³ ogrijeva à 4 K 57.752 K

Ukupno 115.496 K

Odnosno godišnje 115.496 : 25 = 4620 K

Uzev vrijednost sadanje mase u šumi i vrijednost prodanih hrastova sa 259.716 K
k tomu već uživanu drvnu gromadu u vrijednosti 115.496 K

Ukupno 375.212 K

pa pretpostaviv, da će se i nadalje šuma kao visoka sa 80 godišnjom obhodnjom gojiti, to bi iznašao godišnji poprečni prihod glavnog užitka u novcu :

375.212 : 80 = 4690 K, odnosno za prošlih 25 god. 4990 put 25 = 117.250 K.

Pošto se ovlaštenici kroz ovih 25 godina crpili korist na glavnom užitku u novcu godišnje 4620 K, to se ukazuje dosadanja godišnja prištednja sa 70 K, odnosno za 25 godina 750 K, koja bi se izlučiti mogla.

3. Primjer.

Pretpostava : Zem. zaj. N. prodala je čistom sječom svu za sječü zrelu šumu na jednom. Jedan dio šumske glavnice razdieljen je medju ovlaštenike. Preostatak sastoji se u vrijednostnim papirima pohranjenima kod zemaljske blagajne.

Izžriebana je obveznica, glaseća na 1200 K Ovlaštenici upitani, kakove će si vrsti novih papira za taj iznos nabaviti, zaključio se da se novac među nje razdijeli. Kr. zem. vlada traži obračun. Obračun je sastavljen 1909.

Šuma imade površinu od 138 kat. jut. Segregacija je provedena god 1879. Osnova nije postojala, već je god. 1880/81. sve za tehničku porabu sposobno drvo unovčeno za iznos od 178.000 K.

Sadanje stanje glavnice pohranjene kod kr. zem. blagajne iznaša 99.950 K 51 fl., što dokazuje, da je zem. zaj. izerpila do sada 78.049 K 49 fl. U šumi će se imati uvesti nisko šumarenje sa 30 god. obhodnjom.

Računajuć kod niskih šuma popriječno god. prirast sa 3 m³ po jutru, to bi redoviti god. prihod iznašao $138 \times 3 \text{ m}^3 = 414 \text{ m}^3$ od kojih po prilici otpada 10% na gradnju . . . 41 m³
90% na ogriev . . . 373 m³

Računajuć u novcu 1 m ³ à 8 K	328 K
1 m ³ à 4 K	1492 K
Ukupno godišnje	1820 K

redoviti prihod, odnosno cijeli 30 god.

prihod iznaša 54600 K

Prva god. sječina odpočela je god. 1880., te se prema tom ukazuje za sada (god. 1908.) 28 god. prištednja na redovitom prihodu, koja iznosi 50.960 K, koji bi se iznos mogao ovlaštenikom na ruke izplatiti, što je i učinjeno,

jer im je na ruku razdijeljeno 78049 K 49 f.

Drvena gromada prodana je kako je navedeno za 178000 K

Od tog otpada na 28 god. prištednju . . . 50960 K

na dvogodišnji preхват iznos od 3640 K, koji bi se kroz daljnje 2 godine imao u jednakim dospjevajućim obrocima iznosom od 1820 K izplaćivati zem. zajednici kao novčana vrijednost godišnjeg prihoda njezine niske šume.

Nakon tog ostatak od $(178.000 - 54.6000) = 123.400 \text{ K}$ predstavlja izvanredni prihod, s kojim bi se prema §. 27. al. 2. i §. 28 zakona od 25.4. 1894. o uredjenju

zem. zaj. postupati imalo. Pošto je zem. zaj. načinila prehvat već i na izvanrednom prihodu (78.049·49 — 54.600) = 23.449 K 49 fl., to je jasno da se niti iznos od 1200 K, na koji glasi izžriebana obveznica, medju ovlaštenike zem. zaj. N. razdieliti ne može.

(Svršit će se).

LISTAK.

Osobne vijesti.

Imenovanja. Ban kraljevina Hrvatske Slavonije i Dalmacije imenovao je: Dušana Ostoića šumar. pristava petrovaradinske imovne občine; Vladimira Odžića šumar. pristava gjurgjevačke imovne občine; Živana Simonovića šumar. pristava petrovaradinske imovne občine; te Dušana Zeca i Petra Vlatkovića šumarske pristave 2. banske imovne občine, kotarskim šumarima u X. činovnom razredu.

Umirovljen je Antun Navara kr. kotarski šumar I. raz. kod kr. kotarske oblasti u Virovitici.

Premještenja. Kr. ug. ministar poljodjelstva obnašao je u interesu službe premjestiti: kr. šumarskog nadinžinira Franju Barkóczai a iz Kosinja u Zupanju; kr. šumarske inžinire Virgila Boeriu iz Gospića u Krasno i Avla Melcsiczky-a iz Krasna u Sv. Rok; kr. šumsko-inžinirske pristave Mihajla Vassányi a iz Brloga na Sušak, Iliju Stojanovića iz Udbine u Gospić, Mihajla Fnke-a iz Zagreba u Kosinj, te Šandora Horvátha iz Sv. Roka u Zagreb; napokon kr. šumarsko-inžinirskog kandidata Todora Budisavljevića iz Sušaka na Udbinu.

Umro. Na 28. srpnja t. g u 3 sata u jutro umro je naglom smrću od srčane kapi Marko Arčenin umirovljeni kotarski šumar otočke imovne občine.

Društvene vijesti.

Zapisnik spisan dne 9. svibnja 1909. u „Šumarskom domu“ u Zagrebu prigodom obdržavanja sjednice upravljajućeg odbora.

Pisutni: Predsjednik: Marko grof Bombelles. I. Podpredsjednik: Robert Fischbach. II. Podpredsjednik: Josip Havas. Tajnik: Andrija Borošić. Blagajnik: Ljudevit Szentgyörgyi. Odbornici: Marino de Bona, Vilim Dojković, Ante Kern, Ivan Kolar, Dragutin Lasman, Mile Maslek, Ivan Partaš i August Ružička, dočim su se ostali odbornici ispričali.

Predsjednik Marko grof Bombelles otvara sjednicu pozdravljajući srdačno prisutne odbornike, te prije nego li prelazi na dnevni red, priobćuje žalostnu viest, da su u razdoblju prošle sjednice obdržavane

dne 19. prosinca 1908. pa do danas, umrli sljedeći članovi hrv. slav. šumar. društva i to: utemeljiteljni član dr. Vjekoslav Kōrōskeny de felső Kōrōskeny de Thot Prona, kr. profesor, lektor za praktičnu ekonomiju na sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu i komandeur srp. reda sv. Save; nadalje članovi I. razreda: Agjić Prokop umirov. kot. šumar. 1. banske im. občine, Begna Antun šumarski vježbenik gradiške imovne občine, Jerbić Ivan umirov. kr. nadšumar, Lončarić Vinko kr. kot. šumar, Moćan Matija nadšumar ogulinske im. občine i Würth Slavoljub umirov. kr. nadšumar, te predlaže da se milim pokojnikom izkaže počast, a izim toga da se u spomen pokojnom utemeljiteljnom članu dr. Vj. Kōrōskeny u članu I. raz. S. Würthu umjesto vijenaca, na odar, pokloni iz društvene blagajne svota od 50 K „Pripomoćnoj zakladi hrv. slav. šum. društva“.

Prisutni odbornici uzimajući tu žalostnu viest na znanje, prihvaćaju predlog glede vienaca, te ustajući sa svojih stolica kliču pokojnicima „slava“!

Nakon toga prešlo se na razpravljjanje ustanovljenog dnevnog reda.

I.

Čitanje zapisnika prošle sjednice upravljajućeg odbora od 19. prosinca 1908.

Odbor prima zapisnik nakon pročitavanja do znanja, te za ovjerovanje istoga izabire odbornike Ivana Kolara i Marina de Bonu.

II.

Izvješće o tekućem poslovanju.

Tajnik A. Borošić izvješćuje na zaključke odbora prošle sjednice sljedeće:

1. Na točku I/1 glede zamoljene podpore pokusne postaje u Maria-brunnu, za izdanje šumarske bibliografije, da g. prof. Ivan Partaš nije do danas još svoje pismeno mnijenje podnio.

Zaključuje se, da se to požuri.

2. Na točku I/2. glede popunjenja mjesta pazikuće u Šumarskom domu, da je dosadanjemu pazikući Balzarenu odkazana bila služba sa 1. travnjem t. g., a mjesto njegovo za sada privremeno povjereno podvorniku šumarske akademije Kolenku, kojemu neka odbor opredijeliti izvoli nagradu.

Podjedno priobćuje, da je stan pazikuće sada prazan, pa neka se stoga odluči, dali će se iznajmiti privatnoj kojoj stranki, kojoj bi se podjedno i dužnosti pazikuće povjerile, ili pako ponuditi zemalj. eraru za kojeg podvornika šumar. akademije, i napokon da se taj stan svakako imade prije adaptirati.

Odbor zaključuje, da se predbježno sadanjemu pazikući Kolenku, obzirom na manje dužnosti pazikuće usljed iznajmljenja daljnjih prostora zemalj. eraru u nastavne svrhe, imade mjesečno u ime nagrade dati 20 K, te za zimske mjesece nuždni težaci za odgrtanje sniega u i oko „Šumarskoga doma“.

Nadalje da se prazni stan bivšeg pazikuće čim prije iznajmi, budi zem. eraru, ili kojoj drugoj privatnoj stranki, koja će dužnosti pazikuće htjeti preuzeti.

Glede stanarine, koja će se imati za taj stan plaćati, a tako i glede potrebne adaptacije toga stana. prepušta odbor predsjedništvu da potrebno odredi, a o posljepku u slijedećoj sjednici izvjesti.

Na točku I/3 glede stanarine za stan drugog podvornika šumar. akademije, za koji zem. erar za sada ne plaća stanarinu, akoprem bi imao to činiti, jer taj stan nije prijašnjimi najamnimi ugovori u najam dat sa prostorijama, iznajmljenim za šumar. akademiju, priobćuje, da će se to pitanje riešiti zajedno sa eventualnim iznajmljenjem sada praznoga stana pazikuće.

Odbor prima priobćenje do znanja te zaključuje, da se to pitanje svakako što prije riešiti imade, za da se oba stana čim prije iznajme, ako ih zem. erar nebi htio uz primjerenu stanarinu preuzeti za podvornike šumar. akademije.

4. Na točku I/3 glede povratka uredničkog paušala za mjesec kolovoz g. 1905. po tadanjem uredniku g. prof. Fr. Ž. Kesterčanku, priobćuje, da je upitni paušal iznosom od 88 kruna 33 fil, koji je pomutnjom dvaput jedan te isti mjesec izplaćen, po g. Kesterčanku vraćen te pod. čl. 60. ovogodišnjeg društvenog novčanika zaprimljen.

Uzima se na znanje.

5. Na točku I/5 glede predaje predstavke nadležnom mjestu radi povišenja zemalj podpore, priobćuje da je dne 30. ožujka t. g. predalo posebno izaslanstvo, sastojeće se od p. n. gospode I. podpredsjednika Roberta Fischbacha; tajnika Andrije Borošića; te odbornika Augusta Ružičke, Ivana Partaša i Vinka Benaka predstavku preuzv. g. banu, koji je izaslanike primio vrlo ljubezno, te u izgled stavio društvu što veću potporu iz zemaljskih sredstava.

Prima se na znanje.

6. Na točku II. glede nabave vrijednostnih papira iz razpoložive gotovine „Pripomoćne zaklade“ i društvene imovine priobćuje: da su iz razpoložive gotovine „Pripomoćne zaklade“ iznosom od 1200 K nabavljene dvie $4\frac{1}{2}\%$ zadužnice hrv. slav. zemalj. hipotekarne banke u Zagrebu i to: Serija III. br. 147 glaseća na 1000 K i Serija III. br. 184 glaseća na 2000 K; a iz razpoložive gotovine društvene imovine u iznosu od 2000 K, nabavljena je jedna $4\frac{1}{2}\%$ zadužnica iste banke i to Serija III. br. 192. glaseća na 2000 K.

Kod toga kupa prištedilo se je odnosno dobilo, pošto su ti vrijednostni papiri nabavljeni uz tečaj od 97 K 75 fil. i to: za „Pripomoćnu zakladu“ 29 K 66 fil., a za društvenu imovinu 49 K 40 fil.

Izim toga zamjenjena je 4% zadužnica pomenute banke Serija I. br. 966 u nominalnoj vrijednosti od 1000 K, vlasništvo Pripomoćne zaklade, za $4\frac{1}{2}\%$ zadužnicu iste banke Serija III. br. 157 u istoj nominalnoj vrijednosti; a založnice iste banke, vlasništvo društvene imovine i to jedna 4% Serija III. br. 969 i jedna $4\frac{1}{2}\%$ Serija III. br. 525 glaseća svaka na 1000 K, zamijenjene su za dvie $4\frac{1}{2}\%$ zadužnice iste banke i to za Seriju III. br. 155 i 156, glaseće svaka na 1000 K.

Kod te zamjene nije nikakav trošak prouzročen niti Pripomoćnoj zakladi, a niti društvenoj imovini.

Prima se odobravanjem na znanje, te podjedno predsjedništvo opunovlašćuje, da i nadalje na taj način sa raspoloživom gotovinom obih blagajna postupa.

7. Na točku III/1 glede izplate dopitanih podpora udovam i siročadi bivših članova iznosom od 450 K iz „Pripomoćne zaklade“ priobćuje, da su te podpore odmah nakon prošle sjednice strankam dostavljene. Uzima se znanje.

8. Na točku VI. glede iznajmljenja daljnjih prostorija u Šumarskom domu zemalj. eraru u nastavne svrhe, priobćuje, da je zemalj. erar prihvatio uvjete pod kojima je hrv. slav. šumar. društvo voljno daljnje prostorije u Šumarskom domu u nastavne svrhe iznajmiti, da je odnosni najamni ugovor u smislu zaključka odbora sa erarom jur sklopljen, te pravo najma toga u Šumarskom domu za zemaljski erar uknjiženo; dočim doznaka odnosne stanarine počam od 1. travnja t. g. još nije usliedila.

Uzima se na znanje.

9. Na točku VII/4 glede odpisa dubiosnih dugovina na članarini priobćuje, da je prema podatcima na exhbr. 13. 14. 15. 27. 33. 44. i 45 ex 1909. brisano tih dugovina u ukupnom iznosu od 172 krune.

Uzima se odobrenjem na znanje, te predsjedništvo i nadalje ovlašćuje, da sve dubiosne dugovine na članarini što prije točno konstatira i odpiše, za da se stanje društvenih tražbina uredi.

10. Na točku VII/5 glede uplate utuženih dugovina na članarini priobćuje, da te uplate slabo napreduju, pa stoga su ti dužnici ozbiljno ponovno opomenuti da svoje dugovine do 31. svinja t. g. uplate, jer će se inače presudjene svote ovršnim putem utjerati.

Prima se na znanje, te predsjedništvo podjedno opunovlašćuje, da eventualno zamoljene obročne odplate tih dugovina, dozvoliti može.

11. Na točku VII/9 glede uspjeha zamoljenog povišenja, odnosno dopitanja podupirajućeg iznosa od strane krajiških imovnih obćina, priobćuje, da su odnosna zastupstva votirala sljedeće svote:

brodska imovna obćina . .	400 K (do sada 200 K)
gjurjevačka imovna obćina .	200 K (do sada 40 K)
križevačka imovna obćina .	200 K (do sada 50 K)
petrovaradinska imov. obćina	100 K (do sada 60 K)
1. banska imovna obćina .	50 K (do sada 20 K)
2. banska imovna obćina .	80 K (do sada 40 K)
slunjska imovna obćina . .	20 K (do sada —)
otočka imovna obćina . .	100 K (do sada —)

dakle ukupno . 1150 K ili za 740 K više — nego li je do sada bilo u to ime votirano.

Podjedno priobćuje, da se je predsjedništvo u ime upravljajućeg odbora zahvalilo odnosnim zastupstvima krajiških imovnih obćina za dopitane prinose.

Uzima se na znanje, te zahvala ovime i zapisnički izrazuje.

12. Na točku VIII/1 glede pregledanja „Šumarskog doma“ priobćuje, da su temeljem zaključka odbora od 19. prosinca 1908. točka VI. iznajmljene prostorije u „Šumarskom domu“ predane zemalj. eraru, odnosno zastupanju istoga, pročelniku šumar. akademije g. prof. Ivanu Partašu.

po upravitelju Šumarskog doma i blagajniku društva Ljudevitu Szent-györgyju, te da je sa adaptacijom istih za šumar. akademiju jur zemaljski započeo; ostale pako još društvu preostale prostorije u Šumarskom domu, pregledati će se prema potrebi u svoje vrijeme.

Uzima se na znanje.

Tajnik izvješćuje nadalje.

13. Da je prema odpisu kr. zem. vlade, odjela za bogoštovlje i nastavu dne 5. svibnja t. g. obavljena primopredaja šumar. muzeja, izuzam lovačkog odjela u istomu (ptice, životinje i lovačke sprave), u upravu kr. zemaljske vlade, koju su zastupali dr. Gjurio Körbler, dekan mudroslovnog fakulteta na sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu i pročelnik kr. šum. akademije u Zagrebu prof. Ivan Partaš, dočim od strane šum. društva bijahu prisutni on kao tajnik društva, te društvo. blagajnik Ljud. Szent-györgyi. Glede lovačkog odjela u muzeju zaključuje zastupnici da se za taj odjel, pošto je u zadnje doba mnogo predmeta kao bezvriedno odstranjeno, a opet i novih nadošlo, najprije priugotovi novi inventar, prema kojemu će se tada primopredaja toga odjela i naknadno obaviti. Pošto je na to odbornik Ivan Partaš odnosni primopredajni zapisnik, sastavljen 5. svibnja 1909., pročitao,

zaključuje odbor, da imade prigodom te nove inventarizacije lovačkog odjela u šumar. muzeju prisutan biti i zastupnik šum. društva; te se ovlašćuje predsjedništvo da za to odredi kojeg člana upravljavajućeg odbora. Nadalje zaključuje upravni odbor, neka se u buduće svako izlučivanje predmeta u šum. muzeju, koji su vlastništvo šum. društva, obavi samo u prisuću i sporazumno sa zastupnikom šumarskoga društva, o čemu neka društveno predsjedništvo vis. zem. vladu shodno obavjesti.

14. Priobćuje da su se prijavila sljedeća gg.

kao članovi I. razreda: Brandstätter Julio vlastel šumarnik u Vukovaru, Köröskény pl. Velimir kr. kot. šumar u Dugom selu, Ljuština Mihajlo šum. upravitelj u Sr. Karlovcima, Manojlović Petar šum. pristav. otoč. im. občine, Rogoz Janko župnik u Pokupskom, Sekulić Milorad šum. vježb. gradiške imovne občine, Vasiljević Vladimir kr. šumarnik u Zagrebu, Zöbündžija Mila rač. vježb. otoč. imov. občine, Gerstman Arnold kr. šum. vježb. u Zlataru, Göderer Albert šum. uprav. u Bizovcu, Hocourek Emanuel šum. uprav. u Brčkom.

kao podupirajući članovi: slunjska imovna občina sa prinosom od 20 K, otočka imovna občina sa prinosom od 100 K,

kao predplatnici za Šumarski list: Uprava dobara Ivanec-Kaniža u Ivancu i izpostava kr. šumarskog ureda u Otočcu.

kao članovi II. razreda: prijavljeno je po raznim šumskim uredima ukupno 86 lagara.

Odbor jednoglasno prima sve prijavljene kao članove društva.

15. Priobćuje, da se je dosta velika zaliha društvenih diploma pronašla prigodom primopredaje šumarskog muzeja, te predlaže, da se pozovu svi članovi, koji tu diplomu žele imati, da se uz uplatu takse jave a onim, koji su tu taksu već uplatili, a diplomu dosada dobili nisu, da se ista naknadno dostavi.

Prima se.

16. Čita molbu knjižnice grada Zagreba (Braće hrv. zmaja) za bezplatnu dostavu Šumskoga Lista.

Zaključuje se, da se molbi udovolji.

17. Priobćuje se, da je za društvenu knjižnicu nabavljeno: Die Bankunde von Franz Titscher und Oskar Schwalb, Wien 1907. uz cieniu od 22 K 94 fil. Bericht über die VII. Hauptversammlung des deutschen Forstvereines uz cieniu od 4 K 80 fil. Dr. Hirc Die Jagdfauna der Herrschaft Martijanec 2 K 10 fil. Aster, Villen und Familienhäuser uz nabavu cieniu od 6 K. Schmidt, Forsthäuser uz cieniu od 18 K Weiss, Waldbestandestafeln uz cieniu od 3 K 60 fil. Mayr, Waldbau auf naturgesetzlicher Grundlage uz cieniu od 18 K. Nadalje je njegova Preuzvišenost g. kr. ugar. ministar za poljodjelstvo poklonio društvu sljedeće knjige: Kaću, A. Természeti emlékek fentartása — „Užčuvanje naravnih spomenika“. Dr. O' Sváth, Egészégi tanácsadó „Savjeti za uzdržanje zdravlja“. Répássy M., Erdesviri haloszat es halgazazdaság, „Ribarenje i ribarsko gospodarenje u slatkovodnim jezerima“. Darányi Ignacz „Osnova zakona o koloniziranju i parceliranju nekretnih dobara“.

Nabava se odobrava, a poklon knjiga prima se za zahvalom na znanje.

18. Priobćuje, da je kr. zemalj. vlada i ove godine dopitala društvu i to:

a) u ime zemaljske podpore 1200 K

b) u ime podpore za izdavanje „Lug. Viestnika“ 400 K

ukupno 1600 K

Prima se sa zahvalnošću na znanje.

19. Čita molbu društv. blagajnika kao bivšeg stanara u Šumardomu, koji moli, da mu se odšteti trošak selitbe i ošteta pokućstva, pošto mu je nakon toga, što je tek 3 mjeseca stanovao u Šumarskom domu, stan otkazan usljed iznajmljenja tih prostorija zemaljskom eraru za nastavne svrhe.

Odbor zaključuje, uvidiv opravdanost molbe, da se molitelju u to ime platež stanarine za mjesec ožujak odpušta.

I. Podpredsjednik Robert Fischbach priobćuje:

20. da je u smislu § 7. „Kuénog reda“ obavio dne 8./V. 1909. škontraciju društvene blagajne i one pripomoćne zaklade, te našav iste u redu i zaključio:

Društvenu blagajnu sa ostatkom od 6764 K 28 fl.

Pripomoć blagajnu sa ostatkom od 2322 K 84 fl.

Prima se na znanje.

21. Konstatira sa zadovoljstvom, da se je prihod društva izim u proračunu za ovu godinu jur predviđenih svota, povećao još za okruglo 2006 K, i to usljed:

a) povišenog pod točkom II./11 ovog zapisnika navedenog podupirajućeg prinosa krajiških imovnih obćina sa iznosom od 740 K

b) dopitane veće podpore zemlje sa iznosom od 400 K

c) povišene stanarine za netom iznajmljene prostorije u „Šumarskom domu“ kr. zem. eraru, sa iznosom od 866 K

što čini ukupno 2006 K

pa se nada, da će taj prihod društvu i u buduće ne samo osjegan, već dapače i još veći biti.

Prima se zadovoljstvom na znanje.

Društveni blagajnik Ljudevit Szentgyörgyi izvješćuje :

22. Da je upravni odbor grada Zagreba dozvolio odpis obćeg dohodarinskog prireza za g. 1905. iznosom od 319 K 30 fl, pošto je kr. financijsko ravnateljstvo u Zagrebu uvažilo svojedobnu molbu upravljajućeg društ. odbora. Podjedno priobćuje da je za god. 1907. takodjer taj prirez društvu propisan, pošto po prijašnjoj društvenoj upravi nije u opredieljenom roku predana valovnica gruntovno uknjiženih tereta na zgradi Šumarskog doma, pa da je uslied toga naknadno u mjesecu veljači ove godine podnešena predstávka na kr. ugar. ministarstvo financija u Budimpešti radi odpisa, odnosno brisanja toga propisa, koji takodjer iznosi 319 K 30 fl. — riešenje na tu predstávku nije još stiglo.

Uzima se na znanje.

23. Priobćuje, da je dne 11/I 1909. predao poreznom uredu grada Zagreba valovnicu gruntovno uknjiženih tereta na zgradi Šumarskog doma za god. 1909.

Uzima se na znanje.

24. Priobćuje, da je dugovina na članarini do konca godine 1908. sljedeća :

sadanji članovi	I. razr.	duguju	3254 K 30 fl.	} ukupno 6301 K 20 fl.
utuženi	I.	"	1660 K — fl.	
bivši	I.	"	1386 K 90 fl.	
članovi	II.	"	1695 K — fl.	
to čini ukupno				7996 K 20 fl.,

dakle je tečajem ove godine odplaćeno tek okruglo 2000 K, pošto je ukupna dugovina koncem g. 1908. iznosila okruglo 10.000 K. Što se tiče ovogodišnje članarine I. i II. razreda, to se ista po osoblju kr. drž. šumskog erara i nekoliko krajiških imovnih obćina hvalevriednom toćnošću uplaćuje, — doćim se za sada bar nije učinilo od strane ostalih članova.

Prima se na znanje te zaključuje, da se dugovine ćim većom energijom utjeruju svrsi shodnimi opomenami.

25. Priobćuje, da su njekoji na početku ovoga zapisnika navedeni preminuli članovi I. razreda ostali na članarini dužni 273 K 20 fl, te pita, da li se imadu te dugovine odpisati.

Zaključuje se, da se odpišu.

26. Priobćuje, da je bivši član g. Miladin pl. Štriga kr. nadšumar u miru, ostao dužan na članarini 120 K, da je taj dug bio utužen po bivšem blagajniku kod kr. kot. suda I u Zagrebu, nu da je društvo otpućeno svojom tužbom na mjestni sud; uslied dobivene informacije nije se ali nadati uspjehu tom tužbom, te pita, da li bi ipak tu tužbu podnio i parbeni trošak društvu prouzročio.

Zaključuje se, da se taj dug odpiše.

III.

Razprava glede obdržavanja ovogodišnje glavne skupštine.

Čita se predlog gospodar. ureda otočke imovne obćine, da se ovogodišnja glavna skupština održi istodobno, kada će se proslaviti 100-godišnjica Ljudevita Gaja u Krapini.

Nakon odluje i svestrane debate zaključuje odbor jednoglasno, da se ovogodišnja glavna sknpština održi u Zagrebu na dne 8. kolovoza 1909. a na predlog društvenog tajnika nadalje raključuje, da se sa obdržavanjem glavne skupštine spoji izlet u šumu „Kotar“ grada Petrinje.

IV. Predlozi.

1. Gosp. ured otočke imovne obćine predlaže, da se u društvenom organu otisne izkaz članova „Pripomoćne zaklade“ — s razloga, pošto bi mnogi željeli u tu zakladu pristupiti.

Zaključuje se, da se taj izkaz imade otisnuti u Šumarskom listu i Lugarskom viestniku, čim bude u istima za to prostora.

2. Ante Kera odbornik i urednik Šumarskog lista predlaže, da se promijeni dosadanji cienik za oglase u Šumar. listu i to s razloga, što se sa većim oglasima ima manje posla nego li sa malim, pa stoga drži opravdano, da bi manji oglasi morali biti razmjerno skuplji, što ali po dosadanjem cieniku nije, jer se za polovicu strane plaća polovicá, a za četvrtinu strane samo četvrtina oglasnine za cijelu stranu, koja iznaša 16 K, a za $\frac{1}{3}$ strane dapače samo 5 K 20 fl, dakle niti $\frac{1}{3}$ oglasnine na cijelu stranu.

Predlaže stoga. da uvrstbina za cijelu stranu ostane i nadalje 16 K, za polovicu strane da se ustanovi sa 9 K, za trećinu 7 K, a za jednu četvrtinu strane sa 6 K. Konačno moli, da se odredi i popust, koji se ima dati kod višekratnog uvrštavanja, naime koliko postotaka se imade kod uvrštenja kroz cijelu, pol i četvrt godine od normalne oglasnine odputiti, odnosno dati.

Odbor prihvaća predlog glede povišenja oglasnine za polovicu trećinu, i četvrtinu strane — dočim glede popusta, koji bi se imao za višekratno uvrštivanje jednog te istog oglasa odnosnoj stranki dati, prepušta uredniku, da to po vlastitoj uvidjavnosti, imajuć interes društvenog lista pred očima, sam odredi.

3. Ante Kern odbornik i urednik Šumarskog lista priobćuje, da je u broju 4. lista na zamolbu gdje. Anke ud. Vranićar, dao odštampati „Oglas za prodaju knjiga“, da je taj oglas štampan na 2 stranice, te bi prema tomu podpuna oglasna pristojba iznosila 32 K.

Pošto je ali rećena gospodja kao udova bivšega mnogogodišnjega člana umolila, da bi se njoj oglasna pristojba oprostila. ili barem snizila, to predlaže tu molbu na riešenje, te podjedno predlaže djelo „Die Holzsaat von G. Beckman, Chemnitz 1765“. koje pomenuta gospodja društvenoj knjižnici eventualno želi ustupiti.

Odbor zaključuje, da se imade oglasnina za uvrstbu spomenutog oglasa odputiti uz uvjet, ako gospodja Anka udova Vranićar dostavljenju knjigu „Di Holzsaat“ društvu bezplatno odstupi.

4. Ante Kern odbornik i urednik Šumar. lista priobćuje, da je u br. 5 pomenutog lista, na zamolbu gospodje Dragice udove Gvozdanović

dao odštampati oglas o prodaji knjiga, koji je zapremio celu jednu stranicu, te bi prema cjeniku iznašala uvrstbina 16 K. Gdja. Gvozdanović nudi za pokriće te oglasnine ma koju knjigu navedenu u izkazu za prodaju odredjenih knjiga, u odgovarajućoj polovičnoj cieni.

Pošto je ali pokojni šumar Gvozdanović bio član društva, to pita. da li udova njegova imade za taj oglas platiti i koliko ?

Odbor prihvaća ponudu gospodje Dragice Gvozdanović, te traži u mjesto oglasnine iznosom od 16 K na prodaju ponudjenu pod tek. br. 1, izkaza navedenu knjigu i to „Geodezija od Hartner-Wastler-Doležal“ koje polovina dostalne cieni iznosi takodjer okruglo 16 K.

Za ovjerovljenje ovoga zapisnika izabrani su:

Dojković v. r. Partaš v. r. I. Podpredsjednik: Fischbach v. r.

Zapisnik spisan dne 27. lipnja 1909. u Šumarskom domu u Zagrebu prigodom obdržavanja sjednice upravljajućeg odbora.

Prisutni:

I. Podpredsjednik: Robert Fischbach, tajnik: Andrija Boročić, blagajnik: Ljudevit Szentgyörgyi, odbornici: Vinko Benak, Vilim Dojković, Ante Kern, Ivan Kolar, Mile Maslek, Ivan Partaš, Rudolf pl. Rukavina, Vilim Tölg, i Dragutin Trötzer, kao gost g. Marijan Mihaljković predsjednik brodske imovne občine.

Izpričali se

Predsjednik Marko grof Bombelles, II. podpredsjednik Josip Havas te ostali odbornici.

I. Podpredsjednik Robert Fischbach otvara sjednicu pozdravljajuće nazočne odbornike, te prije nego li prelazi na dnevni red, priobćuje žalostnu vjest, da je umro član I razreda Mijo Krišković nadšumar ogulinske imovne občine, te predlaže, da se pokojniku izkaže počast.

Prisutni odbornici uzimajuć tu žalostnu vjest na znanje, ustajuć sa svojih stolica kliću pokojniku „slava“ !

Nakon toga prešlo se na razpravljanje ustanovljenog dnevnog reda :

I.

Čitanje i ovjerovljenje zapisnika prošle sjednice upravljajućeg odbora od 9. svibnja 1909.

Odbor prima zapisnik nakon pročitavanja na znanje, te za ovjerovljenje istoga, izabire odbornike Ivana Partaša i Vilima Dojkovića.

II.

Izvješće o tekućem poslovanju.

Tajnik Andrija Boročić izvješćuje na njekoje zaključke odbora prošle sjednice i to:

1. Na točku II./1. da je g. prof. Ivan Partaš danas predao svoje pismo mnijenje glede molbe pokusne postaje u Mariabrunu za podporu u svrhu izdanja šumarske bibliografije.

Odbor zaključuje, da se glede te molbe u budućoj sjednici konačno odluči.

2. Na točku II. 2. da se adaptacija stana bivšeg pazikuće sada provadja, te da će se valjda sa 1. kolovozom t. g. iznajmiti moći, ako ga zemalj erar ne bi htio iznajmiti.

Uzima se na znanje.

Nadalje izvješćuje:

3. da se je kao član I. razreda prijavio g. A. Schlaghamersky šum. upravitelj u Bečkom Novom Mjestu, te da je gospodarstveni ured ogulinske imovne občine prijavio 2 lugara kao članove II. razreda.

Odbor prima prijavljene kao članove.

4. da je zastupstvo gradiške imovne občine povisilo dosadanji svoj podupirajući iznos hrv.-slav. šumar. društvu od 200 K na 400 K godišnjih, te da je predsjedništvo u ime upravljujućeg odbora izrazilo zastupstvu zahvalu.

Uzima se na znanje, te zahvala ovime i zapisnički izrazuje.

Blagajnik Lj. Szentgyörgyi priobćuje:

5. da je predsjedništvo od neutjerivih dužnih članarina od-
pisalo i to:

glasom priloga k čl. 211/1909. članarina II. razreda sa . . . 28 K

" " Exhbr. 156/1908. član. I razreda sa . . . 280 "

" " Exhbr. 75/1909. članarina II. razreda sa . . . 4 "

Ukupno . . . 312 K

Uzima se s odobrenjem na znanje.

6. da je pokojni nadšumar ogulinske imovne občine Mijo Krišković ostao dužan ovogodišnju članarinu iznosom od 10 K te pita, da li se ista imade odpisati.

Zaključuje se, da se odpiše.

7. da bivši članovi društva prema sastavljenom izkazu pod brojem 156/1908. duguju u ime članarine I. razreda ukupni iznos od 1044 90 K, da je svima opomena za uplatu ponovno poslana tečajem prošlog mjeseca, nu od tih opomena mnoge su vraćene jer su naslovnici nepoznata boravišta, njekoji odgovoriše da su davno svoj istup iz društva propisno najavili, te da nepriznavaju nikakav dug na članarini, dočim ostali jednostavno niti ne odgovoriše; pita, što će se učiniti s timi dugovinami.

Zaključuje se, da se imadu dužnici ponovno opomenuti, a one dugovine za koje predsjedništvo neutjerivost ustanovi — brisati.

III.

Rasprava glede glavne skupštine.

Tajnik Andrija Borošić predlaže poziv i dnevni red na dne 8. kolovoza t. g. obdržavati se imajuće glavne skupštine u Zagrebu, te program za izlet u šumu „Kotar“ vlasništvo grada Petrinje, nadalje zaključni račun o blagajničkom poslovanju društvene uprave u godini 1908. te proračun za god 1910.

Odbor prima i odobrava bez primjetbe.

IV.

Predlozi:

1. Odbornik Ante Kern predlaže, da se izda kazalo k šumarskim listovima od god. 1877.—1910.

Prima se time, da se potreba za to izdanje ima naknadno uvrstiti u proračun za god. 1910.

2. Odbornik Vilim Dojković predlaže sljedeće:

Gledom na okolnost, što im du njeke kr. kot. oblasti već gotove stampiglie, kojima na šumskim prijavnicama kao presudu udaraju „ukor i platež“, akoprem ustanove § 62. i 67. š. zakona predviđaju i druge vrsti kazna za pojedine slučajeve, počem se gornjim postupkom vriedjaju postojeći zakonski propisi, ter usljed takovog sumarnog postupka oštrijim kaznama izmiću i oni šumoštetnici, koji se čine krivim težjih prekršaja, to se stavlja predlog, da se kr. kot. oblastima uporaba gornjih štam-piglia zabrani, odnosno da se odmjerena kazna mora svagda izpisati, ako se već štam-piglia u gornju svrhu upotriebljuju.

Zaključuje se, da predlagatelj svoj predlog pismeno obradi i predloži.

3. Odbornik Ante Keru predlaže, da se glede dužnih članarina od vremena do vremena stvore shodni zaključci glede brisanja članova iz društva, koji nemarno članarinu uplaćuju, a tako i glede odpisa tih članarina — da radi toga ne trpi naklada i izdavanje Šumar. lista.

Prima se.

Za ovjerovljenje ovoga zapisnika izabrani su:

Fischbach v. r.

Ivan Partaš v. r.

Borošić v. r.

Vilim Dojković v. r.

Pripomoćnoj zakladi utemeljenoj na uspomenu nad-šumara Vladoje Kőröskenya, pristupio je kao član g. Bartol Pleško kr. kotar. šumar I. razr. u Krapini, uplativ u to ime cieti prinos od 10 K.

Izješće o redovitoj XXXIII. glavnoj skupštini hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva, koja je obdržavana na 8. kolovoza 1909. u Zagrebu.

Ta skupština obdržavana je u društvenim prostorijama u Šumarskom domu pod predsjedanjem I. društvenog podpredsjednika vel. g. kr. odsječnog savjetnika Roberta Fischbacha, a u prisutnosti nješto preko 40 društvenih članova.

Nakon što je predsjedatelj prisutne skupštinare najsrdačnije pozdravio, predstavio je gg. izaslanike stranih društava, koje je skupština pozdravila sa srdačnim živio, — proglasio je skupštinu otvorenom.

Po predlogu predsjedatelja izabran je perovodjom skupštinskoga zapisnika g. kr. račun. revident Vjekoslav Stublić, a za ovjerovitelje zapisnika gg. članovi Stevan Petrović kr. zem. šum. nadzornik II. raz. i Antun Renner šumarnik-procjenitelj.

Nakon toga pročitao je društveni tajnik izvještaj o djelovanju upravljajućega odbora društva u minuloj godini 1908/9., koji doslovce glasi ovako:

Slavna skupštino!

O djelovanju upravnog odbora u minuloj poslovnoj godini čast mi je slavnoj skupštini podnieti sljedeće izvješće:

Upravljajući odbor obdržavao je od posljednje glavne skupštine ukupno 4 redovite sjednice, i to: 19. prosinca 1908. te 9 svibnja, 27. lipnja i 7. kolovoza 1909.

Najvažniji predmeti i zaključci, koji bijahu u tim sjednicama raspravljeni i stvoreni jesu sljedeći:

Povodom obnove celokupnog upravnog odbora u prošloj glavnoj skupštini nastupila je promjena u uredništvu društvenoga organa Šumar. lista i Lugar. viestnika, te je urednikom tih listova izabran odbornik g. Ante Kern kr. zem. šumar. nadzornik, a upraviteljem Šumarskog doma društveni blagajnik g. Ljudevit Szentgyörgyi kr. šumar. povjerenik; — Prigodom primopredaje društvene uprave od prijašnjega predsjedništva primljena je društvena blagajna sa gotovinom od 5701 K 83 fil., a blagajna „Pripomoćne zaklade“ sa gotovinom od 2196 K 70 fil.

U provedbi zaključaka prošlogodišnje glavne skupštine čast mi je izvijestiti, da je razjašnjeno pitanje glede pomutnjom po drugiput izplaćenog uredničkog paušala za mjesec kolovoz 1905. te je isti u društvenu blagajnu vraćen. Što se pako tiče mjesta pazikuće u Šumar. domu, to ono dosada nije popunjeno, jer su sa kr. zem. vladom bili povedeni pregovori, da ona taj stan preuzme za eventualnog 3ćeg podvornika šumar. akademije. Usljed toga poslove pazikuće privremeno obavlja jedan podvornik spomenute akademije. Glede stanarine pako, koju bi imao kr. zemalj. erar plaćati za stan drugog, a bivšeg zajedničkog podvornika, nije još pala konačna odluka, nu ne bude li to pitanje po naše društvo povoljno rješeno, to će se i taj stan drugoj kojoj stranci iznajmiti tako, da će interes društva podpuno zaštićen biti. Buduć je prošlogodišnja glavna skupština dala svoju privolu na to, da se uz stanovite uvjete društveni muzej preda u upravu vis kr. zem. vlade, to mi je čast izvijestiti, da je i taj zaključak glavne skupštine izvršen i da je šumarski muzej predan u upravu kr. zemalj. vlade, odjela za bogostovje i nastavu — izim lovačkog odjela, za koji se glasom primopredajnog zapisnika od 5. svibnja 1909. ima sastaviti novi inventar. Čim taj inventar sastavljen bude, predati će se i taj dio muzeja u upravu vis. kr. zem. vlade, zajedno sa odnosnom osjegurateljom policom, jer će kr. zemalj. vlada za cijeli muzej u buduće osjegurinu sama plaćati.

Povodom stavljenog upita kr. zemalj. vlade, odjela za bogostovje i nastavu, da li bi šumar. društvo bilo voljno iznajmiti kr. zemalj. eraru u nastavne svrhe u Šumarskom domu još i daljne prostorije, naime prostorije prizemno na istočnoj i zapadnoj strani i u II. katu na istočnoj strani — zaključio je upravni odbor u svojoj sjednici obdržavanoj dne 19. prosinca 1908., da je voljan tražene prostorije, koje su dosada nosile 3634 K godišnje; iznajmiti uz godišnju najamninu od 4500 K, nadalje je stavljen uvjet, da zemalj. erar sve nužдне adaptacije u tim prostorijama provede na svoj trošak, te da iste nakon izminuća najamnog vremena, opet stavi u ono stanje, u kojemu su se nalazile u času iznajmljenja. Kr. zemalj. erar obvezan je nadalje da preuzme trošak za potrošenu vodu, razsvjetni materijal, najamni novčić te manje popravke u tim prostorijama. Najamni rok teće počam od 1. travnja 1909. pa do 31. srpnja 1918., t. j. do onog roka, do kojega su ugovorima od 22./3. 1898. i 15./9. 1901. već iznajmljene neke prostorije u Šumar. domu kr. zemalj. eraru za šumarsku akademiju.

Kr. zemalj. erar prihvatio je te uvjete, pa je usljed toga sa istim sklopljen odgovarajući najamni ugovor, a odnosno najamno pravo je uknjiženo na korist zemalj. erara.

Usljed nepovoljnih tržišnih cijena za hrastovu gradju u minuloj godini, našao se upravljajući odbor prinukanim, da putem predsjed-

ništva društva stavi kr. zemalj. vladi, odjelu za unutarnje poslove predlog (odtiskan u Šumar. listu br. 11. i 12. ex 1908.), da se sazove mješovita enqueta u svrhu, da to pitanje načelno raspravi, nu do sastanka ove enquete do sada još nije došlo.

Imajući pred očima slabo materijalno društveno stanje bila je povrh toga glavna briga upr. odbora, da društvo finacijalno podigne. U tu svrhu obratila se je društvena uprava posebnim obrazloženim predstavkama na sve gospodarstvene urede krajiških imovnih občina molbom, da prigodom zasjedanja imovno-općinskih zastupstva stave predlog, da društvo po mogućnosti što izdašnije novčanim prinosima podupru, odnosno da svoje dosadanje prinose povise. Toj molbi odazvale su se sve imovne občine, povisiv svoje dosadanje prinose od 610 K na 1550 K, dapače je gospodar. ured gjurgjevačke imovne občine u novije doba priobćio, da će podupirajući iznos imovne občine u godini 1910. povišen biti od 200 K dapače na 400 K.

U ime našega društva čast mi je ovim zastupstvima naših krajiške. imovnih občina izraziti najtopliju zahvalu, a isto tako i vis. kr. zemaljh vladi, koja odobrenju odnosnih zaključaka nikakovih zaprieka stavljala nijj.

Usljed silnih dugovina na članarini, našao se je upravljajući odbor prinukanim, da se obrati izravno na sve upravitelje gospodar. ureda krajiških imovnih občina, te na sve urede kr. drž. šumske uprave molbom za posredovanje, da se te dugovine uplate Hvalevriječnim nastojanjem pomenutih upravitelja i ureda, dielom su te dugovine jur uplaćene, a dielom podmirba istih odplatom osjegurana.

Usljed slabog materijalnog društvenog stanja, kao i okolnosti, što su kr. zemalj. vladi one prostorije u Šumar. domu, u kojem je smješten šumarski muzej, predane na bezplatnu porabu, našao se je društveni upravni odbor prinukanim, da se posebnom predstavkom obrati na Preuzvišenog gospodina bana molbom za povišenje godišnje zemaljske podpore, koja je do sada iznosila 1200 K. — Ovu predstavku predalo je Preuzv. gosp. glavaru zemlje posebno izaslanstvo društva, koje je Njegova Preuzvišenost izvoljela najljubeznije primiti, te staviti u izgled povišenje dosadanje zem. podpore. Za god. 1909. dopitana je pako društvu dalnja podpora od 400 K.

Na tom plemenitom činu čast mi je sa ovog mjesta u ime našeg društva Njegovoj Preuzvišenosti izjaviti najsmjerniju zahvalu.

Glede novčanih podpora razdieljenih u minuloj godini medju udove i sirote bivših članova našega društva, čast mi je slavnoj skupštini izvestiti, da je iz „Pripomoćne društvene zaklade“ razdieljeno po 50 K udovam i siročadi bivših članova te zaklade i to: Druginji Lajtmanović, Petri Simić, Milki Gürtler, Marici Vrbanić, Jelki i Vladimiru Šipek, Marti Radošević, Mariji Herzl, Mariji Furlan i Juliani Kordić — dakle u ukupnom iznosu od 450 Kruna.

Broj društvenih članova danas je sljedeći :

a) začastnih članova imade . . .	8
b) utemeljiteljnih članova . . .	61
c) podupirajućih članova . . .	18
d) članova I. razreda . . .	312
e) članova II. razreda . . .	886

Ukupno . . . 1284

Prema izkazu članova za god. 1907. povećao se je broj članova utemeljiteljnih za 1, I. razreda za 23, II. razreda za 8, a podupirajućih za 1 člana; dočim Šumarski list ima 43 predplatnika a Lugar. viestnik 85. Prema tomu se sada tišće: Šumarski list u 570 primjeraka, a Lugarski viestnik u 1830 primjeraka.

Sa raznim domaćim i stranim društvima podržaje naše društvo iste odnose kao i do sada, te u tu svrhu kao i za zamjenu raznih časopisa razasijale se do 40 primjeraka Šumar. lista bezplatno.

Što se tiče uplate društvenih članarina, čast mi je izvijestiti, da ove sada mnogo urednije pritiču nego dosele, na čemu imamo u prvom redu zahvaliti vrijednim predstojnicima ureda drž. šumske uprave i krajiških imovnih občina.

Nu uza sve to jest današnje stanje dužnih članarina sljedeće:

bivši članovi I. razreda duguju . . .	2148·90 K
sadašnji članovi I. razreda duguju . . .	4804·65 "
članovi II. razreda duguju . . .	1425·— "
Ukupno . . .	8378·55 K

Društvena imovina je danas sljedeća:

I. Aktiva:

Šumarski dom	228.000·— K
Društveni muzej	10.890·— "
Društvena knjižnica	7.160·— "
Pokućstvo i ini inventarni predmeti	1.400·— "
3 kom. 4½% zadužnica hrv.-slav. zemalj. hipotekarne banke u Zagrebu, i to:	
Ser. III. br. 155 glaseća na 1000 K	} 4.000·— "
Ser. III. br. 156 " " 1000 "	
Ser. III. br. 192 " " 2000 "	
Gotovina u Cheque knjižici komercijalne banke u Zagrebu sa	664·58 "
Gotovina uložena u I. hrv. štedioni na uložnicu br. 139.142 sa	4.400·— "
Gotovina u blagajni	332·41 "
Dug na članarini	8.378·55 "
Ukupno . . .	265.225·54 K

II. Pasiva:

Dug broskoj imovnoj občini sa	88.725·69 K
Dug „Pripomoćnoj zakladi“ sa	9.815·12 "
Ukupno . . .	98.540·81 K
Odbije li se od I. Aktiva sa	265.225·54 K
II. Pasiva sa	98.540·81 "
pokazuje se današnja čista društ. imovina sa	166.684·73 K
Imovina „Pripomoćne zaklade“ iznosi danas:	

I. Aktiva:

Dug šumarskog društva za gradnju Šumar. doma	9.815·12 K
3 kom. 4½% zadužnica hrv.-slav. zemalj. hipo- tekarne banke u Zagrebu, i to:	
Ser. III. br. 147 glaseća na 1000 K	} 2.200— K
Ser. III. br. 157 " " 1000 "	
Ser. III. br. 184 " " 200 "	
Gotovina u I. hrv. štedioni u Zagrebu na uložnicu br. 103.876 sa	239·24 K
što čini ukupno	12.254·36 K

II. Pasiva: neima.

Slavna skupštino!

Konačno smatram si dužnošću izvijestiti slavnj skupštini, da je neumoljivom smrću naše društvo njekotiko vriednih članova izgubilo, i to: Pavla Barišića odbornika društva i nadšumarnika petrovaradinske imovne općine;

Dr. Vjekoslava Kőröskenya utemeljiteljnog člana društva i kralj. profesora, te lektora na sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu;

Prokopa Agjića umirovljenog kot. šumara I. ban imovne obćine;

Antuna Begnu šumar. vježb. gradiške imovne obćine;

Ivana Jerbića kr. nadšumara u miru;

Vinka Lončarića kr. kot. šumara I. razreda;

Matiju Moćana nadšumara ogulin. imovne obćine;

Dragutina Würtha kr. nadšumara u miru; i

Miju Kriškovića nadšumara ogulin. imovne obćine.

Pokojnicima kličemo doličnim načinom „Slava!“.

Time sam u kratko izvjestio slavnu ovu skupštinu o radu upravnog odbora u prošlom godištu, te molim slavnu skupštinu da to izvješće izvoli uzeti do znanja.

Nakon što je skupština to izvješće uzela do znanja, prešlo se je na 3. točku dnevnoga reda, naime na pretres proračuna za god. 1910.

Osnova proračuna, kako ju je predložio društv. upravljajući odbor (vidi stranu 262. i 263. ovogodišnjega Šumar. lista br. 7) prihvaćena je u cielosti sa jedinom tom preinakom, da je na predlog društv. tajnika u razhod uvrštena nova stavka sa iznosom od 150 K u ime eventualnog doprinosa šumar. društva za obću šumsku bibliografiju, koju kani izdati internacionalni savez šumarskih pokusnih postaja.

Pošto su dva odbornička mjesta bila izpražnjena, to su kao takovi izabrani gg. članovi Jovan Metlaš i Rikardo Smidinger.

U revizionalni odbor za ispitanje društvenih računa izabrani su gg. članovi Ivan Grčević i Albert Rosmanith.

Nakon ustanovljenja mjesta, u kojem će se obdržavati buduća glavna skupština, bijaše obzirom na to, što nisu stigli nikakovi predlozi, dnevni red iscrpljen, te je predsjedatelj prije nego li je skupštinu zaključio, stavio predlog, da se obljubljenom i visoko štovanom društvenom pred-

sjedniku presv. g. Marku grofu Bombellesu, koji je usljed narušenoga zdravlja bio zapriečen ovoj skupštini predsjedati, pošalje brzopjavni pozdrav, što je skupština sa burnim „živio predsjednik“ prihvatila.

Pošto je time dnevni red skupštine bio iscrpljen, zahvalio se je predsjedatelj prisutnim skupštinarima srdačnim riečima na mnogobrojnomo posjetu, te je skupštinu zaključio.

Izlet članova hrv.-slav. šumarskoga društva u grad Petrinju i njegovu šumu „Kotar“.

Prema ustanovljenom programu odputovali su skupštinari na dan skupštine t. j. 8. kolovoza t. g. popoldasnjim brzim vlakom u Petrinju, kamo su prispjeli poslie 4 sata po podne.

Na kolodvoru bijahu dočekani po gradonačelniku gosp. Draganu pl. Šimončiću i gradskom viečniku Josipu Ivandiji. Na peronu pozdravio je izletnike najsrdačnije gosp. gradski načelnik, na čemu se je u ime izletnika zahvalio društveni tajnik gosp. Andrija Borošić.

Nakon što su se izletnici u kolima, koja su im po gradjanima bila poslana na kolodvor, odvezli u grad i porazmjestili u priredjene im stanove, sastali su se u 6 sati u veoma prostranoj i krasnoj (među inim i historičkim uspomenama) ukrašenoj gradskoj viećnici, gdje je gosp. kr. zem. šumar. nadzornik Andrija Borošić pred vanredno brojnim slušateljstvom držao zakazano predavanje „O uredjenju šumskog gospodarstva u obće, a naročito obzirom na gospodarenje i uredjenje u šumama, koje stoje pod osobitim javnim nadzorom“.

Ovo vanredno poučno i obzirom na sutrašnji izlet u gradsku šumu upravo aktuelno predavanje našeg priznatog stručnjaka u uredjajnim poslovima, potrajalo je preko sat i pol, te je od zahvalnih slušatelja bilo nagradjeno sa osobitim priznanjem i zahvalom.

U 8 sati na večer bio je u gradskom svratištu „K lavu“ uz sudjelovanje domaće vatrogasne glasbe vanredno animirani društveni sastanak, kojemu je prisustvovao i liepi broj gradskih zastupnika i uglednih gradjana.

Dne 9. kolovoza iza 6 sati u jutro krenula je mnogobrojna povorka izletnika kolima u gradsku šumu „Kotar“, gdje su im vodiči i tumači bili gg. zem. šumar. nadzornik Andrija Borošić i nadšumarnik Vinko Benak, koji potonji vodi stručnu upravu u toj šumi.

U ovu šumu već je jednom naše šumarsko društvo učinilo izlet i to god. 1890., te će cienjeni čitatelji o tadanjem stanju te šume naći obširan opis na strani 291.—301. Šumar. lista od god. 1890.

Danas su gospodarstveni odnošaji u toj šumi kud i kamo bolji, nego li prije 19 godina. Dapače abstrahirajući od njenih propusta uzgojne naravi, koji su vjerojatno učinjeni radi pomanjkanja za to svojedobno potrebnih novčanih sredstava, može se pozitivno ustvrditi, da je šuma „Kotar“ posmatrana sa šumarskog stanovišta, jedna od najljepših hrastovih šuma u Hrvatskoj i Slavoniji. Ona nam, kao riedko koja šuma, predstavlja skoro skroz normalnu hrastovu šumu, u kojoj su skoro jednako zastupani svi dobni razredi. U njoj doduše neima starih hrastova onih ogromnih dimenzija, kakovi su se nalazili u šumama dolnje Posavine, ali za to u njoj ima sječivih sastojina, u kojima po 1 rali ima

izbrojenih 105 hrastovih stabala vanredno čistoga i jedroga debela izvanredne visine, te od prsnoga promjera oko 70 cm. Takovih sastojina biti će veoma malo u Hrvatskoj i Slavoniji.

A sada da se vratimo na prekinutu nit, te da nastavimo opis o napried spomenutom izletu.

Izletnici su ponajprije dospjeli do humke broj 48 u okružju (odjel) XII., koji se u jednom dielu bud sadnjom pod motiku, bud sadnjom hrastovih biljka imade iz sitne (nizke) šume pretvoriti u visoku šumu. Odsjeci pako 2. i 5. i djelom 1. sa ukupnom površinom od 127·83 jutra, gdje je i onako kesten mah preteo, namjenjeni su za prelazno gospodarenje za proizvodnju palica, koji način gospodarenja je za sada, a biti će vjerojatno još za neki niz godina veoma unosan — 1000 kom. prodaje se po 26·10 K.

Odavle krenuše izletnici u okružje (odjel) VIII. I ovdje ima se u odsjecima 1, 2, 3, 5, 7 i 8 sa površinom od 66·73 jutra voditi prelazno gospodarenje za proizvodnju palica, odsjek 6. sa površinom od 6·09 jutara je čisti hrastov mladik, koji se ima gojiti kao visoka šuma, a u odsjeku 4 sa površinom od 71·90 jutara ima se provesti temeljito snaženje porastline od grmlja i manje vrijednog drvlja, te sadnjom hrastovih biljaka na liehe ili žira pod motiku, ima se uzgojiti hrast.

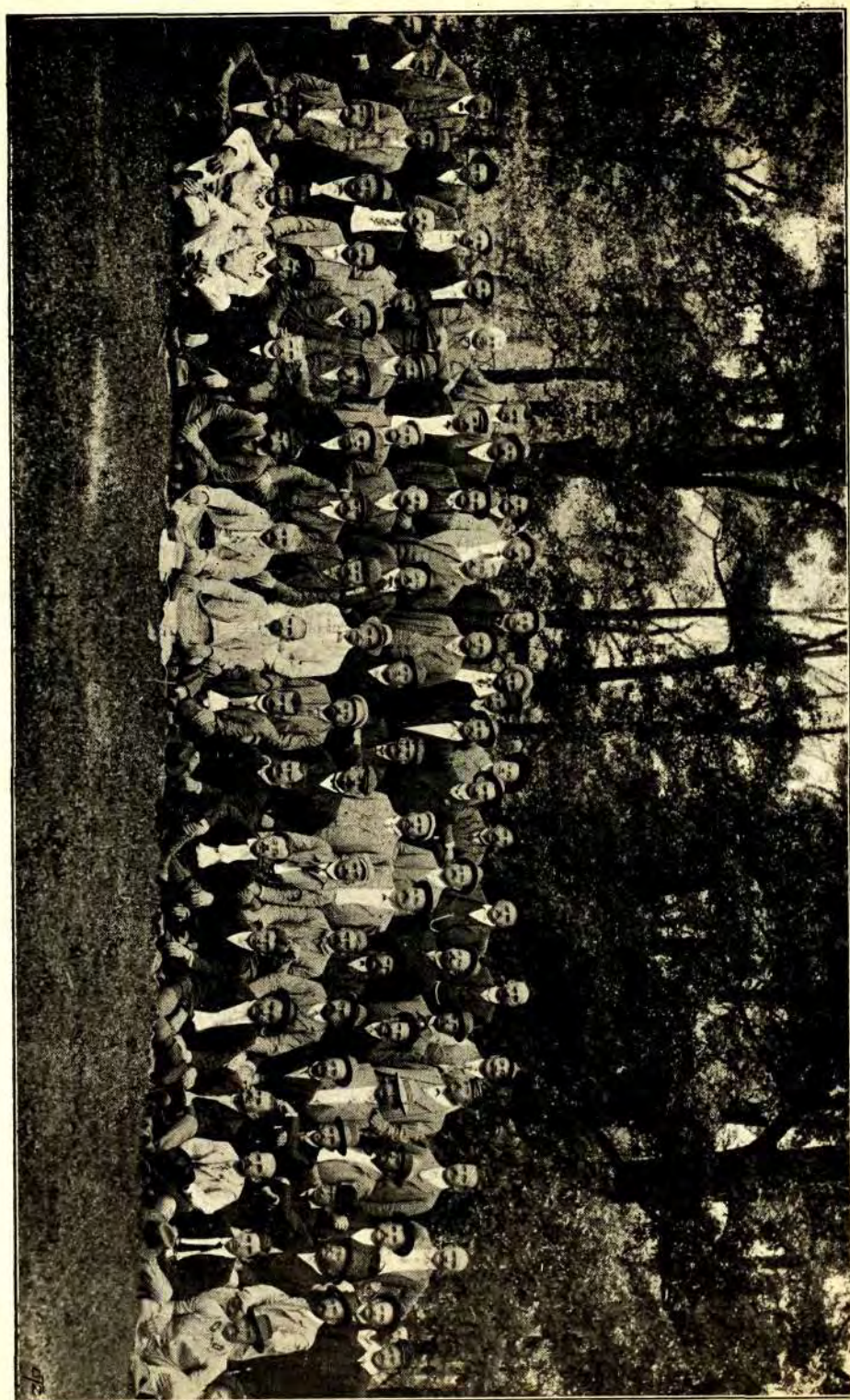
Odavde predjoše izletnici u okružje XIII. gdje su imali priliku vidjeti da je u odsjecima 1, 3, 4, i 6, preteo mah grab sa bukvom i kestenom, a hrast umjesto da je vladajuća vrst drva, nalazi se samo ustrkan — valjda posljedica pravodobno neizvedenih uzgojnih mjera.

Nakon što su još izletnici imali prilike vidjeti liepe hrastove mladike u okružjima (odjelima) XIV. i XV., koji im se veoma svidjahu, dospjeli su do liepog šumskog vrela zvanog „Stubalj“, gdje je bio određen polsatni odmor i gdje se okripiše hladnim jelom i pićem.

Poslije odmora krenuše izletnici kroz okružje X., XI., VII., i II u okružje V. zvano „Potrena koša“, gdje su se izletnici u odsjecima 2. i 3. zvani „Stanište“ imali prilike diviti izvanrednoj krasoti hrastovih sastojina, a u odsjecima 1. 4. i 5. vidješe veleprodaji namjenjenih, obilježenih i procjenjenih 5846 hrastovih stabala, koja se zajedno sa onima u okružju XI. „Medurov kut“ i VII. „Hladna voda“ imaju prodati u svrhu, da se tim načinom namaknu znatna novčana sredstva potrebna za mnogobrojne, a doista nužne investicije grada Petrinje, u prvom redu za neobhodno nužnu kanalizaciju i vodovod.

Time je izvid šume bio dovršen, pak pošto je međjutim sunce prigrijalo u punoj mjeri, to su se izletnici oko 2 sata po podne odputili k nedalekoj šumskoj kući, gdje je cijelo društvo u jednoj grupi foto-grafski snimljeno, i to kako se iz slike na slijedećoj strani vidi tako uspješno, da se svaka osoba lahko razpoznaje.

Kod šumske kuće dao je gostoljubivi grad Petrinja izletnicima prostrti obilan stol, uz koji su se izletnici, kojima je međjutim bio stigao telefonski pozdrav iz Varaždina od sudrugova gg. R. Smidingera, S. Reymana i J. Grünwalda (u šumsku kuću u šumi „Kotaru“ uveden je naime ove godine telefon), uz mnoge liepe i zanosne zdravice te pjesmu zabavili do na večer, dok nije kucnuo čas za polazak na željeznicu, a time podjedno i na povratak izletnika u njihova službena sjedišta.

Zapisnik XXXIII. redovite glavne skupštine hrv. slavons. šumarskoga društva, održavane u dvorani Šumarskog doma dne 8. kolovoza god. 1909

I. Podpredsjednik vel. g. odsj. savjetnik Robert Fischbach u zastupanju presv. g. društvenog predsjednika Marka grofa Bombellesa otvara skupštinu pozdravljajući sakupljenu gg. članove, priobćujući, da na ovoj glavnoj skupštini zastupaju:

Zem. ugarsko šumar. društvo pr. g. min. savj. Josip Havas: kranjsko primorsko šum. društvo g. Ferdo Zikmundovski; hrv. slav. gospodarsko društvo gg. grof Kulmer, dr. Metelka i dr. Poljak, slavonsko gospodarsko društvo gg. podpredsj. Robert Fishbach i tajnik A. Borošić. Skupština pozdravlja ih sa „Živili“. Predsjedatelj po tom proglašuje XXXIII. glavnu skupštinu hrv. slav. šumarskog društva otvorenom moleć gosp. Vjekoslava Stublića da vodi zapisnik današnje glavne skupštine, a gg. članove Stevana Petrovića i Antuna Renera da zapisnik izvole stante sessione ovjerovati. Poziva društvenog tajnika da pročita izvješće o djelovanju upravljujućeg odbora u minuloj godini 1908/9.

Društveni tajnik g. Andrija Borošić čita izvješće o tom djelovanju, kojega glavna skupština prima na znanje.

III. točka dnevnoga reda je pretres proračuna za godinu 1910.

Društveni tajnik čita osnovu proračuna, kako prihoda tako razhoda, te konačno stavlja predlog, da se kao nova stavka razhoda uvrsti iznos od 150 K u ime eventualnog doprinosa hrv.-slav. šum. društva za obću šumsku bibliografiju, što ju kani izdati internacionalni savez šumarskih pokusnih postaja.

Glavna skupština prihvaća predloženi proračun kao i predlog društv. tajnika, da se gornja svota kao nova stavka razhoda u proračun uvrsti, te ustanovljuje proračun za 1910. sa prihodom 30200 K

razhodom 29350 „

viškom 850 K

Proračun društvene pripomoćne zaklade prihvaća glavna skupština sa prihodom od 500 K i razhodom od 500 K.

IV. Točka dnevnoga reda je izbor dvojice odbornika u upravljujući odbor društva. G. podpredsjednik prekida sjednicu, da se gg. članovi ob izboru sporazumiju. Za skrutatore imenuje g. predsjedatelj gg. članove Rudu Rukavinu i Vinka Hlavinku.

Nakon obavljenog skrutinija proglašuje g. predsjedatelj sljedeći rezultat

Od predanih 40 glasovnica dobio je g. Rikard Šmidinger 40 glasova, a g. Metlaš 35 glasova. Prema tomu izabrana su ova gospoda u upravljujući odbor šum društva.

V. Točka: Izbor dvojice članova u odbor ad hoc za izpitivanje računa i imovine društva za godinu 1908. i 1909.

G. predsjedatelj predlaže u taj odbor gg. članove Ivana Grčevića i Alberta Rosmanitha, što skupština per „acclamationem“ prima.

VI. Točka: Ustanovljenje mjesta, gdje će se održavati buduća glavna skupština.

Društveni odbornik g. Dojković predlaže, da bi se sa glavnom skupštinom spojio izlet u šume z. z. povoljene občine Draganić, a član g.

L. Adamek, da bi se glavna skupština obdržavala u svrhu proslave 50 godišnjice križevačkog zavoda u Križevcih.

Nakon kratke razprave zaključuje skupština da se buduća glavna skupština obdržava u Zagrebu i u smislu predloga odbornika g. Dojkovića spoji sa izletom u šume zem. z. Draganić.

VII. Predsjedatelj priobćuje, da za ovu glavnu skupštinu nisu stigli nikakovi predlozi, te poziva g. društ. tajnika, da pročita prispjeli brzopjavni pozdrav skupštine člana D. Lasmana, koji skupština pozdravlja sa „Živio“

Nakon toga stavlja g. predsjedatelj skupštine predlog, da se iz sredine skupštine pozdravi žicom društveni predsjednik presv. g. Marko grof Bdmbelles, koji predlog skupština sa burnim „Živio predsjednik“ prihvaća.

Zahvaljujući gg. skupštinarima za mnogobrojni polazak ove skupštine, zaključuje g. predsjedatelj ovu glavnu skupštinu. Po tom bude zapisnik pročitan i stante sešione ovjerovljen.

Stevo Petrović v. r.

R. Fischbach v. r.

A. Renner v. r.

V. Stublić v. r.

Zakoni i naredbe.

Troškovi izvida u svrhu izdavanja izvoznica za drva sječena u privatnim šumama.

Kr. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove izdala je dne 8. srpnja 1909. pod brojem 14.143 ex 1909., na kr žup. oblasti sljedeću naredbu:

Naredbom od 23. siječnja 1887. br. 48.412 ex 1886. određeno je, da se za izvide obavljene u svrhu izdavanja izvoznica za drva sječena u privatnih šumah stranci nemaju zaračunati nikakove pristojbe niti troškovi, već da se ti izvidi imaju po občinskim i šumarskim organima besplatno obaviti.

Naredbom pako od 19. kolovoza 1908. broj 45.530 određeno je, da občinskim činovnikom pripadaju putne pristojbe za sva uređivanja u mjestu, koje je od uredovnog sjedišta udaljeno preko 3-5 kilometra.

Pošto se prema uvodno citiranoj naredbi kao i prema naravi same stvari nebi smjeli za spomenute izvide uračunati stranci nikakovi troškovi, to se poziva kr. županijska oblast, da pozove podređene kr. kot. oblasti, da do daljnje odredbe k očevidom odnosećim se na izvoz drvah iz privatnih šuma ne određuju občinskog bilježnika, nego bližnjeg selskog starješinu, koji će to u svom naravnom djelokrugu obaviti besplatno, pošto je i onako u takovom povjerenstvu odlučno sudjelovanje strukovnjaka šumara, a ne obč. izaslanika. Stoga se podjedno određuje, da svaku izvoznicu za drva prodaji namijenjena ima izdati obč. poglavarstvo, te ju uz obč. činovnika supodpisati šumar i lugar, koji su doznaki prisustvovali, a ima ju u evidenciji držati ono obč. poglavarstvo u području kojeg šuma leži.

Šumar imade izvoznicu vidirati, ako sam doznaku obavio nije, nego je ovlastio kojeg pouzdanog lugara, da bez njega doznaku obavi.

Putni troškovi občinskih činovnika nastali u ovom predmetu nakon primitka naredbe od 19. kolovoza 1908. br. 45.530. do dana primitka ove naredbe imadu se prema naredbi br. 45.530 ex 1908. obrediti i izplatiti iz blagajne dotične upravne občine.

Šumarsko i gospodarsko knjištvo.

Voćarstvo. Po najboljim vrelima i vlastitom iskustvu sastavio Ivan pl Radić, profesor u kr. višem gospodarskom učilištu u Križevcima. Drugo popravljeno, povećano i nadopunjeno izdanje sa 354 slike. Križevci. Tisak i naklada Gust. Neuberga. Cijena knjige mekano vezana K 4.—, tvrdo u cijelo platno K 5.—, poštarina 40 fil. po komadu kod unapried doznačenja. — Naruče prima nakladna knjižara Gust. Neuberg u Križevcima.

Prvo izdanje ovoga diela izašlo je prije 10 godina, pak kako je ono kao prva naša oveća i podpuna voćarska knjiga s ushitom bila primljena prije 10 godina, tako čerju i sada, kada je nadopunjena i povećana srdačno pozdraviti zanimani krugovi.

Da je to djelo dobro i potrebno i da se je njime ispunila jedna duboko osjećana praznina, najboljim je dokazom to, što je prvo izdanje rasprodano.

Drugo izdanje daleko nadmašuje prvo, jer su mnogi odsjeci na novo umetnuti, a stari presadjeni i prema današnjem stanju voćarstva nadopunjeni. Mnogobrojne slike su veoma liepe, pak u velike olakšavaju razumjevanje štiva.

Svakomu, koji se sa voćarstvom bavi, a takovih će biti i medju šumarima, osobito onima kod imovnih obćina, koji imaju stan, a prema tomu i vrtove u naravi, preporučamo ovo djelo najtoplije.

Gospodarska Smotra. Primili smo prvi svezak rečene smotre, koju izdaje profesorski sbor kr. višeg gospodarskog učilišta u Križevcima. Tom smotrom želi spomenuti sbor da doskoči u nas davno osjećanom nedostatku mjesečnika, u kojemu bi se pribirali znanstveni radovi demaćih gospodarskih stručnjaka, pratio razvitak hrvatske i strane gospodarske literature, prikazivala stečevina gospodarske tehnike i raspravljala u obće sva pitanja, što ih iznose s jedne strane savremeno svjetsko gospodarsko napredovanje, a s druge strane naše osobite prilike.

Gospodarska smotra izlazi početkom svakoga mjeseca na 32 strane velike osmine, a cijena joj je na godinu dana 6 K, a na pol i četvrt godine razmjerno t. j. 3 K, odnosno 1-50 K.

I. svezak ima sljedeći sadržaj. Vladimir Njegovan: O bilinskim fosfatidima i o njihovom biološkom znamenovanju. Dr. Ljudevit Prohaska: Teorija i praksa o prednosti držanja većih ili manjih domaćih životinja. Milutin Urbani: O ekstraktnom ostatku hrvatskih vina. Dr. Ferdo Kern: Pokusi zaštitnog ciepljenja goveda proti tuberkulozi. — Listak. Književnost.

Činovnička pragmatika. Potporom „Udruge javnih činovnika kraljevine Hrvatske i Slavonije“ izašla je ovih dana knjižica pod naslovom „Osnova činovničke pragmatike, kako ju predlaže austrijsko činovništvo“. Knjižici je svrha, da hrvatsko činovništvo pobliže upozna s pokretom kolega u Austriji u pogledu službene pragmatike, ne bi li i kod nas što prije došlo do ostvarenja toga danas općenitoga činovničkoga zahtjeva. Za širu javnost, koja s potpunim simpatijama prati akciju hrvatskoga činovništva oko unapredjenja vlastitih probitaka, i ova je edicija dokazom, da je ta akcija živa i da će uroditi dobrim plodovima. Za sada hrvatsko činovništvo mora još posizati za straninu

uzorima, ali će stvar za cijelo doskora tako dozreti, te će moći ugledati svjetlo samostalna hrvatska službena pragmatika. — Spomenuta knjižica, koja se može dobiti u svim zagrebačkim knjižarama, zanimiva je i za ne'inovnike, a stoji 30 filira. Naručbe izvana prima uprava „Udruge javnih činovnika“ Zagreb, Gundulićeva ulica 8.

ШУМАРСКИ ГЛАСНИК, koji izlazi u Beogradu primili smo 3. i 4. te 5., 6. i 7 broj sa sljedećim sadržajem i to: Broj 3—4. Popaša u šumama (nastavak) od J. A. Markovića. Kopanik od Dr. Milivoja S. Vasića. Privredni plan (nastavak) od dr. Gj. St. Jovanovića. Potreba izmene zakona o šumama (nastavak) od J. Bukovala. Može li šumarstvo napredovati ondje, gdje su šume opterećene šumskim služnostima od M. Jovanovića. O pravnoj zaštiti šuma u Srbiji. Parazitne i saprofitne gljive, koje razoravaju drvo i prouzrokuju raspadanje i truljenje kod lišćara u šumi i na stovarištima — drvarama od dr. Gj. St. I. Zakon o trošarinu na gradju od Jev. Vrh „Planine stare“ pjesma od J. Simonovića. Bilješke. — Nove knjige. — Zapisnici o društvenim sjednicama i sborovima. — Potvrda uplate prinosa.

Broja 5. Popaša u šumama (svršetak) od J. A. Markovića. Kopanik (svršetak) od dr. M. S. Vasića. O pravnoj zaštiti šuma u Srbiji (nastavak) od S. M. Marinkovića. Potreba izmene zakona o šumama (nastavak) od Jov. Bukovala. Tara — Crni vrh u eksploataciji beogradske prometne banke. — Bilješke. — Službena kretanja (imenovanja, premještanja i t. d.). — Književni pregled.

Broj 6. i 7. O pravnoj zaštiti šuma u Srbiji (nastavak) od S. M. Marinkovića. Potreba izmene zakona o šumama (nastavak) od J. Bukovala. Privredni plan (nastavak) od dr. Gj. St. Jovanovića. O impregnaciji pragova i gradje u zavodu čičevačkom od M. P. Čirkovića. Istorijski pregled nauke o saznanju vrednosti šuma od Ž. Čajkanovića. — Listak. — Bilješke. — Književni pregled.

ОГРАНИЧЕЊЕ ШУМА У СРБИЈИ, od dr. Milivoja S. Vasića. Beograd god. 1909.

Prodaja drva.

U trgovini s drvom u Hrvatskoj i Slavoniji, naročito u hrastovini, vlada još uvijek podpuna stagnacija, te na žalost na ime izgleda da bi u skorom vremenu u tom pogledu nastala poboljšica.

Izuzam njeke manje dražbe hrastovih stabala iz šuma nekih zem. zajednica, kojih rezultati nam nisu poznati, bijahu do sada samo dva veća objekta iznešena na dražbu, nu bez uspjeha, i to:

- a) za dne 21. srpnja t. g. raspisana dražba na 7806 hrastovih stabala u šumi „Kotar“ grada Petrinje, procjenjenih na 790.910 K; i
- b) za dne 12. srpnja t. g. po križevačkoj imovnoj občini raspisana dražba na 11,22 hrastova stabla u šumskom predjelu Lešće, procjenjenih na 134.299 K. i na 479 hrastovih stabala u šum. predjelu Glogovnica, procjenjenih na 75.298 K.

Za te dražbe nije dapače niti jedna ponuda stigla.

Uspješne bijahu sljedeće kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu obdržavane dražbe:

a) na 9. srpnja obdržavana prodaja od 1802 m³ javorovine, procijenjene na 8240 K, na koju su stigle ponude od: Ivana Weilera iz Rieke na 8290 K. Jakova Pleše iz Lokava na 8266 K i „Holzmanufactur“ u Vrbovskom na 8310 K.

b) na 16. lipnja, kod koje je Emanuel Hajdin iz Severina, za III. sjekored kr. šumarije Ravnagora ponudio 65920 K, naprama isključnoj cieni od 65.181 K; zatim Franjo Korošac i sin iz Rieke, koji je za I. i II. sjekored kr. šumarije Mrkopalj ponudio 226 800 K, naprama isključnoj cieni od 159.164 K. i konačno Juliusa Fischera iz Rieke, koji je za isti objekt bio ponudio 192.000 K.

Osim toga bijahu obdržavane sljedeće dražbe, od kojih nam uspjesi nisu poznati.

a) Kod kr. šumar. ravnateljstva u Zagrebu na 20. srpnja t. g. na sljedeće jednogodišnje etate:

1. U kr. šumariji u Fužinama:

U 1. sjekoredu 1921 m³ jelove i 265 m³ bukove stablovine sa izključnom cienom od 16.957 kruna.

U 2. sjekoredu 708 m³ jelove i 730 m³ bukove stablovine sa izključnom cienom od 4.706 kruna.

U 3. sjekoredu 297 m³ jelove i 695 m³ bukove stablovine sa izključnom cienom od 2.777 kruna.

U 5. sjekoredu 1536 m³ jelove i 783 m³ bukove stablovine sa izključnom cienom od 14.950 kruna.

U 6. sjekoredu 1354 m³ jelove i 1587 m³ bukove stablovine sa izključnom cienom od 14.823 kruna.

2. U kr. šumariji Ogulin:

U 1. sjekoredu 1604 m³ bukove i 2250 m³ jelove stablovine sa izključnom cienom od 12 452 kruna.

U 2. sjekoredu 715 m³ bukove i 825 m³ jelove stablovine sa izključnom cienom od 5.098 kruna.

U 3. sjekoredu 2732 m³ bukove i 957 m³ jelove stablovine sa izključnom cienom od 6.541 krunu.

U 4. sjekoredu 5426 m³ bukove i 6702 m³ jelove stablovine sa izključnom cienom od 48 049 kruna.

3. U kr. šumariji Ravnagora:

U 4 (1/B) sjekoredu 4314 m³ bukove i 3598 m³ jelove stablovine sa izključnom cienom od 26.635 kruna.

b) Kod kr. kotar. oblasti u Delnicama na 27. srpnja t. g. prodavano je iz šuma zem. zajednice Lič 386 jelovih stabala sa drvnom gromadom od 1051·81 m³ gradjevnog i 585·32 m³ ogrievnog drva u projojenbenoj vrijednosti od 9710 K. 88 fl.

c) Kod kr. oblasti u Požegi na 31. srpnja t. g. prodavano je 2072 hrastova u šumi z. z. Alilovac sa 6160·66 m³ gradje i 222·74 m³ podvlaka, sa isključnom cienom od 82352 K 60 fl.; zatim 1926 hrastova u šumi i pašnjaku z. z. Podgorje sa 4457·97 m³ gradje i 172·85 m³ podvlaka sa isključnom cienom od 37.449 K 75 fl.; te konačno 625 hrastova na pašnjaku z. z. Bešinac sa 817·39 m³ gradje i 58·66 m³ podvlaka sa isključnom cienom od 9343 K 86 fl.

d) Kod kr. kot. oblasti u Djakovu na 12. kolovoza t. g. prodavan

je 251 hrast iz šume z. z. Borojevci uz isključnu cijenu od 4000 K; nadalje 1441 hrast iz šume z. z. Majar uz isključnu cijenu od 60.000 K; zatim 3737 hrastova iz šume z. z. Lev. varoš uz isključnu cijenu od 15 000 K., nadalje 1179 bukava iz šume z. z. Paučje uz isključnu cijenu od 11.039 K 34 fl.; te konačno 1028 hrastova iz šume z. z. Trnava, uz isključnu cijenu od 40.250 K.

Dalnje dražbe osim onih, koje su u ovom listu oglašene posebnim oglasima, određene su sljedeće:

a) Kod šumarije Irenovac vlastelinstva Kutjevo prodavati će se na 3. rujna t. g. 1225 hrastova i 37 886 bukava. Uvjeti dražbe mogu se doznati u uredu trgovačko-obrtne komore u Zagrebu.

b) Kod kr. kotar. oblasti u Slatini prodavati će se na 3. rujna t. g. 438 hrastova sa posjeda z. z. Macute uz isključnu cijenu od 9.636 K.; zatim 117 hrastova sa posjeda z. z. Bazje dol. uz isključnu cijenu od 3800 K, te 47 hrastova sa posjeda z. z. Suhomlaka uz isključnu cijenu od 804 K 52 fl.

c) Kod uprave vlastelinstva Mir. grofa Kulmera u Šestinama prodavati će se na 15. rujna t. g. 9705 bukava sa 14.067 m³ gradje i 9705 prostor. ogrieva; zatim 1696 jelovih stabala sa 1.442 m³ gradje i 400 prostm. ogrieva, nadalje 310 javora sa 381 m³ gradje i 150 prostm. ogrieva, te napokon 141 briestovo stablo sa 207 m³ gradje i 200 prostm. ogrieva.

d) Kod gospodarstvenog ureda otočke imovne občine u Otočcu prodavati će se na 15. rujna t. g. 6900 jelovih i omorikovih stabala u šumskom predjelu „Kriva draga“ sreza Bačinovca, procijenjenih na 16.416 m³ gradje, uz isključnu cijenu od 15.390 K 72 fl., ili 6 K 42 fl. po 1 m³.

Iz upravne prakse

Zamjениčko podupiranje imovnih občina kod dražbovanja zaplijenjenih šumskih proizvoda.

Kr. hrv. slav. dalm. zemaljska vlada, odjel za unutar. poslove izdala je 18 lipnja t. g. pod brojem 63.052 ex 1908., na gospodarstveni ured ogulinske imovne občine u Ogulinu sljedeću naredbu:

Rješavajući izvješće od 3. studenoga 1908. broj 2248, vidjeno pod brojem 796 zvp. glede postupka, kojega je gospodarstveni ured u sporazumku sa gospodarstvenim uredom otočke imovne občine ustanovio za provedbu dražbe onakovih šumskih proizvoda, koji potiču iz šuma ogulinske imovne občine, a zaplijenjeni su u području otočke imovne občine ili obratno, određuje se sljedeće:

Kada srieski lugar ogulinske imovne občine tragom progoni i dostigne kriomčareni šumski proizvod na teritoriju otočke imovne občine, biti će dužan takav proizvod zaplijeniti, svojim kvarnim čekićem propisno pretući, na sjegurno mjesto pohraniti i radi daljnega nadzora zajedno sa izvadkom prijavnice predati onom lugaru otočke imovne občine, u čijem području je zapljena uslijedila. Svojoj pako nadležnoj šumariji imati će predložiti propisnu prijavnicu, a u popratnom izvješću podjedno naznačiti ime onoga susjednog lugara otočke imovne občine, kojemu je povjerio daljni nadzor nad zaplijenjenim proizvodima.

Kotarska šumarija ogulinske imovne občine, iz čijega područja potiču zaplijenjeni šumski proizvodi, imati će sa prijavnicom dalje propisno postupati a susjednoj šumariji otočke imovne općine, u području koje se zaplijenjeni proizvodi nalaze, imati će svojedobno priobćiti, da li te predmete ima dražbovati, te uz koju isključnu cieniu, ili s njima inako postupati

U slučaju, da se imaju dražbovati, imati će dotična šumarija otočke imovne općine, kojoj je međjutim njezin lugar izvjestio, da mu je predan nadzor nad zaplijenjenim proizvodima, dražbovati te proizvode prigodom redovne dražbe inog u njezinom području zaplijenjenog materijala, te sastaviti posebni dražbeni zapisnik, koji ima unesti pod nastalim rednim brojem u svoj obći dražbeni zapisnik.

Potonji lugar otočke imovne občine, koji je primio pod nadzor zaplijenjeni materijal, te izvadak prijave već prije unio u svoju službenu knjigu, imati će na dan dražbe u toj knjizi zabilježiti komu i uz koju cieniu su odnosni proizvodi prodani, te podjedno potpisati i dražbeni zapisnik. Polučeni utržak imati će spomenuta šumarija dnevnički provesti i sa položnicom poslati neposredno gospodarstvenom uredu ogulinske imovne občine na odobrenje.

Istodobno imati će ta šumarija o tom obavjestiti i kotarsku šumariju ogulinske imovne občine, od koje joj je stigla prijava.

Ako ponuda na prvoj dražbi nebi dostigla isključnu cieniu, tad će se materijal imati ponovno dražbovati.

Ne poluči li se niti onda izključna ciena, imati će dražbu provodjajuća šumarija gospodarstvenom uredu ogulinske imovne općine, priposlati dražbeni zapisnik sa odnosnim razpravnim spisima uz priobćenje razloga, skojih se bolja ponuda polučiti nije mogla. u svrhu, da gospodarstveni ured uzmogne izhoditi odobrenje dražbenog čina izpod izključne cienne od kr. zemaljske vlade (§. 94. naputka C od godine 1881).

Gospodarstveni ured ogulinske imovne občine imati će o odobrenju dražbe obavjestiti koli onu šumariju otočke imovne občine, koja je dražbu provela, toli i dotičnu svoju šumariju, a prvo spomenuta šumarija imati će nakon toga prodane proizvode certificirati i izdati izvornicu.

Eventualni višak pronadjen kod certifikacije, imati će obračunati, ubrati i odaslati šumarija otočke imovne občine, koja je dražbu provela, svom nadležnom gospodarstvenom uredu.

Analogno imati će se postupati u onim slučajevima, kada lugar otočke imovne občine u području ogulinske imovne občine bude zaplijenio šumske proizvode, koji potiču iz šuma otočke imovne občine.

Što se tomu gospodarstvenomu uredu povratkom pod privitih priloga priobćuje time, da je ova naredba u prepisu dostavljena gospodarstvenom uredu otočke imovne občine.

Ta naredba je podjedno znanje i ravnanje radi dostavljena i gospodarstvenom uredu otočke imovne občine, a izdana je pako radi prištednje vremena, a i obično nerazmjerni troškova, koji su bili spojeni sa putovanjem šumara iz čijega područja su zaplijenjeni predmeti poticali, u područje druge imovne općine u svrhu provedbe dražbe. Akoprem se ta naredba ne tiče ostalih imovnih občina, to ju ovdje donášamo s toga, što takovih slučajeva može biti i kod drugih imovnih občina, te uslied toga mogu i one biti ponukane na slični postupak.

Kad se iz jedne zemljišne zajednice imadu putem razgodbe stvoriti dvie ili više zemlj. zajednica, tada za to ne treba po zem. vladi odobrenog zaključka, jer je takav potreban samo za individualnu diobu nekretnina zemlj. zajednice. — Prinos k tumačenju §-a 42., 43., 67. i 69. zakona o uredjenju zemljišnih zajednica od 25. travnja 1894.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove, izdala je dne 1. svibnja 1909. pod br. 24.659 slijedeću vrhovnu rješitbu:

„Pošto se u ovoj stvari ne radi o individualnoj diobi zajedničkih nekretnina, već se skupštinskim zaključkom od 6. svibnja 1908. traži, da se zemlj. zajednica S.-P. rascijepa tako, da budu nastale dvije zemljišne zajednice i to jedna zemlj. zajednica S., a druga zemlj. zajednica P., to spomenuti zaključak prama § 43. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemlj. zajednica ne potpada odobrenju kr. zem. vlade, pak se stoga određuje, da se spomenutim zaključkom iznešena molba imade odstupiti tamošnjem kr. žup. komasacionom kao razgodbenom povjerenstvu na nadležno uredovanj. (§ 67. sl. b) cit. zakona“.

U Mjesečniku p. d. saobćio Fr. Haladi.

Da li ovlaštenik zemljišne zajednice smije prodati doznačeno mu ogrievno drvo?

Odlukom kr. kot. oblasti u V. G. od 26 travnja 1908. br. 2971 odobren je zaključak glavne skupštine ovlaštenika zem. zajednice P. g. od 12. ožujka 1908. kojim je zaključeno, da ovlaštenici zemlj. zajednice ne smiju doznačeno im ogrievno drvo izvan sela i neovlaštenicima prodavati pod prijetnjom kazne i zapljene drva.

Odlukom upravnog odbora županije Z. od 11. srpnja 1908. br. 11.106 potvrđjena je prvostepena odluka.

Rješitbom kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 24. listopada 1908. br. 56.856 preinačene su donjostepene odluke, te ukinut spomenuti zaključak od 12. ožujka 1908. i to s razloga, što ne postoje zakonski propisi, kojima bi ovlaštenik upitne zemlj. zajednice bio ograničen u slobodnom raspoloženju sa ogrievnim drvima, koja su mu doznačena kao njegov dio skupnih užitaka zemlj. zajednice (§ 14. pravilnika zemlj. zajednice), pa stoga nije zemlj. zajednica vlastna takova ograničenja zaključiti.

U Mjesečniku p. d. priobćio: Dr. A. Goglia.

Načelnik upravne obćine ne može biti izabran za glavara zemljišne zajednice nalazeće se u obsegu dotične upravne obćine.

U sjednici zastupstva zemlj. zajednice P. od 28. ožujka 1908. izabran je glavarom zemlj. zajednice M. P., načelnik upravne obćine P.

Odlukom kr. kotarske oblasti u O. od 17. travnja 1908. br. 5146 ukinut je taj zaključak zastupstva s razloga, jer sa službom načelnika nije spojiva služba glavara zemlj. zajednice. — Pošto po §-u 50. zakona od 25. travnja 1894. (o uredjenju zemlj. zajednica) dolazi načelnik u položaj kontrolnog organa prema zemlj. zajednici.

Odlukom kr. žup. oblasti u O. od 29. lipnja 1908. br. 9133 potvrđena je prvostepena odluka.

Rješenjem kr. zem. vlade, odjela za unut. poslove, od 19. rujna 1908. br. 51 271 potvrđene su donjostepene odluke, jer su obzirom na ustanove §§ 50. i 34. al. 3. cit. zakona od 25. travnja 1894. osnovane.

U Mjesečniku p. d. priobćio : Dr. A. Goglia.

Različite viesti.

Društvu gospodarskih i šumarskih činovnika Hrvatske i Slavonije u Osijeku pristupili su kao utemeljiteljni članovi : Njegova Preuzvišenost tajni savjetnik Gustav grof Normann-Ehrenfelski, vlastelin bizovački sa iznosom od 500 K, te vlastelinstvo Nuštar sa iznosom od 200 K. Društvenoj pako podpornoj zakladi dopitala je „Hrvatska poljodjelska banka u Zagrebu“ iznos od 50 kruna. Društvena uprava izriče svima usrdnu hvalu.

Pakračko vlastelinstvo prodano. Kako u novinama čitamo je ovo vanredno veliko šumsko vlastelinstvo, koje je do sada bilo vlastništvo šumsko-industrijalnog društva budimpeštanskoga, kupio poljski grof Borzowski. Ovo je za zadnjih 10 godina peta prodaja toga vlastelinstva.

Štatus bosan. hercegovačkih šumarskih činovnika u godini 1911.

Čin.	Broj mjesta	
razred	sada	u g. 1911.
VI.	2	2
VII.	2	5
VIII.	15	21
IX.	34	25
X.	29	29
XI.	18	18
	100	100

Šumarski vježbenici čim polože državni ispit za samostalno vođenje šumskoga gospodarstva, biti će prema obećanju imenovani šumar. pristavima.

To je uspjeh deputacije bosansko-hercegovačkih šumar. činovnika, koja je u tom poslu bila proljetos u audienciji kod zajedničkoga ministra financija u Beču.

Izkaz o uplaćenju članarini i upisnini p. n. gg. članova I. razreda i članova podupirajućih, te uplaćene predbrojnine za Šumarski list, u razdoblju od 1. travnja do 30. lipnja 1909.

Članovi I. razreda : Althaler Franjo 10 K ; Adamek Ladislav 10 K ; Boeriu Virgil 10 K ; Biondić Josip 10 K ; Brausil Makso 2 K 50 fl. ; Bauer Vjekoslav 10 K ; Bujan Josip 30 K ; Begna Antun 10 K ; Brandstetter Julio 12 K ; Benak Vinko 6 K ; Čop Andrija 10 K ; Dvoržak Rafael 20 K ; Dean Stjepan 6 K ; Drnić Milan 10 K ; Dugač Gregor 10 K ; Dremil Oskar 6 K ; Frkić Stjepan 10 K ; Frusić Andrija 10 K ; Grozdanić Milan 10 K ; Georgiević Tošo 5 K ; Gulin Josip 20 K ; Haydu pl. Rudolf 2 K 50 fl. ; Hohoos Ivan 2 K 50 fl. ; Hradil Dragutin 50 K ;

Hefner Josip 20 K; Jerbić Ivan 10 K; Janussek Stjepan 2 K 50 fl.; Koprić Andrija 15 K; Kolar Ivan 10 K; Kozjak Slavoljub 20 K; Krajnyak Ivan 10 K; Kos Milan 10 K; Kayser pl. Aleksander 2 K 50 fl.; Kundrat Emil 2 K 50 fl.; Kranjc Božo 15 K; Kőröskényi pl. Velimir 12 K; Kocourek Emanuel 12 K; Lončarević Andrija 30 K; Ljuština Mihajlo 5 K; Lehner Dragutin 11 K 50 fl.; Lasman Dragutin 10 K; Lazić Jovo 6 K; Mlinarić Elzear 10 K; Majnarić Josip 16 K 50 fl.; Majstorović Ivan 10 K; Manojlović Petar 20 K; Marton Gjuro 2 K 50 fl.; Masztics Gustav 2 K 50 fl. Mifka Krešimir 10 K; Majer Mirko 10 K; Moćan Matija 10 K; Matizović Dragutin 10 K; Markulin Ivan 10 K; Nenadić Gjuro Dr. 5 K; Neferović Franjo 50 K; Navara Antun 10 K; Odžić Ivan 20 K; Pleša Nikola 5 K; Polović Gjuro 10 K; Puches Franjo 10 K; Perc Šandor 10 K; Prstec Milan 10 K; Perušić Andrija 10 K; Piršić Vilim 10 K; Pečić pl. Viktor 10 K; Partaš Ivan 10 K; Rukavina pl. Jurica 10 K; Ružička August 2 K 50 fl.; Rosmanith Albert 2 K 50 fl.; Rukavina Josip 10 K; Renner Ante 6 K; Sekulić Milorad 2 K; Stromsky Ladislav 2 K 50 fl.; Simonffy Akoš 8 K 85 fl.; Steller Slavoljub 2 K 50 fl.; Sóska Gyula 10 K; Stublić Vjekoslav 10 K; Šimić Stjepan 10 K; Sušić Josip 10 K; Schlaghamersky Alois 12 K; Tordony Emil 2 K 50 fl.; Turansky pl. Bela 2 K 50 fl.; Tölg Vilim 10 K; Urban Franjo 14 K; Ugrenović Aleksand. 6 K; Vasiljević Vladimir 5 K; Vidmar Vilko 10 K; Zobundjija Milan 6 K; Zec Dušan 8 K. Ukupno 930 K 85 fl.

Podupirajući članovi: Gradiška imovna občina 400 K; Grad Osiek 20 K; Grad Požega 20 K; Grad Varaždin 20 K. Ukupno 460 K.

Predbrojnici: C. kr. namjestništvo u Zadru 72 K. Sveukupno primljeno 1462 K 85 fl.

Mjernička poslovnica.

Za izmjeru i diobu zemljišta, omedjašenje šuma i pašnjaka, autorisanje nacрта i osnova, i za ostale inžinirske radnje.

Franjo pl. Kružić,
ovl. civ. inžinir.

Zagreb, Zrinjski trg br. 2/II.

Broj 3229 ex 1909.

Oglas dražbe.

Kod podpisanog kr. nadšumarskog ureda prodavati će se dne 27. rujna 1909. u 10 sati prije podne lih putem pismenih ponuda i to posebno:

1. U odjelu 1. sreza Jamaričko brdo u području kr. šumarije u Lipovljanima konsigniranih 8477 bukovih i 91 komad topolovih stabala sa kubičnim sadržajem od 6216 m³ i izključnom cijenom od 12.408 K.

2. U odijelu 1. sreza **Novsko brdo** u području kr. šumarije u **Raiću** konsigniranih 15812 bukovich, 1466 topolovich i johovich, 1074 cerovich i 78 komada hrastovich stabala sa izkličnom cijenom od 17.036 kruna.

Poblizi dražbeni i ugovorni uvjeti mogu se ugledati kod podpisnog kr. nadšumarskog ureda i kod kr. šumarije u Lipovljanima i Raiću, na zahtjev će se i poštom dostaviti.

U Vinkovcima, u mjesecu kolovozu 1909.

Kr. nadšumarski ured.

Broj 42.680 ex 1909.

Oglas.

Kr. hrv. slav. dalm. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove oglašuje ovim, da će se u smislu naredbe od 20. lipnja 1907. broj 17010 državni ispit osposobljujući za samostalno vodjenje šumskog gospodarstva obdržavati dne 23. i sljedećih dana mjeseca listopada 1909. u Šumarskom domu u Zagrebu.

Kr. hrv. slav. dalm. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, dne 25. kolovoza 1909.

Oglas.

Vlastelinstvo Kutjevo prodaje dne 12. rujna 1909. u Kutjevu na javnoj dražbi ovogodišnji prirod žira (*Quercus robur*) i bukvice.

Sve upite upraviti na centralnu upravu vlastelinstva Kutjevo (Pošta i brzojav Kutjevo.)

Vlastelinstvo Kutjevo.

Broj 74.848 ex 1909.

I—B—3

Oglas dražbe hrastovich stabala.

Kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu obdržavati će se dne 23. rujna 1909. u 11 sati prije podne glede prodaje hrastovich stabala javna pismena ponudbena razprava.

Na prodaju dolaze u području kr. šumarije u Glini nalazeće se sječine i to :

Orlova, sječina broj I, 68.87 k. rali, 1869 hrastovich stabala sa izkličnom cijenom od 80.537 K;

Orlova, sječina broj II, 42.75 k. rali, 2568 hrastovich stabala, sa izkličnom cijenom od 87.657 K.

Zaobina iznaša (5%) pet po sto izklične cijene.

Obćeniti dražbeni i poblizi ugovorni uvjeti mogu se uviditi kod sekcije I—B—3. kr. ug. ministarstva za poljodjelstvo u Budimpešti (V. Zoltán utca 16 III. emelet.). kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu i kr. šumarije u Glini, a na zahtjev mogu se i poštom priposlati.

Kr. ug. ministar za poljodjelstvo.

Broj 4804 ex 1909.

Oglas dražbe.

Gospodarstveni ured petrovaradinske imovne općine u Mitrovici prodaje dana 22. septembra 1909. u 11 sati prije podne putem javne pismene dražbe slijedeće objekte:

1. U šumi Draganovce: 1413 hrastova, — procjenbena vrijednost 143.048 kruna.

2. u šumi Varoš: 886 hrastova, — procjenbena vrijednost 117.718 kruna.

3. u šumi Smogva: 1333 hrasta i 35 brestova, — procjenbena vrijednost 97.764 kruna.

4. u šumi Županja: 637 hrastova, — procjenbena vrijednost 34.258 kruna.

5. u šumi Varadin okružje 19—24: 621 hrasta, 13 jasenova, 53 bresta, — procjenbena vrijednost 56.358 kruna.

6. u šumi Varadinu okružje 5: 1203 hrasta, — procjenbena vrijednost 106.486 kruna.

7. u šumi Kučine-Naklo: 747 hrastova, — procjenbena vrijednost 72.030 kruna.

8. u šumi Karakuša: 222 hrasta, — procjenbena vrijednost 9.033 kruna.

9. u šumi Lošinci: 903 hrasta, — procjenbena vrijednost 34.535 kruna.

10. u šumi Vitojevačko Ostrovo: 1497 hrastova, — procjenbena vrijednost 40.807 kruna.

11. u šumi Kupinski kut: 228 hrastova, — procjenbena vrijednost 3.542 kruna.

Kod hrpa broj 1 do uključivo 7 prodaje se samo tehničko drvo, a kod hrpa broj 8, 9 i 10 prodaje se cjelokupna drvna gromada, no pojedini dostalci ovih triju hrpa obvezani su ostaviti petrovaradinskoj imovnoj općini besplatno slijedeće količine ogrevnih drva u izradjenom stanju i to: u Karakuši (hrpa 8) 400 pr. m.; u Lošincima (hrpa 9) 1350 pr. m.; u Vitojevačkom Ostrovu (hrpa 10) 1360 pr. m. sastojećih se kod svih triju hrpa iz 2/3 cjepanica i 1/3 oblica.

Kod hrpe broj 11 Kupinski kut prodavati će se čitava drvna masa bez ikakvih ograničenja.

Poblizi dražbeni uvjeti mogu se uviditi kod potpisatoga ureda, te u uredima šumarija u Moroviću, Kuzminu, Klenku, Ogaru i Kupinovu.

U Mitrovici, 25. augusta 1909.

Gospodarstveni ured petrovaradinske imovne općine.

Broj 4189 — 1909.

Oglas dražbe hrastovine

Kod kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima obdržavati će se **dne 28. rujna 1909. u 9 sati** prije podne dražbena razprava radi prodaje hrastovog, jasenovog, briestovog i inog drvnog materijala na panju, na dole potanko iskazauim sječinama.

Tekući broj	Ime šumarije	Naziv šumskog sreza	Površina sječine k. jut.	Broj stabala				Procijenjena vrijednost korona	Opazka
				hrast	jasen	briest	grab i ini		
				k o m a d a					
1	Jasenovac	Čadjavski bok 2.	54 ³⁰	1675	2191	1328	67	151.258	
2		Dvojane 5.	40 ⁴⁵	672	—	194	481	116.744	
3		Trstika 6.	51 ⁰⁰	270	110	1327	1603	63.076	
4	Lipovljani	Čardačinka greda 8.	53 ⁷⁰	760	36	355	37	105.195	
5		Savički gjol 12.	50 ⁰⁰	395	3258	54	57	51.380	
6	Račić	Suše 20. A.	62 ³⁷	866	1275	—	991	139.221	
7		Suše 20. B.	86 ³⁰	323	15613	—	730	95.399	
8	Nova Gradiška	Prašnik I.	51 ⁷⁰	815	—	10	41	103.426	
9		Prašnik II.	52 ³⁷	1614	—	13	75	168.977	
10		Medjustrugove 22. B.	94 ¹¹	412	2623	—	200	92.863	
11	Županja	Slavir	55 ⁴³	1220	15	2	35	147.245	
12	Niemci	Gradina	45 ⁷⁴	931	58	16	26	111.433	
13	Jamina	Smogva	54 ⁴⁰	1212	—	—	—	128.340	
Ukupno .			753 ¹⁰	11165	25179	3299	4343	1.474.527	

Ponude imaju se providiti odgovarajućom pet postotnom (5%) zaobinom ponudjene kupovnine.

Dražbeni i ugovorni uvjeti mogu se kod kr. nadšumarskoga ureda u Vinkovcima uviditi, te će se na zahtjev po rečenomu nadšumarskomu uredu i priposlati.

U V i n k o v c i m a, dne 26. kolovoza 1909.

Kr. nadšumarski ured

Poziv na predplatu.

Dao sam u tisak hrv. praktičnu geodeziju sa ciklusom o parceliranju i uredovnoj provedbi i t. d. Ciena knjizi 3 K 50 fl. skupa sa poštarinom.

Prof. Franjo pl. Kružić,

ovl. civ. inžinir

Zagreb, Zrinjski trg br. 2/II.

SADRŽAJ.

Strana

Naučna osnova kr. šumarske akademije u Zagrebu	281—318
Obračun o novčanoj vrijednosti redovitih i vanrednih prihoda iz šuma zemljišnih zajednica	318—329
Listak. : Osobne viesti: Imenovanja. — Umirovljenje. — Premještenja. — Umro	329
Društvene viesti: Zapisnik spisan dne 9. svibnja 1909. u „Šumarskom domu“ u Zagrebu prigodom održavanja sjednice upravljajućeg odbora. — Zapisnik spisan dne 27. lipnja 1909. u Šumarskom domu u Zagrebu prigodom održavanja sjednice upravljajućeg odbora. — Izvješće o redovitoj XXXIII. glavnoj skupštini hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva, koja je održavana na 8. kolovoza 1909. u Zagrebu. — Izlet članova hrv.-slav. šumarskoga društva u grad Petrinju i njegovu šumu „Kotar“. — Zapisnik XXXIII. redovite glavne skupštine hrv.-slav. šumarskoga društva, održavane u dvorani „Šumarskoga doma“ dne 8. kolovoza g. 1909.	329—348
Zakoni i naredbe: Troškovi izvida u svrhu izdavanja izvoznica za drva sječena u privatnim šumama	348
Šumarsko i gospodarsko knjižtvo	349—350
Prodaja drva	350—352
Iz upravne prakse	352—355
Različite viesti: Društvu gospodarskih i šumarskih činovnika. — Pakračko vlastelinstvo prodano. — Štatus bosan.-hercegovačkih šumarskih činovnika u godini 1911. — Izkaz o uplaćenoj članarini i upisnini p. n. gg. članova I. razreda i članova podupirajućih, te uplaćene predbrojnine za Šumarski list, u razdoblju od 1. travnja do 30. lipnja 1909.	355—356
Oglasi	356—360

Zlatna kolajna sa izložbe u Parizu 1900.

Neuhöfer i sin (Neuhöfer & Sohn)

c. kr. dvorski mehaničar

Beč (Wien) I. Kohlmarkt 8. (Tvornica u Beču V. Hartmannngasse 5.

Izradjuje pod jam-
stvom izvrstne iz-
rade i točne rekti-
fikacije

Bonsolne strojeve

sa optičkom distanz-
mjerom.

Mjerače sto-
love. Perspek-
tiv ravnala.

Letve za nive-
liranje. Šu-
marske bou-
sole.

Promjerke

iz željeza i drva.

Mjernačke vrpce

iz platna ili ocijela.

Planimetre itd. — Pantografe.

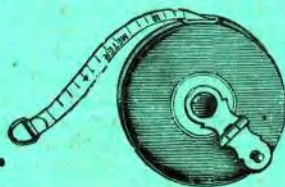
Brojne čekiće, aparate za prenašanje, cr-
tala kao i sve vrsti matematičkih stro-
jeva i mjerila.

Ilustrovani cijenici badava

Svi se popravci obavljaju najbolje u najkraćem roku.

Sveudiljna zaliha
svih vrsti mjeračkih
strojeva i pomagala.

Oglas dražbe.

Na temelju po kr. zemaljskoj vladi odobrene drvosječne osnove za godinu 1909. prodavat će se pozivom na § 94. napatka C) k zakonu od 11. srpnja 1881., kod potpisane šumarije dana **6. rujna 1909. u 10 sati prije podne** na pismene ponude dolje označena stabla.

Tekući broj stavke	Drvo, koje će se prodati, nalazi se u području		Vrst drva				Procijenjena vrijednost kao izključna cijena		Opaska	
	šumarije	sreza broj	šumskog predjela	jela	omorika	bukva	javor obični			
								K		f.
1	Modruš br. VI.	21	Zagorska kosa	495	87	9	—	7.748	61	Širom sreza
2		23	Padjenovi krči	472	130	7	1	9.373	30	
3		24	Alilovica Srednjac	416	156	9	1	8.595	—	
4		26 66	Makovnik	2 488	30 31	— 9	—	14.860	41	
5	Brinje br. III.	27 50	Crni potok Piščetak	— 185	8 2	— —	— 1	2.374	17	
Ukupno				2.058	436	34	3	42.951	68	

Obćeniti dražbeni uvjeti:

1. Dražbuje se pismenima ponudama, koje moraju valjano zapečaćene gore rečenoga dana do 10 sati prije podne predane biti kod uručenoga zapisnika potpisane šumarije. — Na kasnije i brzojavno predane ponude, neće se obzir uzeti.
2. U ponudi mora ponuditelj točno naznačiti, na koju tekuću stavku ovog dražbenog oglasa dražbuje, te da su mu obći i naposebni uvjeti dražbe dobro poznati i da iste bez primjetbe prihvaća.
3. Prodaja se obavlja za sve stavke ovoga oglasa paušalno u djuturu, t. j. prodaje se ukupni broj stabala za svaku stavku naposeb, kao po kupcu vidjeni objekt.
4. Ponudbena cijena ima glasiti posebno za svaku stavku ovoga oglasa paušalno na ukupni broj stabala.
5. Ponuda mora biti obložena sa zaobinom od 5% (pet) u gotovom novcu ili u za jamčevinu prikladnih vrijednostnih papirih po burzovnom tečaju od ukupno gore naznačene vrijednosti dotične stavke.
6. Sva stabla ovoga oglasa, su poječena i oguljena.
7. Naposebni dražbeni uvjeti mogu se uvidjeti za vrijeme uredovnih sati u pisarni ove šumarije, zatim u pisarni gospodarstvenoga ureda u Ogulinu.
8. Stabla pod stavkom 5. koja se nalode u području brinjske šumarije prodavat će se istodobno u pisarni kotarske šumarije u Modrušu.

U Modrušu dne 15. kolovoza 1909.

Kotarska šumarija broj VI.